

كەرلە ۋىلاتى خۇتاندا نىيە

كەرلە ۋىلايىتى خوتاندا نىيە

نوسىنى

عەزىز نەسىن

ۋەرگىرانى

دەزگای توئیزینه‌وه و بلاوکردنه‌وهی موکریانى

● كەر له ولاتی خوئاندا نییه

● نووسینی: عەزیز نەسین

● وەرگێڕانی له تورکییه‌وه : سه‌عید یه‌حیا خه‌تات

● نه‌خشه‌سازی ناوه‌وه: ته‌ها حسین

● به‌رگ: جیگر عه‌بدولره‌همان

● ژماره‌ی سپاردن: (٦٥٩)

● نرخ: (٢٠٠٠) دینار

● چاپی یه‌که‌م : ٢٠١١

● تیراژ: ١٠٠٠ دانه

● چاپخانه: چاپخانه‌ی خانى (دهۆك)

زنجیره‌ی کتیب (٥١٨)

هه‌موو مافیکی بۆ ده‌زگای موکریانى پارێزراوه

مالپه‌ر: www.mukiryani.com

ئیمه‌یل: info@mukiryani.com

ناوه پروك

- ۷..... جانە وەرى بابى عالی
- ۱۱..... حىكايە تىكى چىنى
- ۱۵..... گوماڻم ھەيە
- ۱۹..... ئەو ولاتە لە كويىھە؟
- ۲۷..... ئەمانە دەردە كانى ئىمەن.
- ۳۳..... بابزانى چى لى دى؟
- ۳۹..... بارىكەى بارىكە لە
- ۴۵..... چۆن بەسى رۆژان فېرى ئىنگلىزى دەبى؟
- ۵۳..... خالە گوھەر.
- ۶۱..... خانى ماموستا
- ۶۹..... خەونىكى مەترسېدار
- ۷۷..... دەمەتە قىبى نورمال
- ۸۳..... عەزىز نەسىن لووتكەى داھىنان و ھەلۆيىستى جوامىرانە^(*) (۱۹۱۵-۱۹۹۵)
- ۱۰۷..... فىل ھەمدى چۆن دەسگىر كرا؟
- ۱۱۳..... كامە حزب دەباتەو؟
- ۱۱۹..... كەر لە وولاتە كەى خۇتاندا نىھ؟
- ۱۳۱..... كۆمپانىيەى كەرستەى يە دەگ
- ۱۳۷..... مالە كەى سەرسنور
- ۱۴۳..... مالىكى بى دەنگ.

جانهوهری بابی عالی

به پټزان .. وشه يهك له فهرهنگدا ههيه پيى ده لئين عهيب .. ئهم وشه يهتان بهر چاو نه كه وتوره ؟ ده لئين ويژدان نيوى نايينه ، وازى لى بينه تهنانهت ته گهر چواريه كيشى بى ، نه ده بوو ئهم هه موو شتانه م له سهر بنووسن .. ئهم هه موو رق و كينه يه له پاى چى ؟ من له وه تهى هه م پيى له پيى كه س نه ناوه .

دوواى ئه وهى كتىبى (عهزىز نامه) م بلاو كردوه ، به دووام ده گه ران ، گيرام و شه ش مانگى ره به ق له گرتووخانه يان په ستام . هوى زيندانى كردم ئه وشكاته نهى له لايهن وه زاره تهى دهره وى هه ره يهك له ئينگل تراو ميسروئيرانه وه ليم كرابوون ، دوواى شه ش مانگ ئازاد كرام . با به يه كه وه ئه وه والانه بخوينينه وه كه روژى ده سگير كردم له روژنامه كاندا بلاوكرانه وه . به كيك ئه مهى خواره وى نو سيبوو :

دوينى شه و دوواى گه رانيكى زور پوليسى نه ينى عهزىز نه سينيان له چايخانه يه كدا گرت ، قزو ريشى دريژى ده سكردى دانابوو . عهزىز نه سين هه ولى دابوو خوى به ده ستوه نه دا به لام نه يتوانى و به كه له بچه كراوى ره وانهى گرتووخانه كرا . روژنامه نو سيبكى ديكه ئاواى نو سيبوو :

عهزىز نه سين له ئيفاده كهيدا به پوليسى گوتوه : (زوربهى كاته كانى خوى له چوله وانى وباخچه و ئه و چايخانه نه دا به سهر ده برد كه تا به يانى داناخرين .)

با نو سيني روژنانو سيبكى ديكه بخوينينه وه : (له وانه يه عهزىز نه سين رايكردبى ته ده وره وهى وولات ... دووا جار له و كاتهى ده بويست بچي ته يهك له باره كانى (قه ره كووى) ده سگير كرا .)

با ئهم نو سينه يش بخوينينه وه : (هه رچه نه دى پوليس ناوچه كانى (قاسم پاشا) و (بهى ئو غلو) و (ته قسيم) ي به وردى ده پشكنى و به دوواى كه سانى چه پره و بوون به لام به هيج شي وه يهك نه ياندوزيه وه . دوواى چوار مانگ گه ران و پشكنين ئاسايش توانى عهزىز نه سيني راكردو له يه كى له مه يخانه كانى به ندهرگه ي (قازى كووى) دا بگرى ، له و كاتهى له گه ل سى دوستى خه ريكي خوار دنه وه بوو ، عهزىز نه وه نده مه ست بوو تهنانهت نه يده توانى له سهر پى بووه ستى)

په ح .. كه واتا كبرا زور ترسناكه !

که روژنامه‌م ده خویندنه‌وه له خودی خوّم ده ترسام. ناخوّ من جان‌وه‌دی (ته‌نقهره)م یا جان‌وه‌دی (بازاری ته‌ده‌نا) یا جان‌وه‌دی (یه‌نده)م یا جان‌وه‌دی نویی بابی عالییم؟ هه‌ندی روژنامه له‌م دوواییه‌دا نووسیویانه که به هوّی ئیهانه‌کردنی نه‌ته‌وه‌ی تورک گیراوم. به‌لام خوّ ئیوه ده‌زانن بوّ وایان نووسیوو. وا راستی مه‌سه‌له‌که‌تان بوّ به‌یان ده‌که‌م: بوّچی رامکردبوو؟ له‌ ده‌ست کئی رامکردبوو؟ شه‌مه‌م له‌به‌رده‌م دادگادا روون کرد‌وه. ژووریکم له‌ یه‌کئی له‌ خانووه‌کانی (قازی کوّی) به‌کری گرت و ته‌واوی روژه‌کانی خوّم به‌ خویندنه‌وه‌و نووسین ده‌به‌رده‌سه‌ر بی ئه‌وه‌ی نه‌که‌سه‌ بیینم و نه‌ قسه‌ ده‌گه‌ل که‌سه‌ بکه‌م. سوودم له‌و په‌نده‌ وه‌رگرتبوو که‌ ده‌لی: وه‌ک چوّن شه‌یتان ناچیتته‌ په‌رستگا، پولیسیش ناچنه‌ کتیب‌خانه. زوّر به‌ی کاتم له‌ کتیب‌خانه‌کانی ئیستانبوولدا به‌ خویندنه‌وه‌ به‌سه‌ر ده‌بردن.

پاش ماوه‌یه‌که‌ له‌ کاری به‌رده‌وام و ته‌نیایی بیزار بووم. له‌و کاته‌ی به‌ نیو کوچه‌و کولانه‌کاندا پیاسم ده‌کرد بیرم له‌ به‌کری گرتنی خانوویکی سه‌ره‌خو کرده‌وه، که‌ بتوانم بی ترس و له‌ بارو دوّخیکی هیمندا کاربکه‌م تا ئه‌و کاته‌ی شانسه‌ به‌رووم پیده‌که‌نی و ده‌رگای خیرم لی ده‌کریته‌وه.

به‌م بیروکانه‌وه‌ ره‌یشتمه‌ قازی کوّی. گویم له‌ شه‌پوّل ده‌بوو که‌ له‌ به‌ردی که‌نار ده‌ریای ده‌داو گزه‌بای فیئک قزیمیان ده‌جوولانده‌وه‌و تیشکی مانگ له‌ نیو ئاو ده‌ده‌ره‌وشایه‌وه‌و له‌به‌ر ده‌میشم ئیستانبوول به‌ هه‌موو رووناکییه‌وه‌. له‌نزیکه‌وه‌یش گازی نیوه‌که‌ ده‌نگی موزیکی لی به‌رز بووته‌وه.

له‌ دلّی خوّمدا گوتم:

کاتی ئه‌وه‌ هاتووه‌ که‌می بجه‌سیمه‌وه‌. وه‌کو بشزانم شه‌حمده‌ براکم و مه‌جموود یه‌ساری مشتته‌ریی شه‌م گازی نیوه‌ن. پاژده‌ لیرده‌م له‌ گیرفاندا بوون و یه‌کسه‌ر خوّم کوتایه‌ ژووره‌وه‌.. - بیره‌یه‌که‌ و هه‌ندی په‌نیرو کاله‌کیکی زه‌ردم بوّ بیینه‌.

ئیدی رابویره‌و که‌یف بکه‌. ئه‌و کاته‌ ته‌مه‌نم له‌ سه‌ره‌تای چل سالییدا بوو. هیچم لی که‌م نه‌بووته‌نیا ئافره‌ت نه‌بی. غه‌رقی ده‌ریای خه‌ون بووم. ده‌ستی راسته‌م درێژکردو کورسی ته‌کم له‌باوه‌ش گرت و خه‌ون به‌ خوشه‌ویست ده‌بینم. گویم له‌ لای موزیکه‌و چاوم برپونه‌ته‌ رووناکیی ئیستانبوول و بازووم له‌سه‌رشانی خوشه‌ویستمه‌.

- گارسون بیردیه کی ئەلمانى بینه .

به خۆم ده گوت، هیزه فرسه ته رابویره رهنکه ئیدی دهرفته تى وات بو هه لئه كهوئ. لهو كاته دا، كورسیی باوه شم جوولا. ههستم به گهرمایى لاشه ی مروثیک كرد. بو ته وه ی له خه یال دانه برپیم، ئاورم نه دایه وه وه له دلئى خۆمدا گوتم: ته وه ی بیرت لیده كردوه وه به پیتی خوی هات!

پاشان دهنگیكى ناسكم گوئ لئ بوو:

-عهزیز بهگ..

-گیانه كه م..

-عهزیز بهگ

روحه كه م..

كه چى دهنگ وورد وورد گوڤاو درشت بوو:

-عهزیز بهگ!

-ئه مرکه جگه رو هه ناوم..

-بهیه كه وه ده چینه به پرپوه به رایه تى!

سه رم وه رگیڤرا، وام زانى یه كئ له فه رمانبه رانى هوپه ی یه كه مه، گوتم:

-ئه مرپو شه مهبه وه نامه وئ دوو دانه شه وه له به پرپوه به رایه تدا مینمه وه، تكا ده كه م وازم لئ بینه

روژى دووشه مبه به پیتی خۆم دیم.

-نابئ.

-باشه با ئەم بیردیه ته واهه بکه م..

-نه خیر نابئ.

کابرا لوتفى نواندو سووربوو كه ده بئ حیسابى خواردنه وه كه م بدا به لام ئایا قه بوولئ ده كه م!

بهیه كه وه رویشتین وتا گه یشین قسه مان كرد. ئەمه ته واهى رووداوه كه یه.

پهراویز:

ټم هیکایه ته راستییه وله سالی ۱۹۴۸ دا رووی داوه. ټه وکاته ولات له ژیر دهسه لاتی تاکه حزیدا ده ژیا که حزبی گه لی کوّماری بو. له راستیدا روژانیکي سهخت بوون.

پاشان سسته می فره حزبی پهیدا بسو حزبی دیموکرات دهسه لاتی وهرگرت و ټه ویش له چه وساندنه و دی گهل ته خسیری نه کرد. ټه رکي ټییمه وانان ټه وه بسو دژی گهنده لای وکه سانی گهنده ل خبات بکهین و رووی قه لمان ناراسته ی ره خنگرتن له دهسه لاتی نوئی کرد.

سالی ۱۹۵۹ پاله په ستوی زیادمان کرایه سهر. روژانیکیان له قازی کوئی یه وه به سواری که شتی ده رویشتمه ټیستانبول له دور وه چهام به هه مان پولیسی نهینی کهوت که به سهره ماتم بوگیزانه وه ټه له پله ی نایابدا دانیشتبوو، خوّم لپی نه ناس کرد به وه ی که نه مبینیوه له سالتوی که شتی دانیشتم. له بهر ټه وه ی ده سال به سهر ټه رووداوه ټیپهر بسوه مه زنده ی ټه وه م ده کرد کابرا کرایته یاریده ده ریا سهر وکی به ش.

لیم نزیك که وته وه له ته کم دانیشتم و په سنی نووسین و خه باتی منی دژ به دهسه لاتی کرد و ټه ونده ی نه ما بوو بگه یینته که شکه لاتی ټاسمان.

کابرا یه کیك بوو له هره توندرویه کانی حزبی گه لی کوّماری و خراپه ی حزبی دهسه لاتی داری ده گوت. پاشان پیی گوتم: (ټو ټه و شیړه بووی که نیشتمانت رزگار کرد).

زورم لا سهیر بوو، سهیر تریش ټه وه بوو که گوتم:

- ټیستا سهر وکی به شی؟

گوتی:

- نه خیر قوربان ده میکه وازم له پیشه ی پولیسی هیناوه. چون ده توانی له گهل ټه ماندها کاربکه ی؟ به نده ټیستا به لیندهرم و خانوبه ره دروست ده کمه و ده یانفروشمه وه. به لام که رسته ی خاو نرخیان گرانه وه بازاردا ده سناکه ون.

لای پهره له یه کتر دابراین و تاویکی خوش وه ستام ویرم له و کوته پولیسه به لیندهره نوییه کرده وه. ټم رووداوه مایه ی سهر سام بسونم بوو، به لام کی ده زانی: (ره نگه ټیسه به روودای وا سهر سام نه بن!)

حیکایه تیگی چینی

سه‌روکی به‌شی سیاست، پیوه‌ندی به (سوتیانگ) ی پولیس کردو داوای لیگرد ئه‌رکینکی یه‌جگار گرنگی ئه‌رکه‌کانی ئاسایشی سیاسی به‌جی بیئی و ئه‌گه‌ر تییدا سه‌رکه‌وت..

سوتیانگ به‌شهرمه‌وه سه‌ری به‌رز کرده‌وه و پرسپوری له به‌رپرسه‌که‌ی کرد:

- گه‌وره‌م پادا‌شتم ده‌که‌ی؟

- بیگومان.. ئه‌گه‌ر له کاره‌که‌تدا سه‌رکه‌وتوو بووی دوو هزار یه‌نت ده‌ده‌می.. ئیستایش

گویچه‌کانت بکه‌ره‌وه‌و بزانه‌چ ده‌لیم..

سه‌روکی به‌ش بئ وه‌ستان ئه‌رکی بو سوتیانگی پولیس شرح ده‌کرد، که‌چی پولیس خه‌یالی

لای ئه‌و دوو هزار یه‌نه‌بوو که وه‌ریان ده‌گری. پاره‌یه‌کی یه‌جگار زوره‌به‌لام که ده‌چیتته بازار

هیچیان پی ناکری.

بیگومان (سوتیانگ) له ئه‌رکه‌که‌یدا سه‌رکه‌توو ده‌بی به‌لام پاره‌که‌که‌مه.

سه‌روک پرسپوری لی‌کرد:

- ئاماده‌ی ئه‌و خوله‌بووی که (جاک توئیل) ی پولیسی نه‌ینی ئه‌مریکی سازی دابوو؟

بیری سوتیانگ مه‌شغوولی پاره‌یه، وه‌لامی دایه‌وه:

- فه‌رموت چی گه‌وره‌م؟

سه‌روک دووباره‌ی کرده‌وه:

- پسپوری ئه‌مریکی..

- نا به‌لی.. به‌لی.. به‌رزترین مره‌م له‌و خوله‌دا به‌ده‌سته‌یتنا.

- من له تو دئیام. گوئی بگره‌سوتیانگ.. جل و به‌رگت ده‌گوژی و خوت ده‌که‌یتته سوالکه‌رو

له‌گوشه‌یه‌کی ئه‌و باله‌خانه‌رنگ ناسمانییه‌دا که‌ده‌که‌ویتته گه‌ره‌کی (یوکوتگ) له به‌یانیه‌وه

تا‌کو ئیواره‌ده‌وستی.. تیگه‌یشتی؟

- قوربان تیگه‌یشتم. له‌خوی ئاسانتر نیه‌بمه‌ سوالکه‌ریکی راسته‌قینه!

- ده‌مه‌وی شناسنامه‌ی هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌بزانی که ده‌چنه‌باله‌خانه‌و دینه‌ده‌ره‌وه‌و ئیوارانیش

راپورتیکم لیت ده‌وی.

- نامادهم گه وردهم.

سوتیانگ وا خوئی گوری هه رکه سهی دهییینی وای ده زانی سوالکهره و ته گهر ته وای وولاتی چین پیشکنن سوالکهری وا نادوژنه وه.

یه کهم روژی وا سوتیانگ دهستی به سوالکردن کرد، سه روکه کهی له بهر ده میدا تیپه پریو پینج دانه یه نی ناسنی له چنگ ناو به ناسپایی گوتی:

- پیروژباییست لیده کهم سوتیانگ ، ته گهر خودی خوّم ئەم ئه رکه م پیّ نه ده سپاردی نه تمده ناسیییه وه و امده زانی به راستی سوالکهری.

ئه ونده پاره یان له دهستی سوتیانگ نا کاتی ئه وهی نه بوو چاودیری باله خانه بکا. ئەم وولاته هه ژاره چهند خه لکی خیرخوازی لیّ هه ن که بیر له مسکین و نه ده داران ده که نه وه!

سوتیانگ له گوّشه یه کی باله خانه که دا دانیشته و ده سه سپریکی له به رده م خوئی پانکرده وه، ئه وه ندهی نه برد ده سه سپریان پر پاره کرد.

سوتیانگ سه ری سورما، ئه و مووچه یه مانگی جارێک له وه زیفه ی پولیسی وه ری ده گریّ و بیّ وهستان شه وو روژ وهستانی نیه ، به سیّ روژی سوالکهریییه وه په یدای کرد!

سه ره تای هه فته ی دووه می چاودیری گوی له دهنگی فیت فیته یه ک بوو:

- سوتیانگ تا ئه مپوژ تاکه راپورتی کیشته پیشکه ش نه کردوه!

سوالکهر سه ری هه لپری و به ترس و له رزه وه گوتی:

- تکات لیّ ده کهم.. سبه ی ئیواره راپورت پیشکه ش ده کهم.. خه لکینه خیری کمان پیّ بکه ن..

گه ورده م راپورت پیشکه ش ده کهم.. خیری ک به مسکین و هه ژاران بکه ن..

سه روک وه لأمی ئەم ده مه ته قییه جفره یه ی دایه وه که خه لکه خیری که ره که تیی ناگه ن.

- چاوه پروانی راپورتتم.

یه ک مانگی ره به ق سوتیانگ سوالی کردو قه تاو قهت به خه یالیدا نه ده هاته وه ئه و هه موو پاره یه کوّده کاته وه به تاییه تی که کاریکی ئازادو ئاسانه و ده توانی هه ر کاته ی هه ز بکا بیکا

یا نه یکا.

سوتیانگ بریاری خوئی داو رویشته لای سه روکی به ش.

سه روک پرسپاری لی کرد:

- هه ر چهنده زوژیش دوواکه وتی به لأم هیوادارم ئه نجامه که ی خیری به سوود بیّ.

سوتیانگ وه لأمی دایه وه:

- فەرموو ئەمە راپۆرت.

كە سەرۆك كاغەزی خویندەوێه رەنگی بزركا، چونكە ئیستعفاى سوتیانگی دەخویندەوێه!

سەرۆك گوتی:

- شیت بووی؟ ماوێه کی کورتت ماوێه خانە نشین دەکرێی، ئەو هەموو سالانەى خزمەتت بو بە

فەرۆ ددەوی؟

سوتیانگ گوتی:

- نامەوێ..

- تو مەرۆقیکی ئەزمووندارى و شارەزای ژيانى.

- قەیدى ناکا، جەهەندەم..

سەرۆك دەستیکی لەسەر شانى سوتیانگ داناو دیکەتیکی پۆلیسیانەى تیژی دا وەك میتشکی

بخوینیتەوێه و گوتی:

- سوتیانگ ناتوانی فیل لەمن بکەى.. شتیکت لە ژیر سەرە!

سوتیانگ بە گومانەوێه سەیری سەرۆکی کردو پارچە کاغەزیکی لە گێرفانیەوێه دەرھینا کە

هەموو ئەو پارانەى روژانى سوالکردن دەستی کەوتوون تیایدا توامارى کردوون و گوتی:

- بە هوێ تووێ ئەم هەموو پارانەم دەسکەوتن هەر بوێه ئیستیقالە ددەم و لە توو بترازى

بە کەسم نەگوتووە هیوادارم تویش لای کەس باسى نەکەى.

سەرۆك تەماشای سوتیانگی کردو گوتی:

- ئەمان سوتیانگ تکایە بە کەس نەلێی و با ئەم نەپێیەى لە نیوانماندا مینتەوێه ... سبەینى

بەندەیش لە گوێشەیه کدا وەکو توو دەست بە کار دەم.

گومانم ههیه

که ماله‌فهنندی له سالانی هه‌وه‌لی شه‌ری یه‌که‌می جیهان، له کۆمپانیایه‌که‌دا ژمیریاریبوو. ئه‌و سه‌رده‌مه‌ زۆر زه‌جه‌ت بوو مرو‌ خه‌زانه‌کی پینج که‌سی به‌ خه‌بوکا.. به‌لی پینج دانه‌ که‌س بخۆن و بخۆنه‌وه‌و ده‌به‌ر بکه‌ن. که‌مال رووداوێکی به‌سه‌ره‌هات پێوه‌ندی به‌ خودی خۆی و ئیسه‌وکاریه‌وه‌ هه‌بوو وه‌کو ژمیریاری.

روژێکیان خاوه‌ن کۆمپانیا که‌ پیاویکی بی‌ به‌زه‌یی و دل‌ه‌رق بوو به‌دوای نارد. که‌مال ترس داگرته‌ به‌وه‌ی یارو پێوه‌ندی به‌ پولیس و دادوهری گه‌شتیه‌یه‌وه‌ کردبی، که‌چی به‌ پینچه‌وانه‌ی بیرکردنه‌وه‌ی ئه‌و، کابرا گه‌لی لوتفی نواند.. بو‌یه‌که‌م جار دووای نو‌ دانه‌ سا‌ن کابرا به‌ده‌می به‌ پینکه‌نینه‌وه‌ ده‌یدوینی:

- فهرموو کاکه‌ که‌مال دانیشه.

که‌مال وه‌بان کورسی به‌رانبه‌ری هه‌لتوتکا.

- کاکه‌ که‌مال به‌نده‌ به‌ پێی توانا دره‌غیم له‌ یارمه‌تی تو‌ نه‌کردوه‌.. ئه‌وه‌ نو‌ دانه‌ سا‌له‌ نانی من ده‌خۆی، مندال و خه‌زانته‌ له‌ خه‌بوو بیری مندا غه‌رقن.. که‌ هاتیه‌ ئیسه‌ موچه‌ته‌ هه‌فتاو پینج لیره‌بوو، کردمه‌ نه‌وه‌ت.. پیم نالینی له‌وه‌ زیاتر چه‌ت بو‌ بکه‌م؟ چۆن زانته‌ کرد ئه‌م کاره‌ بکه‌ی؟ ئایا شایانی ئه‌وه‌م وا چاکه‌م به‌ده‌یته‌وه‌؟

که‌مال به‌ ئاخاوتنی نه‌رمی خاوه‌ن کۆمپانیا هیسه‌ر بو‌وه‌، پێی وابوو ده‌یسه‌ووری. چاوه‌کانی وه‌سه‌ر پیتلاوه‌ در‌اوه‌کانی خۆی هه‌لنه‌ده‌گرت، گوته‌ی:

-قوربان هه‌قی خوتانه‌، هه‌رچی بیژی هه‌قه‌.. منی بێوه‌فاو سه‌پله‌ کارێکی نه‌نگ و ناپیاوانه‌م کرد، گه‌لی پێویسته‌ بووم بو‌یه‌ په‌نجا لیره‌م له‌ قاسه‌ برد، ته‌مام وابوو له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا بیانگه‌رپنمه‌وه‌، ئیسته‌تایش تکا ده‌که‌م موچه‌ی ئه‌م مانگه‌م به‌ره‌.

کابرا ئه‌برو‌کانی زیت کردنه‌وه‌و قه‌ژاندی:

-نه‌خه‌یر نابی.. ناتوانم چاوت لی‌ بیوشم.. نه‌خه‌یر نابی.. که‌ماله‌فهنندی له‌خه‌و هه‌لسه‌، منیشه‌ کارێکی چه‌شنی تو‌م به‌سه‌ر هاتوه‌. لای کابرایه‌کی شه‌للایه‌ به‌ مانگانه‌ی چل لیره‌

نووسه ربووم. کابرا گار سوونی باری به په نجا لیره به خشیش ده کرد، که چی له سهرده دانه لیره له گرتووخانه یه سستام .. نه خیر که ماله فهنی نابې، پیویسته سزای خوت بکیشی. که مال سزا دراو سالیکی ره بق له زیندان پالی دایه وه، مال و مندالی له سهر دورمانی فانیله و گوره وی ده ژیان.

که له زیندان هاته دهره وه ماکینه یه کی دورمانی گوره وی په یداکرد، دوای ماوه یه که بوونه دووان و سییان.. پاشان سه نته رکی چینی دامه زرانده، خوی و ژنی و کور و کچه کانی کاریان تیدا ده کرد. کار پهری سهندو گه یشته نه وی له (تو پ قاپی) کارگه یه کی چینی پینج هو به یی دابه زینتی.

که شه ری یه که می جیهان کوتایی هات، که ماله فهندی خاوه ن کارگه یه کی گوره وی رستن و چین بوو زیاتر له سهدو چل کریکارو فرمان بهری به خو یه وه ده گرت.

به یانیه که په ییتا په ییتا فرمان بهرو کریکار ده هاتنه کارگه، سهرسام بوون به وه یی ده رگای قاسه ی پاره که له نهومی سییه می به شی کارگی پیدا بوو، کراوه ته وه.. ده ست به چی که ماله فهندیان ناگادار کرد، که له باوه شی ژنی دووه می له گه ره کی (جیهان فیر) دا پر خه ی خه وی بوو. یه کسه ر سواری تو تو میبله (بیوک) ه زرده که ی بوو، که گه یشته کارگه پولیس خه ریکی لیکولینه وه بوون.

به ریو بهری کارگه راپورتی کی پوختی له مه ر دزیه که وه دایه. پاره ی نیو قاسه به سهدو حه فتا و هشت هزار لیره مه زنده ده کرا. که ژمیریار پاره ی ژمارد ده رکوت ته نیا سی سهدو په نجا لیره ی که مه و پاره و سهندو کومپاله و شتی دیکه ده ستیان لینه دراو ن.

پولیس نه وه ی ناوی به لگه یه چنگی نه کهوت. کاتی ئیواره پشکینه ری نه یی سقیل که لیکولینه وه ی له نه ستودایه، گه یشت و گوتی:

-تا ئیستا ئاسه واری دز نادیاره، به لام بنده گومانم له نو به تدار ی شه وانیه.

که مال قسه ی پشکینه ری بری و گوتی:

-نو به تدار دزی ناکا.. کابرا بوخچه ی نه کراوه یه و له کارگه دنوی و نه وه نده پیویستی به پاره نیه، بو یه دزی ناکا.. پاشان نو به تدار چه ند روژی که له گوند گه راوه ته وه.

- که واتا به رده سته که تانه ..

-نه خیر نه ویش دزی ناکا، چونکه نه و روژه مووچه م داوه تی که سه دو په نجا لیره یه.. ناگاداریشم یار و پارچه بچکوله کانی کوتال ده دزی و مووچه که ی ده گه یه نیته چوارسه د لیره، بو یه ده ست بو

قاسه نابا..

- له وانیه یه کي له کریکاره کوته دزه کان بی..

- نا کریکار پاره نادزی.. گریمان دزی ، بوچی تهنیا سی سدهو په نجا لیره ددهزی؟ بو تهواوی پاره ی نیو قاسه لووش ناکا؟

- پشکیننر ناوی چند کریکاریکی خاوهن رابردو له دزی و ریگری ژماردن و که مال یه که یه که بهرگری لیگردن. له کوتاییدا پشکیننر پرسیاری له که مال کرد:

- گهورم گومانن له کییه؟

- که مال که می بیری کرده وه گوئی:

- تهواو، دوژیمه وه، دزی سی سدهو په نجا لیرم دوژیمه وه.. به لی خویه تی..

- کییه گوره؟

- کوره لاویکه نیو (زه کی) ، له بهشی ژمیاریدا کار ده کا.. ته وه خویه تی.

- گوره بهنده لی کولینه وه م له گهل تهواوی کارمه ندان کرده وه، که باسی زه کیم کرد جه نابتان په سنی رهوش و ته خاقلی ته وتان کرد که زور له کاره که ی خویدا دلسوژه .

- ته وه خویه تی..

- ناخر..

- ده لیم دزی پاره زه کی یه..

- به لگه تان هیه؟

- به لی به لگه ی به هیژم هیه.. ته و کوره روژانه ده ساعات کار ده کاو ماندوو ده بی، که چی

له کوتایی مانگ تهنیا سدهو ههشتا لیره وهرده گری.. ته مړو باربهرو کریکاری گه پروک و سه ریپ
مانگی زیاتر له پینج سده لیره وده دست دینن. جا ته گهر زه کی دزی نه کاچ بکا؟

- ناخر گوره..

- نا.. نا.. گومانم هیه.. چون ده توانی بژیوی دایک و ژن و سی مندا له به سدهو ههشتا لیره

داین بکا؟ خو ته م پاره یه بهشی نانیان ناکا.. جا ته گهر دزی نه کا چ بکا؟

- رهنگه وایی..

- گومانم زوره.. کریپ خانوو، کریپ هاتوچو ، جل و بهرگ، سدهو ههشتا لیره بهشی چ ده کا؟

دز خویه تی..

- ناخر..

- روژێ ههزاران لیره وهردهگرێ و له قاسهیان دهئاخنی و سهری مانگ مووچهی سه دو ههشتا لیرهیه!
پشکینههر بهرگری له زهکی دهکرد.. که کهمال به دووای نارد زۆر شهپرتوانه هاته ژوورهوه.
- فهرموو کاکه زهکی.

کورپژگهی قهلهوی کورته بالا ده مو چاوی زهرده لگهراو، وه بان کورسی موت بوو، کهمال به شهوقهوه دهستی پینکرد:

- کاکه زهکی، نهوهی له دهستم هاتبی دریغیم نه کردوه، شش ساله نانی من دهخوی.. له کارگه به مووچهی سه دو بیست لیره دامهزرای، بوتم کرده سه دو ههشتا.. ئیدی پیم نالینی چت بو بکهیم؟ چۆن وا بی شه زمانه سی سه دو په نجا لیرهت دزی بهیچ ویزدانت نازاری نه دای؟
فهرمیسک له چاوهکانی زهکی قهتیس مابوون، به دهم گریانوه گوتی:

- ههقی خوتانه گهورهه.. کاریکی ناشایستهه کرد.. زۆرم پیتویست به پاره بوو، ناچار سی سه دویه نجا لیره له قاسه دهرهینا پیم وابوو که س پینی نازانی.. ئیستایش فهرموون مووچهی دوو مانگم بپرن.

- کهمال قیژاندی:

- نه خیر نابی.. زهکی یه فهنی چاوه کانت بکهروهه.. کاتی خوی لای کابراهه کی بی ویزدان و بی ناموس کارم ده کرد.. چل ههزار لیره له سهه میزی قومار داده نا باکی نه بوو، کهچی په نجا لیره له قاسه برد تووشی زیندانی کردم.. دز ده بی سزای خوی وه برگری..

زهکی له بهر دهم پشکینههری نه هینی پیی له تاوانی نا.. دوو پولیس وه پیش خویان داو بردیان، کهچی کهمال هه جمانی نه بوو، وه کو جانه وری حایج نه ملانو نه ولای ده کردو له داخا ده یقیژاند. پشکینههر لپی نزیك که وته وه هیتوری بکاته وه، گوتی:

- جا گهورهه بو و توورهی؟ کابرا پارهیه کی تهوتوی نه بردوه، ماشه لالا حالتان خوشه، پاشان دز دانی به تاوان ناو سزای خوی وهردهگرێ!

کهماله فهندی گوتی:

- مهسه له سی سه دو په نجا لیره نیه.. من به دهستی خوم مروقیکی دیکهه دروست کرد.. هه مان رووداوی به سهه مندات و دووباره ده بیته وه و نه نجامه کی ده زاتم.. منیش جار و وه کو شه بووم و شه مرو بوومه ته شهم پیاوه.. سالتیک ناخایه نی ملیونیریککی دیکه له جیهانی پاره و پولندا له دایک ده بی و ده بیته رکابهری من.. بویه توورهه..

ئهری شه فه زمانه برانه بو به دلسۆزی کارناکهن؟!

ئەو ۋولاتە لە كۆيە؟

ناوھ روژنامەكانى جيهان باس لە سەرۆت و سامانى سەرمایەدارو گەرە دەولمەندان دەكەن .
مستەر جوزيف ك. كرافتسمان يەكێكە لەو زلدەولمەندانە . كاپرا لەبەر ئەوەى خواوەنى جوژەها
كۆمپانیاو دەزگایە، نازانى چەندى پارە هەيه . ئەوەندەى كارتلى زلكۆمپانیا هەن ، ناوى زۆرەيان
نازانى. بۆ راپەراندنى كاروبارى، پشتى بە دەستەيهك لە باشترین پىسپۆرى ئابوورى و خەزنەدارو
زانای كۆمەلناسى و بيزنسسما و بەرپۆهەبرى پرۆياگەندە بەستووه . ئەمانەيش بەردەوام هەول دەدەن
و كوتش دەكەن لە پینا و زیادکردنى سامان و بەرەو پینشردنى بەرھەم .

مستەر جوزيف ك. كرافتسمان هەموو كەرەستەى خۆشترین ژيانى لەم دنيا جوانەدا دابین
كردووه و لەو پەرى خۆشیدا دەژى . لەو خۆشییانەى ئیوه هەندىكیان دەزانن و بەلەدى هەندىكى
دیکە نین . كاپرا لە شوینی زۆر جوان و دلگێر ژیاوه بەلام لە هی دلگێرتر دەگەرێ . گەلى ژنى
جوانى هینان، بەلام لە هی جوانترو شوختر دەوى . لەم رووه هەمیشە هەست بە برسیتی دەكاو
لە جوانان تیر نابن . سەرەراى ئەوەى كە لە ماوهى ئەم دووايیدا بايەخ بەوه دەدا بزانی كام شوین
لەم دنيايەدا جوان و دلپینەو مروڤى باش لە كۆی دەژین .

بۆ ئەم مەبەستە مستەر (ھارد) ی راویژكاری تايبەتى خۆى راسپارد كە شوین و خەلكانىكى
واى بۆ بدوژیتەوه .

راویژكاری تايبەت دەستى بە گەرەن كردو زۆریهەى هەرە زۆرى ۋولاتانى سەر رووى زهوى بەسەر
كردەوه ، بەلام بەداخهوه ئەو شوینەى نەدوژیهوه كە مستەر جوزيف بە دلێ بێ . خەريك بوو نا
ئومید بێ كە رووى لە ۋولاتیك كرد قەت نەیدیوو . هەرکە گەيشته ئەوى زۆرى بەدل بوو ، زانى
مستەر جوزيفیش بە دلێ دەبێ ، چونكە خەلكەكەى لە ئەندازە بەدەر باش و دلئاساف و بى
خەشن و ۋولاتەكەيش يەك پارچە جوان و دیمەنى دلپین .

وھكو باوھيشە مستەر ھارد دەگەيشته هەر ۋولاتیك نامەى بۆ كرافتسمان دەنوسى و باسى
ئەوی بۆ دەكرد . چونكە ئەم ۋولاتەى زۆر بە دل بوو ، نامەيەكى لە شيوەى راپۆرت بۆ رەوانە
كرد ، ئەمە دەقەكەيەتى :

گه وروم مستهر جوڙيف .ك. كرافتسمان

له سهر داخوازي به رڙيتان ماوهي دوو سالي رهه قه بنده به دوواي وولاتيكم سروشتي جوان بي و خه لکه کيشي باش و مروځ دوست بن . پيموايه به رڙيتان له بهر روناكي راپورته کاني پيشووم هه ستان کرد که به داخوه هيچم نه دوزيه وهو زوريشم مخو وارد به وهی که دوواي ثم هم مو سه فوهو هاتوچونه نه نجاميکي باشم وه دست نه هينا . دان به وهوه دنيم که نه مه يه که مجاره له نيشيکي نيوه پيم بسپيرن سهرکه وتوو نه بم . له ريگه ي گه رانه وه مدا گه يشتمه وولاتيک که تروسکي نوميدى لي به دي ناکري .

مستهر جوزيف .ك. كرافتسمان . ريگم بدن مزگينيتان بده مي . نيړه وولاتي سروشتي جوان و خه لکی باشه . چو من به بينينه وه سه رسام بووم نيوه يش سه رسام ده بن . دووا جار نه وولاتم دوزيه وه که خه لکی و باشي تيدايه باوه ر ناکه ن . که ثم مزگينه تان دده مي ، زوريش خوشحالم به وهی له نه رکه که مدا سهرکه وتوو بووم . پاش نه وهی بهم وولاته دا گه رام بووم ده رکه وت که جوانترين وولاته و خه لکه کيشي تا دلتنان هه ز بکا باشن . به لام که زانيمان چو دژين هه ست به دلته نگي ده که ين . نه وه که سه ي نه شانني چو زيان به سه ر ده بن ن نه وه ثم ناوچه يه وه که به هه شت ده بيني . بو نه وهی ناگاداري چو نيه تي ژياني نه و خه لکه باشه ي نيړه بن که له سه ر جوانترين سروشتدا دژين ، هه زم کرد هه ندي نمونه تان بو باس بکه م .

ده زانم نيوه هه ز به وه ده که ن هه ندي کات گوئ له راديو بگرن و ته ماشاي ته له فزيون بکه ن ، بويه و اشهرحي نه وه ده که م که چو د ده توانن گوئ له راديو بگرن و ته ماشاي ته له فزيون بکه ن ! پيويسه دوو ناميري راديو دوو ناميري ته له فزيوتان هه بي . يه کيان به پاتري کار بکاو يه کيان به کاره با . چونکه نابج متمانه به کاره باي جوانترين ناوچه ي دنيا بکه ن که باشترين خه لکی لي ده ژين . کاره با له کاتي ديارکراوو کاتي ناديارکراودا ده بري . نه گه ر له شار نه برا نه وه له ناوچه ده بري . ته نانه ت نه گه ر نه شري له وانه يه بي هيژ بي . له و بارودوخه دا ده بي راديو ته له فزيوني پاتري به کاره يين . ته نانه ت پاتريش هه ميشه جيگه ي متمانه نيه و رهنگه له بازاردا نه مي ني سه ره راي به رزبوننه وهی نرخی وه کو هه مو کالا کاني ديکه . به م حاله ناتوانن نه گوئ له راديو بگرن و نه ته ماشاي ته له فزيون بکه ن و بيزار ده بن . بويه ده بي ناميري کاره با دروستکه ر (مووه ليده) بکرن که راديو ته له فزيون نيش پي بکاو رهنگه ناميري و له بازاردا نه دوزنه وهو نه گه ر دوزيتانه و هيش و هه ندي کات سووته مه نيتان ده ست نه که وي . ناچار ده بن به ته له فون پيونه دي به دوستي کتانه وه بکه ن که له شاريکي ديکه دا ده زي و پرسیاري نه وهی

لئېكهن ناخو كارهبای ههيهو تكای لئېكهن تهلهفون له رادیو نزيك بکاتهوهو بوتهوهی گوئی لئې بگرن، له چهشنی گواستنوهی زیندوو. سهبارت به تهلهفزیوتیش لهوانهیه کارهبا بری یا باتری وزه تییدا نه میننی یا پهخش نه میننی. یاسای ئیره ریگهی ئهوهتان نادا که نالیکی تاییهتی بکه نه وه، بویه دهبی ئامیری فیلم نیشاندهرتان هه بی و له جیاتیی بهرنامهی تهلهفزیون ته ماشای فیلم بکه. بکورتی جهنابی مستهر جوزیف.ک. کرافتسمان پیویسته له ماله که تاندا دوو رادیوو دوو تهلهفزیون و موولهیدهیهک و فیلم نیشاندهر دابین بکه. ئه گهر ئهم هه موو کهرستانهتان هه بی ناچار دهبن یه کیکیان به کار بینن و ئه وکاته گوئی له رادیو گرتن و تهلهفزیون ته ماشا کردن، کاریکی زه همت نیه.

ئه گهر زانیتان باشتین خه لکی دنیا چوئن له جوانترین سروشتدا دهژین، ههست به گرفسی دابین کردنی خوړاک ناکه. با له نانهوه دهست پئ بکهین..

هه ندئ کات خاوهن نانهواخانه کانی ئیره نان دروست ناکه ته ماحی نرخ بهرزبوونهی ده کهن که دهولت دیاری کردوه. بویه پیویسته وه کو هه موو خوړاکه کانی دیکه بریکی ته و او نان دابین بکه. له هه مان کاتدا کریکار بویان نیه له پیناو زیاد کردنی هه قدهستیان، مان بگرن. ته نانهت ئه گهر فرنیس کاربکهن و کریکاریش مان نه گرن، ده بی به شیکئی زور نان له مالتاندا هه بی چونکه له روژی باراندا نان پهیدا نابی، پیویسته نانی وشک دابین بکه و ئه گهر ترسی ئه وهتان هه بوو نانی وشکتان دهستنه کهوئ ده بی ئاردتان هه بی و ئه گهر نانتان دهست نه کهوت، کولیچه و کیک دروست بکه. ئه گهر ترسی ئه وهتان هه بوو هه موو کاتیکی ئاردتان دهست نه کهوئ، ده بی چه ند ته لیس په تاته بکرن و عه مباری بکه. به کورتی ده بی نان و نانه وشک و ئاردو په تاتان له مالدا هه بی. ئه گهر هه ر یه که له مانه له بازاردا نه مان به وانی دیکه زگتان تییر بکه و له جوانترین شوینی دنیادا که باشتین خه لکی لییه، برسی نه بن!

با بیینه سه ر مه سه له ی پیوه ندی. پیویسته بوتانی به بیان بکه م تا کو هیهچ ئاسته ننگان نه یه ته ریگه و بتوانن چوئی چاره سه ر ده کهن. بهر له هه موو شتی ده بی ته له فوئتان له مالدا هه بی. به لام ئاخوئن به یه که دانه ته له فون کاریکی سه خته، ئه گهر چه ز نه کهن ته وهی قسه ی له که لدا ده کهن شیت بی بویه ده بی لانی کهم دوو هیلی ته له فون و سی دانه نامییرتان له مالدا هه بی. ته نانهت ئه گهر گویتان له زهنگی ئامیری یه کهم و دووهم نه بوو رهنگه گویتان له هی سیته م بی. به لام له مانه ییش زامنتر دانانی سسته می ته له فونه له مالکه تاندا (به داله) که به چه ند هیله وه به ستر

بی و رهنګه به هیلیکهوه بتوانن قسه بګه. ټه ګه ر ګوماتان له به دداله هه بوو، پیوښته ته لیکستان هه بی، له ګه ل ټیته لیک که بتوانن قسه ی پی بګه ټه ګه ر ته له فون و ته لیکس کاریان نه ګرډ. پیوښته زور به نه یی بیته ل به کار بی نن نه با دا به سیخورتان له قه ل هم بده ن و لیټان تووره بن. چونکه ریګه ی به کار هی نانی بیته ل ناده ن ته نانه ت ټه ګه ر له نیو بوو که شوو شه ی مندالانیشدا بی. ټه ګه ر نه توانن بګه نه دایه ری پوښته یا درانګ بګه ن و نه تان توانی نامه ره وانه بګه ن ، له سهرتان پیوښته کوتر له مالګه تاندا به خپو بګه ن ، بو ناګاداری نامه به کوتر ره وانه ګرډن به پیچ ه وانه ی یاسایه. له م حاله ته دا ټه ګه ر ته له فون ه کان کاریان نه ګرډو ته لیکس وه ستاو بیته ل دهستی به سهر دا ګیراو نه تان توانی بګه نه دایه ری پوښته ده بی چه ند نامه به ر دامه زړین ټه وانه ی به پیچ به زووترین کات نامه ده ګه بیټن. ټیستا ټه ګه ر مه سه له ی پیوه ندیمان کورت ګرډه وه ده لپن پیوښته ته له فون و بګور و ته لیکس و کوتر و نامه به ر دابین بګه ن. چونکه پیوښتستان به به کار هی نانی یه ک له و هو یانه ده بی و ټه و کاته ده توانن بلین که مه سه له ی پیوه ندبتان زامن ګرډوه.

سه باره ت به هو ی ګواسته وه و هاتوچو ګرډنیش، ټه ګه ر بز ان چو ن ره فتار ده ګه ن ټه وه هیچ ګیرو ګرډت ان ناب ی. نا کر ی بی ټو ټومبیل بن و پیوښته یه ک دانه ټو ټومبیل نه بی، چونکه ټو ټومبیل په کی ده ګه و ی و ګه رسته ی یه ده ګت ان ده سنا ګه و ی. بو یه و اباشه دوو ټو ټومبیلی به ره مه می ناو خو بی تان هه بی. دوو ر نیه یه ک له و ټو ټومبیلانه په کی بګه و ی یا بد زری یا پارچه ی یه ده ګی ده سنه ګه و ی، ټه و کاته با شترین ری ګه چاره بو هاتوچو ګرډن له جوانترین ناوچه ی سهر زه مین که با شترین خه لکی له سهر ده ژین، ټه وه یه که لانی که م چوار ټو ټومبیل تان هه بی. هه ندی جار به هو ی قه یرانی پانزین، ټه و چوار ټو ټومبیلانه یش به ش نا ګه ن، ټه و کات ده بی ټو ټومبیل ی پی نجه م هه بی و به ګاز کار بکا. جاری واده بی ګازیش تان ده سنه ګه و ی بو یه بیر له ماتورسکلک بګه نه وه و ټه ګه ر پانزین تان بو ماتور پش ده سنه ګه و ت ټه وه ده بی پایسکیلتان هه بی. له به ر ټه وه ی ټه م وولاته له بان شاخی سه خت و عاسی دامه زراوه، شه قامه کانی زور رکن و پایسکیل ناتوانی سهر ګه و ی، پیوښته له باخچه ی مالدا ناخوړ دروست بګه ن و هه ندی وولاخ رابګر ن و کورتان وزینیان بو دابین بګه ن. هه روه ها پیوښته ګالیسکه تان هه بی ټه وه ی و لاخ رایده کیشی.

بکورتی پیوښته ته وای هو یه کانی ګواسته وه تان له مالدا هه بی، ټه وانه ی به در یژی ای میژوو مرو قه به کاری هی ناو ن. ټه و کات له هاتوچو ګرډندا له شو ی نی که وه بو شو ی نی کی دیکه هیوا

پراونابن، لهو ناوچه‌په‌ی که به جوانترین سروشتی دنیا داده‌نری و باشترین و نه‌جیمترین خه‌لکی له‌سهردا ده‌ژین.

با بیینه سهر مه‌سه‌له‌ی رووناکی. بیگومان ئیوه سهره‌پای ئاسته‌نگ و کپروگرفت، ده‌توان تییدا سهرکه‌توین. ته‌بیعی سوود له کاره‌بای شار وهرده‌گرن! به‌لام چونکه نازان که‌ی ده‌سپری و که‌ی دیته‌وه، پیویسته مووه‌لیدتان هه‌بی. ته‌گهر ترسی ته‌وه‌تان هه‌یه سووته‌مه‌نی پیویستتان ده‌سنه‌که‌وی، ته‌وه پیویستتان به‌چند دانه چرای گاز ده‌بی! ته‌گهر ترسی ته‌وه‌تان هه‌یه گازتان ده‌سنه‌که‌وی، لایه‌تی ده‌ست به‌کار بینن، ته‌گهر ترسی پاتریتان هه‌یه بو‌ته‌وه‌ی له تاریکیدا نه‌ژین، پیویسته ژماره‌یه‌کی زور مووم له ماله‌که‌تاندا عه‌مبار بکه‌ن. ته‌گهر کاره‌با براو و سووته‌مه‌نیتان ته‌واو نه‌تان ویست مووم داگیرسینن له‌ترسی ته‌وه‌ی له‌بازاردا نه‌مینی، ده‌توان قوتیلوه چرا ره‌شکه به‌کار بینن، ته‌گهرنا چهرخی به‌فته‌یله یا به‌رده‌ستی، یا ته‌و ته‌خته‌داری بو‌ تاگر هه‌لگیرساندن کاتی خوئی به‌ر له دوزینه‌وه‌ی کاره‌با چهرخ و شقارته به‌کاریان ده‌هینا. سهره رای ته‌وه‌ی ده‌توانن ئامپیری (چارچ- شحن) دابین بکه‌ن یا سوود له وزه‌ی با وهر‌بگرن و کاره‌بای پی دابین بکه‌ن.

ته‌گهر بانه‌وی به‌کورتی باس له‌م مه‌سه‌له‌ی رووناکی بکه‌ین، له جوانترین ناوچه‌ی ته‌م دنیا‌یه که باشترین و دل‌سافترین خه‌لکی لی ده‌ژین، پیویسته ته‌م شتانه له ماله‌که‌تاندا هه‌بن: وزه‌ی کاره‌بای شار، مووه‌لیده، فانوس، چرا ره‌شکه، لایتی ده‌ست، مووم، وزه‌ی خوور ته‌گهر ته‌م هه‌موو نه‌مانه‌تان دابینکرد ته‌وه له تاریکی رزگارتان ده‌بی.

با بیینه سهر باسی هه‌ندئ کاروبارتان که پیوه‌ندیان به‌دایه‌ره‌کانی ده‌وله‌ته‌وه هه‌یه.. چاره‌سهرکردنی ته‌م مه‌سه‌له‌یه له خوئی ئاسانتر نیه. ته‌نانه‌ت ته‌گهر بشزانن چون له دایه‌ره‌ی ره‌سمی وغه‌یره ره‌سمی چاره‌سهر ده‌که‌ن، ده‌بی پشت به‌یه‌کی له گه‌وره به‌رپرسان به‌ستن تا یارمه‌تیتان بدا. پیویسته ژماره‌ی ته‌و که‌سانه زورین بو‌ته‌وه‌ی له هه‌موو شوینه‌کاندا سوودیان هه‌بی. بو‌ته‌م مه‌به‌سته‌یش پیویسته به‌رتیلی چه‌ور بدن. ته‌گهر به‌ به‌رتیل ریگ نه‌که‌وت و ته‌و به‌رپرس و فرمانه‌رانه نه‌یان‌توانی کاروبار وه‌ک پیویسته راپه‌رینن، ده‌بی کچی جوان و خزمی قه‌شه‌نگتان هه‌بی، سهره‌پای کارت و راسپارده، ته‌گهرنا ده‌بی دیاری به‌نرخ و پارهی باش بدن، به‌گویره‌ی ته‌و بارودوخه‌ی هاتووته پیشتان. ته‌گهر هه‌ر شانس نه‌یه‌ینا پیویسته به‌رتیل بدن. له‌هه‌موویش گرنگتر ته‌وه‌یه ده‌بی خاوه‌ن سه‌بریگ بن به‌رد بتوینیته‌وه.

سه‌بارت به مه‌سه‌له‌ی گهرمکردنه‌وه‌ی ما، دلنیا بن مستهر جوژیف.ك. كرافتسمان هه‌رچه‌نده‌ی ده‌زاتم ئیوه به‌سه‌ر ئه‌و گیرگرفته‌دا سه‌رده‌كه‌ون، به‌لام ئه‌مه‌یش وه‌كو هه‌موو كرفته‌كاني ديكه چاره‌سه‌ری هه‌یه. ده‌بئ گهرمكهره‌وه‌ی ناوه‌ندی له‌مائه‌كه‌تاندا هه‌بئ، به‌لام پئویسته‌ سی جوژ سسته‌می گهرمکردنه‌وه‌ هه‌بن. یه‌كه‌میان به‌ نه‌وت كاربكاو دووه‌میان به‌ خه‌لئووزی به‌ردین و سیهه‌میان به‌ غاز. ده‌بئ دوو سسته‌می خه‌لئووز بن، خه‌لئووزی دارو خه‌لئووزی به‌ردین. واتا چوار جوژ سسته‌م له‌مائه‌كه‌تاندا هه‌بئ، ئه‌گهر ترستان له‌وه‌ بوو كاره‌با بېرئ و سووته‌منی ئامیره‌كاني ديكه له‌ بازاردا په‌یدا نه‌بن، ئه‌وه‌ ده‌بئ سوپای جوژاو جوژتان هه‌بئ، له‌گه‌ل ئاگردانیک كه‌ به‌خه‌لئووز گه‌رما به‌خشئ، ئه‌گهر هه‌ردوو جوژ خه‌لئووز ده‌سه‌كه‌وتن، ئه‌وه‌ پاشه‌رووكی مانگا (ته‌پاله‌) به‌كار بئین. ئه‌گهر سووته‌منی هه‌موو ئه‌و ئامیره‌نه‌تان ده‌سه‌كه‌وت پئویسته‌ خه‌می ئه‌وه‌ بئون كه‌ مه‌قه‌له‌تان هه‌بئ و خه‌لئووز له‌كات و ساتی خویدا بکرن و عه‌مباری بکهن. ئه‌گهر هه‌رنا ده‌بئ ئامیره‌یک له‌سه‌ر بانی مائه‌كه‌تاندا هه‌بئ تیشکی خوژ به‌هینتته‌ ژووره‌وه‌و گه‌رمتان بکاته‌وه‌. پئومايه‌ داين کردنی ئه‌مانه‌ زه‌جمه‌ت نیه‌.

ئیس‌تایش با بئینه‌ سه‌ر مه‌سه‌له‌ی ژنه‌ینان و پیکه‌ینانی خیزانیکی به‌خته‌وه‌رو ژیان له‌ جوانترین ناوچه‌ی دنیا كه‌ باشرین خه‌لكی تئدایه‌. ئه‌مه‌ هه‌ر زور ئاسانه‌و له‌و مه‌سه‌لانه‌ ناکا كه‌ پئیشتر باس‌م كردن. ئه‌و ئافره‌ته‌ی خوشتان بوئ به‌ سفیل ماره‌ی ده‌كهن. چوژ ئه‌گهر ناو برا ده‌بئ تانكیتان هه‌بئ یا بېر هه‌لكه‌نن، مالتان به‌كاره‌با رووناك ده‌كه‌نه‌وه‌ به‌لام موّم و چراو لایتیشتان هه‌یه‌ نه‌بادا كاره‌با بېرئ و بېرتان له‌ مه‌قله‌ و ئاگردان كردووته‌وه‌، نه‌بادا گهرمکردنه‌وه‌ی ناوه‌ندی نه‌بئ، ئاوايش ده‌بئ ژنیکی ديكه‌یشتان به‌ شه‌رعی هه‌بئ. ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ هه‌یه‌ ده‌گه‌ل ئه‌و ژنه‌یش به‌خته‌وه‌ر نه‌بن، ده‌بئ ئافره‌تیک یا زیاتر هه‌بن بئ ماره‌ بېرین له‌ گه‌لیاندا رابوئری. ئه‌گهر ئه‌و هه‌موو ژنه‌ت هه‌بوون له‌گه‌ل یه‌كێکیاندا هه‌ر به‌خته‌وه‌ر ده‌بن. به‌لام ئه‌گهر ترسی ئه‌وه‌تان هه‌بوو به‌خته‌وه‌ر نه‌بن یا شانستان نه‌به‌هینئ، ئه‌وه‌ به‌هيوای ئه‌وه‌ بژین كه‌ ره‌نگه‌ دوستیکي به‌وه‌فا بدوژنه‌وه‌، ئه‌وكاته‌ پئتان وانه‌بئ به‌خته‌وه‌ری مه‌حاله‌.

لێرده‌دا مستهر جوژیف.ك. كرافتسمان كو‌تایی به‌ راپوژته‌كه‌م ده‌هینم دوای ئه‌وه‌ی بوّم به‌یان كردن كه‌ چوژ هه‌لسو كه‌وت ده‌كهن، ئه‌گهر ئاره‌زووتان كرد له‌ جوانترین سروشتی دنیا‌داو له‌ نیو باشرین خه‌لكی ئه‌م سه‌ر زه‌مینه‌دا بژین.

چاوه پروانی فهرمانتانم.

دلسوژتان : هارد زیگل

که مستهر کرافتسمان نامه‌ی راویژکاری تاییه‌تییی خوی خوینده‌وه، گه‌لی که یفساز بوو. شوکر وا شوینیکی دوزیه‌وه که تییدا به به‌خته‌وری بژی و ههر ئه‌و ده‌مه ئه‌میری کرد بروسکه بوّ راویژکار ره‌وانه بکه‌ن: (چاوه‌پروان بن وا هاتم). به‌لام به داخه‌وه بروسکه ره‌وانه نه‌کرا، چونکه نامه‌ی مستهر هارد ره‌وانه‌ی کردبوو ئه‌دره‌سی له‌سه‌ر نه‌بوو.

مستهر جوژیف.ک. کرافتسمان زوژی چاوه‌پری کرد نامه‌یه‌کی دیکه‌ی له راویژکاریه‌وه به‌ده‌ست بگا، که‌چی نه‌هیچ نامه‌یه‌ک گه‌یشت و نه‌زانیاری. له‌به‌رئه‌وه‌ی مستهر جوژیف.ک. کرافتسمان سووربوو بجیته‌وه وولاته‌ خوّشه ، نامه‌ی مستهر هاردی له روژنامه‌کاندا بلاوکرده‌وه و خه‌لاتیکی پازده ملیوژن دولاری ته‌رخان کرد بوّ ئه‌و که‌سه‌ی ئه‌و وولاته‌ی پیشان بدا که جوانترین شوینی دنیا‌یه‌و باشترین خه‌لکی تییدا ده‌ژین.

ئیوه‌یش ئه‌گه‌ر به وولاتینک ده‌زانن وه‌کو ئه‌وه‌ی مستهر هارد له نامه‌که‌ییدا باسی لیوه ده‌کا ، فه‌رموون نامه بوّ مستهر جوژیف.ک. کرافتسمان ره‌وانه بفه‌رموون ، له‌لایه‌ک چاکه‌ی ده‌گه‌ل ده‌که‌ن و له‌لایه‌کی دیکه‌یشه‌وه ده‌بنه‌ خاوه‌ن پازده ملیوژن دولاری ئه‌میریکی.

ده‌ی کی ده‌زانن ئه‌و وولاته‌ له‌ کوئییه‌!؟

ئەمانە دەردەگانى ئىمەن

دوكانىكى بچكولانەمان بىنى. بەقال نەوتى لە شووشەى ژنە دىپھاتىيەك دەکرد. چاوى بە ئىمە
كوت پىنكەنى وگوتى:

- رشيد ئاغا چاودەروانى ئىيە. بە دەستى لاي چەپتانهوہ چايخانەيە، لەوى چاودەروانتانە.
پىنكەننەكەى پر لە مانا بوو، گوتم:
ئەم رەشيد ئاغا يە كىيە؟
گوتى:

- زووكەن، پرۆن، چاودەروانتانە.
لە ژىر نىمچە بەرزايىيەكدا چايخانەمان بىنى. مېرد منداللىك چاوى بە ئىمە كەوت، رايكردو
گوتى:

-مام هشىد چاودەروانى ئىيە دەكا.
لەبەرزايىيەوہ دابەزىن و خۆمان بە چايخانەدا كرد:
-مەرحەباتان لى بى برادەرىنە.
خەلكەكە تەماشاي ئىمەيان دەكردو حرىت حرىت پىدەكەنن.
- رەشيد ئاغا كىيە؟
-ئەوہتا لەولا دانىشتوہ.

لە بان تەختەيەك راکشاوہ، رىش ماش و برنج، كابرايەكى رۆح سووك. ئىمەى بىنى قىت
بوۋەو گوتى:

-بەخىر بىن.

-سەلامەت بى. تو رەشيد ئاغاى؟

- بەلى منم.

-چاودەروانى ئىمەى وانىە؟ لە رىگادا ھەركىمان بىنى گوتى رەشيد ئاغا چاودەروانتانە.

- جارى فەرموون دانىششەن . چاودەروانىن ، بەلى . بەلام چاودەروانى ئىيە نىن. خەلكەكە
واتىگەيشتون ئىوہن.. چ دەخۆنەوہ؟

داوای ماستاومان کرد. له رهشید ئاغامان گه‌یاند که له ریگه‌دا جییمان په‌کی کهوت بو‌یه هاتینه ئی‌ره و هه‌رکی‌مان ده‌بینی باسی چاوه‌روانی ده‌کرد. رهشید ئاغا مژیککی له قاوه‌داو به خه‌لکی گوندی گوت:

-ئه‌وانه‌ی چاوه‌روانیان ده‌که‌ین ئه‌مانه نین. ئه‌مانه‌تان هیچ بینیه‌وه؟ هه‌ندی کهس وه‌لامیان دایه‌وه:

-که چاومان پی‌یان کهوت زانیمان ئه‌وان نین. گوتمان:

-ره‌شید ئاغا مه‌راقمان کرد، پی‌مان نالی‌ی چاوه‌روانی کی ده‌که‌ن؟ گوتی:

-په‌یدا ده‌بن. له‌هه‌رکوی بن دینه‌وه.

ره‌شید ئاغا ده‌سه‌سریکی له‌به‌رده‌م دانین. له‌سه‌رخۆ ده‌سه‌سری کرده‌وه، چوار دانه پاکه‌ته جگه‌ره‌ی به‌تالی ده‌ره‌ینا گوتی:

-ئیمه چاوه‌روانی خاوه‌نی ئه‌م پاکه‌تانه ده‌که‌ین. که به‌ئه‌مانه‌ت بو‌مان هه‌لگرتوون. گوتم:

-ئه‌مانه چنه ره‌شید ئاغا؟ گوتی:

-ئه‌مانه ده‌رده‌کانی ئیمه‌ن.

- ده‌ردی چی؟

-به‌خوا ده‌ردی ئیمه‌ن. ئیستا بو‌ته باو که هه‌لبژاردن نزیك ده‌که‌ویته‌وه، خوا نه‌یپری گه‌وره پی‌اوه‌کامان گوند به‌گوند، ناوچه به‌ ناوچه ده‌گه‌رین و گوی له ده‌رده‌کامان ده‌گرن. ده‌سته‌ی حزبی له‌سه‌رحوکم هاتنه ئی‌ره و خه‌لکیان له چایخانه‌دا کو‌کردنه‌وه. چوار کهس بوون لی‌ره‌دا له ئوتۆمبیل دابه‌زین. فه‌رموومان لی کردن. سه‌لامه‌له‌یک. ئه‌له‌یکه‌سه‌لام. یه‌کیکیان گوتی: براده‌رینه تا ئیستا کهس به‌لاتانه و نه‌هاتوه گوی له ده‌ردتان بگری، که‌چی دیو‌کراسی مانای گوی گرتنه له خه‌لک. بو‌یه وا به پی‌ه خۆمانه‌وه هاتوینه‌ته لاتان. ئیوه‌ش هه‌رچی هه‌تانه بی‌لین، چ داواکارتان هه‌یه پی‌مان بیژن.

ده‌ستمان به داواکاری کرد، ئه‌وانیش هه‌ریه‌که‌و لای خۆیه‌وه ده‌ینوسی. هه‌رچی گوتمان نه‌یان گوت نابی. گوتمان قوتابخانه‌که‌مان پی‌نج پوله‌و به‌ش ناکات. له‌ئیمه داواکاری له‌وان نووسین،

جگه ره له جگه ره ییش ده کیشن و چای دهنوشن. له سه رخو به ماموستای گوندم گوت: ماموستا من باوهری به مانه ناکه م گوتی کوره هم قسه یه چیه؟ گوتم: راده سته تاقیبان ده که مه وه. گوتم: برادرینه ئیوه هم مو داواکاریه کانی ئیمه تان نووسی، ته نیا شتیکمان ماوه.. ته گهر هیلی شه مه نده فرمان بو راکیشن شه وه هیچی ترمان ناوی. وه لالا ته ویشیان له پاکه ته جگه ره نووسی.

تاقی ئیواره دووانیان جگه ره یان ته واو بوو پاکه تیان فرده دا. هه ردوو کیانم هه لگرتنه وه به دزی خستمه گیرفانم. واده ی رویشتن له به رده م چایخانه یه کیکی دیکه پاکه تی فرده دا. شه ویشم خسته گیرفان. که سواری ئوتو مبیبل بوون ده ستیان له په نجه ره وه دهره یناو خواهانیزیان کرد چواره میان پاکه تی توردا، شه ویشم هه لگرتنه وه. ئیدی شه مانه هه ر چوار پاکه ته که ن. تینگه یشتن؟ نه م پاکه ته جگه رانه دهردی ئیمه ن. خه به ریان ناردوو شه مسالیش دینه وه دهرمان دهرمان بکه ن. ئیمه ییش چاوهروانین، ها هاتن، ها وادین.

ده ستم دایه پاکه تیک، شه ش جاران له سه ری نووسراوه شوکران، شوکران. جاریکیش شوک وله ته کیوه وینه ی سی شه ستیره و ره سمی قایه غیک و وینه ی زه لامیکی سه رزل.

پاکه تیکی دیکه م ده ست دایه، شه نووسین و تیبیبیانه ی له سه ر نووسرابوو:

تکا بو برادره ی کورپی خه زورم لای وافی به گ بکه م. ده که له هسته یه که ده چنه ئیتالیا، ته گه رنا ئیستیقاله دده پینچ جارانش نووسراو راقیسه. وینه ی هه شت دلش کیشراوه.

دیقه تی پاکه تیکی دیکه م دا، وینه یه کی گه وره ی چاوو وینه یه کی زاری تاوله کراوه. له ته کیانه وه نووسراوه: ده بی، باشه، ده بی، ده بی، ده بی، باشه. پینچ پیتی جیا جیاش نووسراوه.

- واهاتن

- واهاتن.

بووه غه له به غه لب. له به رده م چایخانه دا سی که س له ئوتو مبیبل دابه زین. دیهاتیه کان چون هه وه له به ئیمه پیکه نین، ئیستا وا به شه وان پیده که نن. یه کیکیان گوتی:

- مه رحه با ئاغا کام.

ئه ری تر:

- سه لامه له یکوم ها ولاتیان.

سپهه میان گوتی:

مه رحه با برادرینه.

لای رهشید ناغا دووانیان له سهر کورسی دانیشتن و یه کینکیان له بان تهخته. به دهسته راستیان
مهرحه بایان له گه وره و بچووکی چایخانه ده کرد. قه له وه که یان گوتی:

- له گه ل پیزار سالدآ چوتن؟

له جیاتی هه مووان رهشید ناغا وه لامی دایه وه:

- سه لامهت بن، ئیوه چوتن؟

- ئیمه زور باشین به تاییه تی که ئیوه وا که یفسازو خوش گوزه ران ده بینین. ماشه لالا گفته تان دی.
ههره پیره که یان گوتی:

- براینه، دیمو کراسی مانای نه وه یه گوی له خه لک بگری.

پاکه تی جگهره ی دهره ینا. چایچی به ماشه ی دهستی جگهره ی بو داگیرساند. دریزه ی دای:

- ئیمه هاتووین له ئیوه وه فیبر بین و گوی له گرفتتان بگرین. شهرم مه که ن ههرچی دهرده،
ههرچی داواکاری یه، بیلین.

دیتهاتییه ک گوتی:

- یه که محار نه م کوپوونه وه یه کوپوونه وه ی گه له. ده بی به هه ند هه لبگری و جی به جی بگری.

ههر سیکیان هه ندی شتیان له سهر پاکه ته جگهره نووسی. رهشید ناغا سهری به سهر نووسینی
یه کینکیان داگرت و گوتی:

- گه وره م به نده هه ددم نیه، به لام و ابزاتم هه له ت نووسی.

نه وه ی دیکه خه تیکی وه سهر نووسینه که ی خوی داهینا و به په له شتیکی دیکه ی نووسی.
کابرای رهشید ناغا ناخاوتی گوتی:

- بو هه له یه؟ مه حزه ری کوپوونه وه یه.

- هیچ. به من وابوو هه له یه.

پاش نه م قسه یه رهشید ناغا له سه رخو ده سمالی کرده وه و ههر چوار پاکه ته جگهره ی دهره ینان
گوتی:

- پیزار، له باسی کوپوونه وه نه م خه تخه توکانت کرد بوون.

خه لکه که تی کرا دایانه قاقای پیکه نین. نه وانیش پیکه نین.

دیتهاتییه ک گوتی:

- مه کته بمان ده وی. پینچ پول به ش ناکات.

یه که له سی که سه کان شتیکی نووسی و گوتی:

- نه خيږ به ش ناکات.

ره شيد ټاغا به کابرای گوت:

- قوربان هه لټ کړد (پاکه تی پيړاری له به رده م دانا) پيړار به رام بهر داواکاری قوتا بجان ه نووسیوته شوکران، شوکران

ټیدی هه ر به که و به په له پاکه تی نایه وه گیران. ره شيد ټاغا گوتی :

- هه مووی لیږده دا نو سراهه. ته ماشا.. ټم خه تخه توکانه داواکاری ټاوه، ټم هه شت وینه ی دلته بی ټیشوکاریه.

پاکه ټیکی بو دريژ کړدن:

- ټه مه یش پاکه تی ټهو زاته یه که ټه مسال له گه لټاندا نه هاتوه .

کابرای قه لټو به تو وره یی به وه گوتی:

- ټه مانه چنه ؟

- هه یچ ده بی چن؟ دهر دن دهر د... دهر دی ټیمه ن، هی ټیوه نه ؟ نازانم.

هه لټسانه سه رپی برون. ره شيد ټاغا گوتی:

- ټیشه که ی شوکران ته بهیر نه چی، سی هه زاری ټیدایه.

ټه وان سواری ټوټو مبیل بوون، ټیمه یش له ته ک ره شيد ټاغا وه ستاوین،

یه کیکیان پرساری له برادرانی کړد:

- خو پاکه ټتان فره نه داوه؟

- نه خيږ.

- فره ی مه دهن هه لیان ده گریته وه.

ټوټو مبیل رویشته . دټهاتیه کانیش ده ستیان له نیو پژدینیان ناوه و پیده که نن.

بازانين چي لي دي؟

له بوغازي دهرياي رهش، نزيك لايهني نه نادولتهوه، چايخانهيك ههيه. زوربه ي تهوانهي هاتووچووي دهكهن و لبي داده نيشن يه كتر دهناسن و زوربه شيان خانه نشينن.

تهو به يانيهش وه كو ههه موو روژه كاني ديكه باس له كي شه و گرتي ناومال و وه زعي وولات دهكرا. باس له نرخ دهكرا كه حكومته واده ي دابوو له سه دا سي دابه زيني باشه چي لي دي؟ كرتي كارمان رهوانهي تهله مانياو ئوستوراليا كردن، ههر تير نه بووين. تيستايش وا كرتي كار رهوانهي يه كيتي سوقيهت دهكهن. تهوه نده به هه پمينه، كرتي كار خريكن بو نيو نوسين يه كرتي پان دهكهنه وه. هه للا هه للا. كوربه تهوه كرتي كار رهوانهي ولاتي كو مو تيستان دهكهن؟ براده ر پاره پاره يه، له كو مو تيستانه وه بي له فاشيزمانه وه بي. بابي. له كو ييه وه دي با بي. من به پاره ي كو مو تيستان مزگهوت دروست دهكهم پولتي قورئان خو يندن داده مزريتم، هيچ گونا هيش نيه به لكو خيريشمان دهگاتي.

باشه ته نجامي ته م كاره به چ دهگا؟ خوا به خيري بگيري.

گه وروم واري داتي سالانه ي وولات به شي دانه وه ي زيده بابي قهرزه كاني ته مريكا ناكا. بلي تهو قهرزانه ي ته مريكا ده مانداتي زيده بابيشي ديته سهه؟ هه للا هه للا. شاخو ته نجامي ته م مه سه له يه به چ دهگا؟

ههرچي كارخانه ي له م وولاته دا دروست بكري، ريگه ويان، به نده رگا. ده بي ته مريكا برياري له سهه ر بدا. نه بابه. من ته م هم نه ده زاني. باشه ته نجامي ته م وه زعه چون ده بي؟ هه موو روژي، هه موو ئيواره يهك، تيكر ا ته م باسه يان ده كرد. له هه موو باسيكي شدا هه مان قسه يان دووباره ده كر ده وه. نه بابه. هه للا هه للا.

خانه نشينه كاني هام شو ي چايخانه دهكهن، هه مان پرسياريان له يه كتر ده كرد:

- باشه چي لي دي؟ بازانين چون ده بي؟

- ده بي ته نجامي چ بي؟

- ته نجامي ته م مه سه له يه به كوي دهگا؟ بوسته بازانين چي لي وه دي؟

ئەو بە يانپەش لە چايخانەدا ھەر ھەمان باس و خواس بوو. يەكئەي بەيە كينكى دەگوت (با بزانی چى لیتو دەئ)؟

كريكارينكى خانەنشینی دنیا دیدە، دەرچووی پەیمانگەى توپخانەى سەربازى گوتى:
- بوەستە با بزانی چى لیتو دەئى ی ئیتو ، وەكو ئەو مەسەلەيە كە بەسەر خزمىكى من ھاتووە.
خەلكە كە مەرەفيان كرد دەبى ئەو خزمەى ئەو چى بەسەر ھاتبى ؟ كابرأى خانەنشین وای گيپرايەو:

حكومەتەكەى خومان دەستى بە فرۆشتنى زەوى و گردهكان كرد. كام ھەوارى جوان و دلپىنى بوغاز ھەيە فرۆشتنيە دەولەمەندە عەرەبەكانى خاوەن نەوت. ئەو كاتە دەولەمەنديكى عەرەب پەيدا بوو. شيخ بوو، مير بوو ، ھەردوو كيان بوو؟ ناوى ئەبول فاتيك ئەلموشكى بوو. لە گردهكانى دەروانىتە بوغازو چاو لە ديمەنى دلپىنى تير نابى بيناو ساختمانى دروست كرد. ئەمجارە كەوتە ھەوای ئەو ھى كچە توركيك بينى. كام كچە تورك، لای گرنگ نپە بەلام بە مەرچى جوان بى.

ھەرئەو دەلالانەى زەوى يان بو ئەبول فاتيك دۆزىھو، كەوتنە دووای كچ دۆزىنەو. ئەبول فاتيك چەند مەرچىكى ھەيە: تەمەنى بچوك بى، جوان بى، دلئساف و بى فرت و فيل بى، كچى كورى كچ بى، دەستى بە دەستى پياو نەكەوتبى. لەم زەمانەدا دۆزىنەو ھى كچى وا ئاسانە؟ ئەبول فاتيك پارەى زۆرە و مەحتەل نابى. دەلال كەوتنە خويان. ئەبول فاتيكش لەملاو لەولا خەريك بوو خوى فيرى زمانى توركى دەكردو چەند وشەيەك فيربوو: بخەو، ھەلئسە، دريژبە، وەرگەرى و ھەنديكى ديكەيش كە پيويستى ئەو جى بە جى دەكەن.

زۆريان كچ نيشانى ئەبولفاتيك دا، عەرەبى كورى عەرەب بە ھەموو كچىك رازى نابى! دەمو چاو روون وەك شيرى سپى، بەدەن لەحم بەعەجين، نيو قەد باريك.
دوواجار ئەبولفاتيك كچىكى بەدل بوو. ئيدى ئەوكات ئيمە ئەبولفاتيكمان ناسى، چونكە ئەو كچەى داخوازى دەكرد خزمىكى دوورى ژنەكەى من بوو. كچە تەواو ئەو كچە بوو ئەبول فاتيك گەرەكەتە: تەمەن ھەقەدە سال، كۆرسىكش دەرسى ئايىنى خويندووە، سپى، باريك. لەدلئسافيانيش ھەر گيل ديتە بەرچاو. ئەبولفاتيكش بيىنن ھەر لە دەعبا دەكا. باوكى كچەيش كابرأەكى پيرە بە گشتى خيژانينكى ھەژارن و رازى بوون بەو پارەيەى ئەبول فاتيك بوى ژماردن. كابرأ لەبەر ئەو ھى ژنى ديكەى ھەيە، كچەى بە مەلا مارەكردو گوازتيەو. كچە بەوئاھەنگە گەورەو تيرەى ئەبول فاتيك لە كاتى گوازتنەى سازدا زۆر كەيف خوئ

بوو. خزم و نه قره‌بای کچه به نه بولفاتیکیان ده‌گوت فاتیک به‌گ، ته‌نیا برایه‌کی کچه نه‌بی که شه‌ش سال له‌خوی بچوکتز بوو، به پیچه‌وانه‌ی نه هه‌ر له شیتانی ده‌کرد، پیی ده‌گوت مامه فاتیک.. مامه فاتیک وا رویشت مامه وا هات.

من و ژم دووچاران سه‌ردانمان کردن، کاتی نیشان کردن و دووای گوازتنه‌وه. له‌و ماله‌ی وا له‌سه‌ر گرده‌کانی بوغاز بوو.

زهمان هات ، زهمان رویشت.. نیدی من روو داوه‌کانی دیکم له ده‌می ژم بیست: نه بولفاتیک شه‌وی یه‌که‌م تیده‌گا بووک ژنه، چونکه هه‌ر به دل‌سافی خوی هه‌موو شتیکی تیده‌گه‌ینی.

ژنه پچکوولانه‌ی نه بولفاتیک به‌عه‌باوه ده‌چیته کولان. مامه فاتیکیش چونکه پیاوئیکی به‌د گومان و دل پیسه، پیی خزم که‌سی ژنه له ماله‌که‌ی خوی ده‌بری و نایه‌لی هاتوو‌چووی بکه‌ن. باشه به‌لام نه‌و کاتانه‌ی نه بولفاتیک له‌مال نابی کچه بیزار ده‌بی. مامه فاتیکیش نایه‌وی کچه له ماله‌وه هپس بی. له‌و ماوه‌یه‌دا نیشی کرین و فروشتنی ده‌بی و دووسی روژان ده‌بی له مال دوور بکه‌ویته‌وه. بویه ماوه‌ی ژنه‌ده‌دا نه‌گه‌ر بچیته ده‌ره‌وه‌و له کوچه دوور نه‌که‌ویته‌وه. ژنه پیی خوشه به‌لام به‌ته‌نیا له کولان چ بکا؟ داوای روخسه‌ت ده‌کا بچیته سینه‌ما. مام فاتیک زور بیری لیده‌کاته‌وه. بریاردان ناسان نیه.. ته‌گه‌ر بلی مه‌رو ره‌نگه‌ زویر بی، بلی پرو ره‌نگه‌ تاقی ته‌نیا تووشی به‌لایه‌ک بی. ده‌لی:

- باشه روخسه‌ت ده‌ده‌م.. به‌لام با هه‌وه‌ل خوم فلیمه‌کان بینم.

مام فاتیک ته‌ماشای ته‌واوی فلیمه‌کان ده‌کا، تا ده‌گاته‌فلیمیکی ترکی که باس له (عه‌داله‌تی هه‌زه‌تی عومهر) ده‌کا و نه‌و فیلمه‌ی بو دست نیشان کرد.

تازه بووک که (نه‌جمیه‌ی ناوبوو، ده‌چیته سینه‌ماو مامه فاتیکیش به‌ره‌و نیشوکاری خوی. روژی دوواتر که ده‌گه‌رپیته‌وه (زور شوکر) ده‌بینی نه‌جمیه‌ی وا له ماله‌وه‌یه:

- نه‌جمیه؟

- قوریان.

- که من لیتره نه‌بووم چت ده‌کرد چت نه‌کرد؟

نه‌جمیه ده‌ست پی ده‌کا:

- هه‌ر مه‌پرسه

چون نه‌پرسی؟ له مه‌رافان خه‌ریکه ده‌ته‌قی.

- چ بووه نه‌جمیه؟

- شتیکی وام به سهرهات ، زۆر سهرسام بووم!
 -چیت به سهرهاتووه؟
 نه حمیه بی که موزیاد بوّی ده گپرتتهوه:
 -عه بام له خۆم لوولداو چوومه ئەو سینه مایه ی تو گوتت.
 -زۆر جوانه
 - چوومه کووچه
 -تی؟
 -به ریگه دا ده رویشتم کابرایه کم لی نزیك که و ته وه
 - کابرایه ک؟
 -به لی.. من ده روّم ئەویش ده روا.. مهراق گرمی گوتم با بزانی چی لیوه دی؟
 مام فاتیك تیكدده چی، به لام ژنه ئەوه نده دلّسافانه روودا ده گپرتتهوه که دان به خویه وه بگری!
 ده لی؟
 -وه لاهی منیش مهراقم کرد ، بابزانی چی لیوه دی
 - من ده روّم ئەویش ده روا.. خوئی به منه وه نووساندوه.. له دلّی خوّمدا ده مگوت بابزانی چی
 ده بی.
 - یا سو بمانه لا.. بابزانی چی ده بی!
 - پلیتی ئەو سینه مایه ده کرم که تو گوتت، ئەویش پلیت ده کری. چوومه ژووره وه، بو ئەویش
 نه هات؟
 ئەهجاره مام فاتیك پیشی کهوت و گوتی:
 -وای عه جایه ب.. بابزانی چی لیوه دی؟
 -پاشان له سهر کورسی یه ک دانیشتم ئەویش هات له سهر کورسی یه که ی ته کم دانیشتم.
 -سهیره! بابزانی چی لیوه دی؟
 -گلوپ کوژانه وه و فلیم دهستی پیکرد.
 -تی؟ نه حمیه تیم بگهینه.
 -کابرا دهستی نایه باخه لم
 - ئەوه چی ده لیی؟ عه جایه ب!
 - دهستی له ژیر عه بام نا، منیش زۆر سهرسام بووم

- چي ده کرد؟

- نازانم . منيش مهراقی ته وه بووم، ده بی چیکا چاوه پروان بووم بزاتم چي لیوه دی؟

- وه لاهی منيش مهراقم کرد، بابزانی چ لیوه دی؟

- پاشان کابرا دهستی به ولاو ته ملامی ده هیئناو دهیگرت، چ ده کا نازانم؟ توخوا توش بی مهراق ناکه ی؟

ناگر له نیوچه وانی مام فاتیک ده باری، به لام ژنه ته ونده دلّسافانه بوّی ده گپرایه وه، مه پرسه!

- نه جمیه با بزاین چي لیوه دی؟

- پاشان (عه دالّه تی حه زره تی عومهر) ته واو، گلۆپ داگیرسان.. هه لّسامه سه ری، بوّ ته ویش هه لّنه ستا؟

- ته ویش هه لّسا؟

- تا به لی.

- عه جیب و غه رب.. ئی دووایی؟

- له سینمه ما هاتمه ده ره وه، ته ویش هاتمه ده ره وه. من به ریگه وه ده رۆم، ته ویش له ته کمه وه ده رۆا.

- کچی نه جمیه وه لاهی زۆرم مه ره قمه بزاتم چي لیوه دی؟

- منيش وه کو تو، مه ره ق بووم. بامدایه وه کووچه

- کابرایش هات؟

- هات.

- زووکه نه جمیه تیمبگه یینه زۆرم مه راقه.

- له ده رگای ئاپارتمانی خوّمان وه ژوور که وتم، کابرایش به ژوور که وت. مه راقم کرد ده مگوت بوهسته بزانه چي لیوه دی؟

مامه فاتیک ئاره قه ی کردووه:

- پاشان؟

- بوّ نهومی خوّمان وه سه رکه وتم، کابرایش وه سه رکه وت.

- ئای کابرا، وای کابرا

- له جانتای ده ستمه وه کیلیی ده رگای ماله وه م ده هیئناو چوومه ژووره وه، ته ویش هاتمه ژووره وه.

- کابرایش له ژووره وه یه؟

- نا به لئی.

- ته مان نه جمیه زووکه تیښمگه بینه.

- چوومه ژووری نوستن جل و بهرگم دابکه نم، ته ویش هات و جلی خوئی داکه ند.

- کچی نه جمیه نه وه تو چ ده لئی؟

- وه لاهی چوتت بو باس ده کم وایه. خوم کوتایه ژیر لیغه، ته ویش خوئی کوتایه ژیر لیغه.

مام فاتیك وهك ئاسنی سوورکراوه ئاگری لی دهباری:

- ههی هاوار! راهسته بزاین چی لیوه دی؟

- منیش مهراقی ته وه بووم له ناو جینگه دا چ ده بی؟

- نه جمیه زووکه بلی، زورم مهراقه بزائم چ بوو

- کوره هیچی وا نه بوو له خومه وه تهو هموو مهراقم بوو.

مام فاتیك گولم گولم ئاره قه ده سرپسته وه:

- باشه چ بوو؟ چی کرد؟

- عهینی تهو شتهی تو هه موو شه وان ده یکه ی.!!!

باشه مامه فاتیك چ بکا؟ شلم بلم وهرگه پرپته سه ری؟ وه دهری بنی؟ ژهنه ی کلول و دلئساف

تهم به لایه ی به سهر هاتوه وه به خوئی نازانی! دوو اجار برپاری دا پی له عه یبه بخشینی و

چاوپوشی لیوه بکا. گوتی:

- کچی نه جمیه منیش بیرم بو شتی دیکه ده رویی و مهراق بووم بزائم چ ده کا. که چی هیچی وا

گرنگ نه بوو!

کابرای کریکاری ته قاویت گوتی:

- ئیدی ئاوا براده رینه، حالی ئیمه ش وه کو حالی تهو ژنه وایه ..

له گوشه ی چاخیانه دا کابرایه ک قسه که ی هه لقوسته وه:

- ده ته وی چمان تی بگه یینی؟

- ئیوه روژ نیه نه لاین با بزاین تم وه زعه چی لیوه دی. منیش ته نجامه که م

پینگوتن که به لئی به دهردی ژهنه ده چین.

درايه قاقای پیکه نین. کابرا گوتی:

- به لام گرنگ نیه!

باریکه‌ی باریکه‌له

له مال، له ژیر میتریکدا دهفته‌ریکی گیرفانم دۆزیه‌وه. پرسپارم له ههرکی کرد کهس به‌خاوه‌نی ده‌رنه‌چوو. به‌رگیکی شینی جوان و به‌ئه‌ستیره‌ رازاوه. ویستم بزائم هی کییه لاپه‌رهم هه‌لدا‌نه‌وه‌ههر له‌یه‌که‌م لاپه‌رهدا سه‌رسام بووم. ناوی پی‌او‌یکی زۆر گه‌وره‌ی ئەم مه‌مله‌که‌ته به‌ خه‌تیکی درشت نووسراوه. لاپه‌ره‌ی دوو‌هم هه‌لدا‌یه‌وه ئه‌ویش ناوی پی‌او‌یکی گه‌وره‌ی لی نووسراوه. چه‌ند لاپه‌ره‌یه‌کی دیکه‌و هه‌ریه‌که‌ ناوی چه‌ند که‌سیکی ماقوول له‌ گه‌ل ژماره‌ی ته‌له‌فون و ئه‌دره‌سی مال. ئەم کابرایه ئەم هه‌موو خه‌لکه‌ دهناسی! هه‌مووشیان کاربه‌ده‌ست له سیاسی و ئیداری، هه‌ره‌ بچوو‌که‌کیان به‌پۆده‌به‌ری گشتیه. ئه‌وه‌ی تی‌بینیشم کرد هه‌موویان ئه‌و که‌سانن که ئیستاکی له‌سه‌ر حوکمن.

هه‌رکه‌سیکی دیکه‌ بی له‌ شوینی من ده‌په‌شوکی و سه‌رسام ده‌بی. ئاخ‌ر ئەم هه‌موو ناو‌ئه‌دره‌سی پی‌او‌ی گه‌وره‌ بو من وه‌کو بو‌مبایه‌ک بو ته‌قیه‌وه. ئەم ده‌فته‌ره به‌ نیازی پاک دانه‌نراوه‌ هه‌بی و نه‌بی دۆژمنیکم به‌نه‌ینی دایناره. ترسم لی نیشته، به‌لکو ئیستا ده‌رگا لیدراو پولیسی نه‌ینی پرژانه‌ ماله‌وه‌و گوتیان:

- ده‌فته‌ر ده‌رینه

منیش ده‌ لیم:

- ده‌فته‌ری چی؟

پاشان ئه‌ملا‌وه‌لا ده‌پشکنن و ده‌فته‌ر له‌ژیر می‌زه‌وه‌ ده‌رده‌هین. ئەم‌م باش ده‌زانی و ئه‌ونا‌مه‌رده‌ی ئەم ده‌فته‌ره‌ی داناوه‌ هه‌ر کی بیت خه‌به‌ری پولیسیشی لی داوم. پاشان پولیس ده‌فته‌ر ده‌دۆژنه‌وه‌ ده‌لین:

- بللی بزاین هه‌رچی پی‌او‌ی گه‌وره‌یه‌ له‌م مه‌مله‌که‌ته‌دا تو ناو‌ئه‌دره‌س و ته‌له‌فونت نووسیون،

توماریان بو‌ریک ده‌خه‌ی؟ ئی‌زعاجیان ده‌که‌ی؟ یا نی‌ازت وایه‌ تپۆریان بکه‌ی؟

خوایه‌ من چ وه‌لام بده‌مه‌وه‌؟ چ بلیم تا باوه‌رم پی بکه‌ن؟ چ ئالچاغیکه ئەم داوه‌ی داناوه‌ته‌وه‌؟ ئی‌واره‌ سی دۆستم لاسوون و ئه‌مانه‌یش شتی وانا‌که‌ن یه‌کیان مامۆستای زانکو‌یه‌وه‌ درس

دهلئیتوه و دوومیان فرمانبهره و ئهوی دیکه ئه دیب و نووسهره و دۆستی گیانی به گیانی و هاوړپیی بیست ساله مه.

روژی دوواتر هه مان ماموستا هاته وه سهردانم، نارحه تی له دهم و چاوی به دی ده کرا. که چی ئه و رووی له من کردو گوتی :

- خیره وا په شوکاوی؟

گوتم:

- ئه ی تو چینه؟

گوتی:

- بوخاتری خوا دوینی شه و دفته ریکم لی جی نه ماوه؟

دفته رم دهرهینا:

- ئه مه یه؟

دفته ری له دهست دهرهینام :

- خو په تی .. کوره له دوینیوه حه جامم له بهر براوه.

دهستم گرت و بهره و ژووره که ی خو مم برد:

- ئه ی من نالیی چند ترسام. به راست تو ته دره سی ئه مه هه موو پیاوه زل و ماقولانه ت بو

نووسیوه؟

کابرا په شوکا. گوتی:

- بوچی تو ته دره سی ئه مه پیاوانه ت له دفته ری گیرفان تو مار نه کردووه؟

- نه خیره

گوتی:

- پیاوی چاکبه بوخوت دفته ریك ریك بجه و بیخهره گیرفانته وه. جا با بوت باس بکه م بو ئه م

ناوانه م له م دفته ره دا نووسیون؟

له م دوایبیه دا مه ره قم که وته سهر کو کردنه وه ی قه له می پاندان. جاروبار ده مکپین و

زورجاریش به دیاریی بو م ده هاتن و هه میشه ده پازده قه له م پاندانم له گیرفاندا بوون. دۆستیکی

شاعیری ئه لمانی هاته ئیره و له هو تیل سهردانم کرد، ده یزانی قه له می مه ره که ف کو ده که مه وه ،

قه له میکی به دیاری دامی. ههر له هو تیل هاته دهره وه له سووچیک وه ستام و روانیمه قه له م

بینیم نوکه که ی که می درشته، دفته ری گیرفانم دهرهینا و قه له مم تاقیکرده وه و دوو وشم

به خيالدا هات و نووسيمين (باريکهی باريکه له). به پارچه کاغزه سمپاره دهستم کرده باريکه کردنی نووک، که له ناكاو ههردوو مه چه کيان گرتم:

- ته مه چ ده کهی؟

- من؟ هيچ، قه له م تاقي ده که مه وه.

- ها! قه له م! تو چکاره ی؟

- له زانکو..

یه کيکيان نه يهيشت قسم ته واو بکه م، گوتی:

- پروفیسوری؟ وای پروفیسور وای..

ته مه ی گوت و مستيکی خيواندمی و قولی چه پی گرت، ته وه ی دیکه قولی راست و گوتيان:

- پيشمان که وه

گوتم:

- براده رينه ئیوه به هه له دا چورينه

- پرؤ..

بردميانه پوليسخانه يه ک و له ژورويکيان په ستام. بينيم که س به لامه وه نايه. نازانم پاشان چوڼ

یه کيک هات و گوتی:

له سه رچووک دانیشه

گوتم:

- نه خير راده وهستم

- چووک ناده يته وه ها پروفیسور! ده ی زووکه چت له گیرفاندايه ده ريانبه يته.

شته کانم ده ره يناوله سه ر ميژم دانان. چوارده قه له می پانندان، دوو دانه کتیب، ده فته ريکی

ته له فون، نووک قه له ميک، دوو پارچه کاغزه ی سمپاره.

دهستی بو قه له مه کان دريژ کرد:

- ته مانه چنه؟

- قه له من

- قه له من ها؟ وای پروفیسور، های پروفیسور

سی که سی دیکه يش هاتن و تيکرا که وتنه پشکيني شته کان. یه کيک پارچه کاغزه ی سمپاره ی

دهست دايه و گوتی:

- نهی نهمه چیه؟

- کاغەزی سیمارەیه.

نهمه چون سیمارەیه که؟ لووس و بیگەرد.. کیی پی دەسمی؟

- سیمارەیی وردە، هی زێرپینگەرانه

- ها.. ها.. سیمارەیی ورد. وای پروفیسۆر، های پروفیسۆر..

نهمه گیوت و مستیکی خێوانده قەپرغەم. بینیم نه خیر نیش نالۆز دەبی. گوتم:

- برادرینه، هەلەیه که لەم مەسەلەیه دا هەیه. من نازانم ئیوه بو متان هیناوتە ئیهره، بەلام

من له زانکۆ ناسراوم و دەرس دەلیمهوه.

یه کیکیان لەبان میزە که دانیشت و قەلەم و کاغەزی دەرھینا، مەحزەر بنووسی. ترسم لی

نیشت.. باریکەیی باریکەلە جەفرەیی توپکی سیخورییه؟ چوارده قەلەمی پاندان، دەفتەری

گیرفان، نووکه قەلەم، دوو کتیب، کاغەز سیمارەیی زێرپینگەران، باریکەیی باریکەلە.. هەرکی بی

گومان دەکا. نەمدەزانی چ بکەم. نەمانە هەمووی لە مەحزەر بنووسرین گرفتیکە نەما

گرفت. دەمتوانی هەریه که و هویه کی بو بدۆزمهوه، تەنیا شو باریکەیی باریکەلە نەبی. نهم

بەلایه چپو به سه ری خوم هینا؟ بو شتی دیکەم نەنووسی؟

یه کیکیان مەشغوولی هەلەدانەوی لاپەرەکانی دەفتەرە بچکولانەکی گیرفانم بو، لاپەرەیه کی

هەلەدایهوه، کهمی گزێههوه به ههواله کهی دیکەیی نیشان دا و چرپه چرپیکیان کردو یه کسه

گوژاو گوتی:

- جەنابی مامۆستا، نهم ناوهی وا لێره دا نووسراوه چی جەنابتانە؟

بەتەواوی دەنگی گوژابوو.. گوتم:

- ره فیهه پوولی قوتابجانهیه. دوینی دەعوتهی شهو بووم، شه دهرس و ژمارهیی تەلەفوتی خوئی دامی.

راستییه کهی چەند سالیك دەبوو نهم برادرهه نەدیوو نەشەدەزانی بوته بەرپۆه بهری گشتی!

پولیس دەستی دەله ززی و به شه رمه وه گوتی:

- وا.. دیاره بەرپۆه بهری گشتی برادرهیی زور نزیکتانە؟

- ئا بەلێ، له قوتابجانه بیمان ده گوت رهزا گه لحو

- خوشحال بووم به ناسینت مامۆستا، شه وه بو دانانیشی؟ ده فرموو تکا ده کهم.

رووی کرده برادره کهی دیکەیی و گوتی:

- کاکه مامۆستاتان بو هیناوه؟- رووی له من کرد- فرموو مامۆستا...

منی برده ژورریکی ریکویینک و لهسه ر قه نه فه یه ک دانیشتم . یه کیان گوتی:

-ته مپرو دنیاش گهرمه، ساردیک نانوشی؟

-ته سته غفرولا

ساردیان هیئا، من و یه کیکیان به تهنیا له ژورروه ماینه وه ته وانی دیکه چورونه دهره وه. پاشان رووی تیکردم و گوتی:

- ماموستا هه روا هاتبون؟ هیچ ته مریکتان هه بوو؟

ترحیو! ته مری چی؟ تهی ته مانه قولیان نه گرتم و به زور نه یانیهیئنامه تیره؟ بینیم وه زعه که له باره و تا تیک نه چووه با بوئی دهریچم .. گوتم:

- نه خیر هیچی و نه بوو، هه ربو ته حوالپرسین بوو ..

- ئوی ماموستا زور به خیریین گهرهت کردین.

گوتم:

- به یارمه تی جه نابت من دهرپوم ..

هه لسا یه سه ری و تا دهرگهی دهره وه به ریی کردم، چونکه خوا خوام بوو له دهستیان رزگارم، به عییم زانی داوای قه له م و کتیب و نووک بکه م. گویم لی بوو یه کیک بانگم ده کا:

- ماموستا، ماموستا، پرؤفیسور، ته م شتانهت له بیر کرد

قه له م و کتیب و دهفته رو کاغه ز سمپاره ی دامی و پرسى:

- ماموستا به پراست به ریئوه به ری گشتی برادهرته؟

گوتم:

- به لی برادهرمه، بو دهرپرسى؟

گوتی:

- چوزاتم، بوته موده هه رییه کیکی دهیگری ناوی کومه لیک پیای ماقولئی ته م وولاته ی له دهفته ری گیرفان نووسیوه. به لام دیاره دوسته که ی تو زور نزیکه وانیه؟

- به لی براده یکی زور نزیکه.

- له م پارچه کاغه زه دا کونییه ی خوم نووسیوه، مه منون ده م بیده هیته جه نابی به ریئوه به ری گشتی.

ماموستا خالد دووای ته وه ی رووداوی گیرایه وه گوتی:

- تییدی له و روژه وه، لیروه له وی، له هه شوینیک ناو ژماره ی ته له فونئی به رپرسیکی زلم چنگ که وی له م دهفته رده دا یاداشتیان ده که م. دوینیش که دهفته رم ونکرد گه لی نارحدهت بووم . برا

ئەم دەفتەرە زامنى ژيانە. كاكە تۆش دەفتەرىكت ھەبى باشە. بەلام لەمنەو نەسىحت ،
ئەوانەى تەقاويت دەبن يا لەكار لادەبردین يا بەھۆى نەخۆشئەو لەسەر كار لادەچن، زوو
ناوھەكانيان لەدەفتەر رەش بکەرەوھ ئەگینا دەبنە دەردو بەلا. . . بلئى دەفتەرى وات نیه؟

- نەخپەر

- كاكە دروستى بکە. ئىستاكى بوئەوھى لەقەزاو بەلاى دنيا دووربسن ھەركەسەو دەفتەرىكى
واى لەگىرفاندايە. پياو لەم دەرگايە بچىتتە دەرەوھ چى بەسەردى؟ مەعلوم نیه. لە كۆتەوھ
خەلك نۆشتەو دوعايان بەرگ دەکرد ئىستا لە جياتى نۆشتە دەفتەر ھەلدەگرن و سەداسەد
كارى خوئى دەكا.

چۆن بەسی روژان فیڤی ئینگلیزی دەبی؟

لەم روژکارەدا لەهەندێ گوندی بچووکی تورکیاشدا یە کدوانتیک دەدوژیتەو ئینگلیزی بزانی، ئەم زەمانی جارێ چۆن بوو؟

لەتەواوی شارێکی زەبەلاحی وەکو ئیستانبول ئەوانە ئینگلیزییان دەزانی ژمارەیان لە پەنجە دەست تێپەری نەدەکرد. چونکە کەس نەبوو خەڵکە کە فیریکا کەسانێکی زۆر خویان لەم زمانەو بەدوور گرت. هەرچەندە پریریش درا لە فیرگەکاندا دەرسی ئینگلیزی بخویندری، بەلام پەیدا کردنی مامۆستا مەحەل بوو.

زۆرگەرێ، دووای چەند ساڵ ئەنجا پیتشنووتی مزگەوتی (نەدیرنا قایا) یەن دوژیەو، کە لە هیندستاندا فیڤی ئینگلیزی ببوو. مەلا لەجەنگی یەکەمی جیهانیدا لە فەلەستینەو بە دیلی رەوانە ئه‌وی کرابوو.

مامۆستا لە قوتابخانە کە ئیمەدا دەست بە کاربوو، بەندەیش لە یەکەم دەستەدا بووم زمانی ئینگلیزیمان خویند.

لە ماله‌وه خۆم هەڵدەکیشا کە بەلێ لە گەل مامۆستا بە ئینگلیزی دەدویم و باوکی مسکینم باوهری کردبوو، زۆریش کەیفی دەهات.

ئێواره‌یه‌کیان دەگەل باوکم و چەند دوستیکی ئه‌و بە سواری پاپۆز درویشتی‌نه (هه‌بیه‌لی).

لە بەران بەرماندا کابرایه‌کی بیگانه دانیشتبوو، لەبەرە خویەو پرتە پرتی بوو.

باوکم پرسیری لێکردم:

-ئەم یارویە چ قەومیە؟

وام خویشاندا گویا لە قەسەکانی دەگەم، گوتم:

-ئینگلیزه..

-ئەم یۆ بە ئینگلیزی قەسە لە گەلدا ناکە؟

ئیدی باوکم و برادەرەکانی تێگر کردیانە هەللا:

-دە قەسە لە گەل بەکە.. ئا بەلێ بیدوینە..

کابرا له ورته ورتی خوږه وه نه ده کهوت..

هرچی فیږی ببووم له میښکی خوږدا کوټمکړنه وه و یه کسهر بوی چووم و گویمنه دایه ته نجام و گوتم:

-وات ئیز یوور نیم؟

کابرا ورته یه کی لیوه هات و هیچی لی حالی نه بووم. لهم حاله ته دا خوټاکری بیدهنگ بم، وهک نه وهی که به لی تیگه یشووم، گوتم:

-مای نیم ئیز حه سهن.

کابرا له دهنگی له رزوکیه وه دیاربوو تووره بووه. شاخ خوژگه دهگه یشتینه هه بیه لی و نه م به لایهم له کوټ ده بووه!

-هاو ئار یو؟

دیقه تمدا یه کیټک لای چهپ دانیشتووه وا پیده که نی.. ئای که تیکه وتم! به لام ده کری پاشگه ز بیمه وه؟ به کابرام گوتم:

-وات ئیس زیس؟

کابرا به جاری تووره بوو، ته نانهت دهسته کانی ده جوولاندنه وه و ورتی لیوه ده هات: گوتم:

-زیس ئیس مای بووک

کابرا قیژاندی و دهستی بو کاترمیږی برد. به نده یش بو نه وهی له خه لکه بگه ینم که به لی زمانی به له دم، لیی نزیکه و تمه وه و سهیری سه عاتی دهست کابرام کرد. پاشان سه رنیکم بادام گوتم:

نو، نو!!!

کابرای به من پیکه نی بو نه وهی شهرمه زارم نه کا سه ری وه رگیرا. یاروی بیگانه جاریکی دیکیش ئیشاره تی بو سه عاتی دهستی کردو هه ندی ورته ورتی کرد که حه شته پای لی حالی نه بووم. منیش وه کو ټو قیژاندم:

- مای نه مبه ر ئیز فورتی وان.

ئیدی هه ردوو کمان به جووته ده مانقیژاند:

-دو یو درینک ووتهر؟

یه کی له دوسته کانی باو کم گوتمی:

-رۆلّه نهم کابرايه چ دهلی؟

نه خیر ریسوا بووم.. جا ئیستا چی وهلام بدهمهوه؟ دهی پیویست به بیرکردنهوه ناکا.. گوتم :

-له پاپۆر توورپه مامه.. دهلی زۆرمان پیچوو، پروانه کاتژمیتر، له پینج و نیوهوه بهریکتووین که چی هیشتا نهگه یشتووین..

ئهی توو چیت پیگوت؟

-گوتم توورپه مهبه لهوانهیه کاتژمیتری توو ههله بی!!

کابرای پیده که نی خوئی بووانه گیراو دابهزییه نهومی ژیرهوهی پاپۆر، منیش بهردهوام قسهه له گهله کابرای بیگانه دا دهکردو قسهه کانم بوو باوکم و برادهره کانی ورده گیرا .

که له ههیهلی نزیك کهوتینهوهو خوومان ناماده دهکرد دابهزین، کابرای پیی پیده که نی لیم نزیکهوتهوهو گوتی:

-نهم کابرايه ئینگلیز نیه..

چاوهروانی منی نه کرد بلیم (دهزانم نه مریکیه) گوتی:

-کابرا ئه لمانه، بهلام شیریی بچکولانه باشت توورپه کرد..

ئهمه یه کهم کاری وهرگیرانم بوو. هی دووه میس لهو باشر نه بوو..

له بیرمه پۆلی دووه می ناوهندی بووم. واتا ئینگلیزییه کهم باشر بووه. باوکم بهو ئینگلیزی زانینی من گهلی دلخوشبوو کهس نه مابوو بوئی باس نه کا.

هاوینیک خیرانیکی ئینگلیز هاتنه گه ره که کهی ئیمه و بهرانبهر مالی ئیمه دانیشتن. باوکم سووربوو له سه ره ئه وهی ده بی سهردانیان بکهین. گرفتیی منیش له وه دابوو که ناتوانم به باوکم بلیم ئینگلیزییه کهم دوو کهله دهکا، ئیدی ههر جاره ی به به هانه یه کهم خووم ده دزیه وه. به لام روژیکیان باوکم توند مه چه کی گرم و به جووته چووینه مالی کابرای ئینگلیز. له ده رگامان دا گیژوله یه کی جحیل ده رگای کرده وهو به سه رسورمانه وه دیکه تی ئیمه ی دا له دلی خوومدا گوتم:

جا چی پی بلیم؟ باوکم گوتی:

- دهی تیی بگه یینه، چیه ئینگلیزیت له بیر چوته وه؟

گوتم:

- باوکه لهوانهیه که چه ئینگلیزی نه زانی!

که چی گیژوله یه که سه ره به ئینگلیزی گوتی:

- چیتان دهوی؟

تیگه‌یشتم به‌لام چۆنی وهرام بده‌مه‌وه؟ باوكم زانی په‌شو‌كاوهم، به‌كچه‌ی گوت:

- كچم مسیو له‌ ماله‌؟

ئیدی زمانم كرايه‌وه‌و گوتم:

- كوانی مستهر؟

پیموایه‌ كچه‌ تیگه‌یشتم و یه‌كسه‌ر ده‌رگای كرده‌وه‌ و فه‌رموی لی‌كردین.

ئیدی خو‌مان رووبه‌رووی كابرایه‌کی لاوازی ساردی ئینگلیزی بینیه‌وه‌، به‌سه‌رسو‌رمانه‌وه‌ ته‌ماشایه‌کی كردین. باوكم گوتی:

- ده‌ی رۆله‌ بیدوینه‌.

- چ بلیم؟

- بلی ئیمه‌ دراوسیتانین و هاتووینه‌ته‌ سه‌ردانتان.

سه‌رتاپا غه‌رقی ئاره‌قه‌ بووم و ئه‌و چه‌ند وشه‌یه‌ی ده‌شزانین له‌بیرم كردن. كابرای ئینگلیزیش ديقه‌تی باوكمی ده‌داو هه‌ندی قسه‌ی كردن فریان تیغه‌گه‌یشتم.

ئوخه‌ی وه‌بیرم هاته‌وه‌.. ماموستای ئینگلیزی پی‌شنو‌یژی جاران داوای لی‌كردبووین چیرۆكی‌کی مندالان ته‌زه‌ر بكه‌ین. چیرۆك باسی قاره‌مانیی مشكیك ده‌كا . حيكایه‌تی‌کی ئاسانه‌ و رسته‌كانی كورتن .. ده‌ستم به‌ گێرانه‌وه‌ی كرد:

- مشكی‌کی بچكو‌لانه‌ هه‌بوو..

كابرا چاوه‌كانی زه‌فكردنه‌وه‌، به‌لام گویمنه‌دابیی و به‌رده‌وام بووم:

- مشك برسی بوو به‌دو‌وای خو‌راك ده‌گه‌را..

كابرای ئینگلیز زیاتر سه‌رسام بوو، تاو‌یك ديقه‌تی منی ده‌داو تاو‌یك هی باوكم..

- مشك چووه‌ ژووری ئازوقه‌، به‌لام له‌ به‌ختی ره‌شیه‌وه‌ پشیله‌یه‌کی لی‌بوو.

باوكم هه‌رچه‌نده‌ی هیچی لی‌ حالتی نه‌ده‌بوو، به‌لام گه‌لی كه‌یف‌ساز بوو.

- پشیله‌ بازیدا مشك بگری، به‌لام مشكه‌ بو‌ی ده‌رچوو پشیله‌ خو‌ی له‌ شووشه‌ی موربه‌با داو شكاندی، پشیله‌ وه‌دو‌وای كه‌وت ته‌مجاره‌ رۆن پ‌ژا..

كابرای ئینگلیز زه‌رده‌ خه‌نه‌یه‌کی كرد..

- پشیله‌ ویستی مشك بگری به‌لام نه‌یتوانی..

كابرا (یه‌س)ی‌کی له‌ده‌م هاته‌ ده‌ر..

- پشیله‌ فه‌رده‌ی ئاردی ر‌ژاند..

- یهس یهس

- مشك تیپه پربوو..

- یهس

حیکایهت بهردهوام دهبی.. پشیله به دووای مشك که وتوووه ههر جاره ی سو قوژنیتیک بازدهداو شتیک دهرژینیی یا دهشکینیی. دووآجار مشك له کولانه یه کی تهسکوهه بوئی دهردهچی. خاوهن مال بهم حاله توورپه دهبی و دارکاری پشیله که ی دهکا.

کابرای ئینگلیز به شره ئینگلیزییبه که ی من پیده که نی . پاشان چای و کولیچه ی داینی. که شه و قسه ی له گه ل مندا ده کرد، بهنده ییش پیده که نیم و ده مگوت:

- یهس یهس..

که له ماله که ی هاتینه دهره وه پیم گوت (گودبای).. باو کم لیم نزیکه که وته وه و گوتی:

- ئەمه چیت پیده گوت تا شه و نده پیکه نی؟

- بینیم کابرا ساق ده فرۆشی ناچار هندی قسه ی خوشم بو کرد..

سیپه م وهرگیران شه و کاته بوو که له قوئاغی ناماده ییدا بووم..

له وکاته ی له بان پرد ده پهریمه وه دوو لای ئینگلیزم بینی پرسییاری شتیک له خه لکه که ده که ن. لییان نزیکه که وتمه وه و خوم تیکه ل کردو تیکه ییشتم ده یانه وی بچنه (بوغاز) و پرسییاری شه شوینه ده که ن که پاپوژی لی وهریده که وی. پیمگوتن:

- بابیه که وه پروین منیش ده چمه شه وی..

مه به ستم شه وه بوو ئینگلیزییبه که م به هیترتر بکه م، چونکه ماموستای شه و کاته ی وانه (تهفسه ریکی دهریاوانی خانه نشین) زور جار ده یگوت:

- تیکه ل بوون فیری زمانتان ده کا..

ئیدی به باشی له یه کتری حالئ ده بووین. یه کینکیان بلوزیکی وهرزشانه ی ده بهر بوو له سه ری نووسرابوو (رویا ل ئیر فورس- هیزی ئاسمانیی پاشایه تی)، وه کو تیکه ییشتم تهفسه ری یه ده گ و فهرمانده ی په لیککی فرین بووه وئه ندازیاری دامه زرانندی کارخانه ییشی کردوه. شه وکاته ی پلیتی پاپوژمان ده کپی، گوتی:

- کیوی کلیر

ههرچه نده ی هیئام بردم مانای شه و شه یه م نه زانی. خویشی نه ی ده زانی چوئم تییگه یینی بویه ده یقیژاند:

- کیوی کلیر ..

فرهنگیکي بچکولانهی گېرفانم وېبوو، نه خېر تهویش دادی نه دام ..
گوتم:

- تم کیوی کلیر چه؟

- کیوی کلیر .. نازانی کیوی کلیر چه؟

خه لکمان لی کو بونه وه .. یه کی له کریکارانی پاپوړ گوتی:

- خانه ویران یه که سه عاته نازانی کابرا چ ده لی .. که وه کله ..

- ته حا .. ده یانه وی بر وته که وه کله !!

پلیتمان کرین و سر که وتین .. شینکلیره کان هه ریه که و دووربینیک و کامیرایه کی له مله و
وینه ی ته و ناوچانه یان ده گرت. که پاپوړ له بهیگوز وه ستا، پولیسیک سر که و ته بان و هه ردو و
گه غه کانی ده سگیر کردن. له بیرمه ته کاته ناوازی زوړنای ته لمان به جو شتر بوو، ته مریکا و
شینگلیر بیگانه بوون ..

زوړ پارانه وه جیپان نه هیلم. شیدی به یه که وه چووینه پولیسخانه و له مه سه له گه شتم .. که له
بوغاز په رینه وه ته مانه به دووربین ته ماشایان ده کرد و وینه یان ده گرت. بابایه که وه ستانی پاپوړی
به همل زانیو وه و ده به زیوه و ناگاداری پولیسی ده ریای کردو وه، که به لی گاوریک وینه ی ناوچه ی
بوغازی پیروژ ده گری و ته و انیش ناگاداری پولیسی به یگوزیان کردو وه و ده سگیران کردن. به هو ی
و ده گپړانی به نده تیفاده یان و ده گپړاو و پولیسیکیان و ده گه لداین و په وانه ی به پړیوه به رایه تی
ناسایشی ئیستانبوول کران و پاش ته وه ی بو جاری دوهم تیفاده یان و ده گرتن و ده ستیان به سر
فیلمی کامیرا داگرت، نازاد کران.

له حد به دهر سیاسی منیان کردو داو ته نانی نیوه پوتیان کردم له و هو تیله ی وای لی دابه زیون.
به ر له خواردن قاپیک و یسکییان له به رده م دانام .. ده زانن ته و کاته به ده گمه ن خه لک ناوی
و یسکییان بیستبوو؟ منیش ته مه یه که م جاره له ژیا نندا ده خو مه وه.

هه ر که په رداخی من به تال ده بوو به جو ته پریان ده کرده وه .. ته و نده سه رخوش بووم نه متوانی
تیپان بگه یتم که با هه ریه که و په رداخی خو ی داگریته وه .. ده مگوت: وانه ر .. وانه ر ..
به م حاله بو جاری سیپهم و ده گپړانه که م فه شه لی هینا و بووه مایه ی گالته جاری. به لام ره نگه
دلتنان و ده گپړانی چواره مم بگری ..

لهسه ره تاي ده سپيكي يارمه تبي نه مريكا بو توركي، ده بو وه فديكي نه مريكي بوته و مه به سته بگا. نه و دايه رهي كه ئيشم تيدا ده كرد (ناكري ناي بهينم چونكه دايه رهي كه نهينيه) به دواي وه رگيپيكي ده گه پان دوا جار منيان دوزيه وه. به پيو بهر داواي كردم كه چوم سي كه سي لا دانيشتوبون.. گوتي:

تومان هه لبارد بيته ورگيپي سه روكي وه فد.

- ده خيله گه ورم به نده ئينگليزي ده رايي به له د نيم..

يه كي له سي كه سه ي دانيشتوبون زور بي شه رمانه گوتي:

- نازاني؟ نا! نه خير ده زاني..

- جا گه ورم نه گه ر بزام بو ده ئيم نازانم؟ من شانازي بهم نه ركه وه ده كم. به لام نه گه ر سه روكي

وه فد توركي ده زاني نه وه له خزمه تيدا ده بم و به يه كه وه هه موو ئيستانبول ده گه رين..

- جا توخوا وه ره .. باشه بوته مريكي توركي بزاني؟

- قهيناكا نه گه ر زور لي ره دا ده مي نته وه نه وه فيري توركي ده كم.

- نا نا .. تو ئينگليزي ده زاني..

- باوه رنا كه م. به لام مادامكي ئيوه ده ئين كه واتا ده زانم..

- بيگومان ده زاني.. ته ماشاي دوسي يه كه سي تيمان كردوي.. له فيرگه دا ئينگليزيت خويندوه..

جا هه ر من ئينگليزين خويندوه؟

- قوربان ده ئيم نازانم ، يه كيك پهيدا بكه ن بيزاني.

- به لي ده زانين خه لكي ديكه هه ن، به لام وه كو ده زاني نه م نه ركه نهينيه و زوريش نهيني و

هه رگيز نكري به يه كيك ديكه ي بسپرين.. له بورت نه چي له برگه ي زماني بيگانه ي تو ماري

كه سي تبي تودا نو سراوه (زماني ئينگليزي ده زاني و به ره واني قسه ي پيده كا).. به گو يره ي نه م

زانباريه تو ته نيا پاليوراوي ، به تايه ته ي كه كه سيكي باوه رپي كراوي شي.

سي روزي ديكه وه فد ده كا.. شه وو روزم به يه كه وه وه نان تا نه وه ي هه موو سالانه له بيرم كردون

وه بير خوميان بهينمه وه..

پيشه كي هه ولما ده و شتانه فيرم كه رنكه جيگه ي بايه خي سه روكي وه فد بن. هه ندي

پرسيارو وه لام نه زبه ر كردن و له ده فته ريكي بچكولانه دا ياداشتم كردن و گوتم نه گه ر نه م

شتانه م لي بپرسی نه وه زور به ريكي بيكي له يه كتر حالي ده بين. له دلي خومدا گوتم بيگومان

پياسه يه كيش به ئيستانبولدا ده كه ين، هه ر بويه زانباريم له مه ر شوينه واره كانه وه كو كر ده وه

وهكو بزائم سهروكي وهفد شه دميرالي دهريايه وهه زانياريهه كي پيوهندي به بهر بهر وسه وه بي، شهز بهرم كردن.

دوواچار وهفد گهيشته و له شوييني ههسانه وهباندا چاوم پييان كهوت. پاشان سهركه وتم و چوومه ژوروي سهروكي وهفدو بهئاساني خوم پيناساند كه بهلي وهركيپري شهخسيي شهووم. ههندي ورتهي ليوه هات ههشتهباي تيئه گهيشتم.

با بو خوي بلي. من شه دهلييم كه شهز بهرم كردوون. دهگهل ژهنرال دابهزيم و هاتينه شهقام. بهلام ههريهكه و ناوازيك دهژهنين. زور دلپهسته بووم. بيرم كردهوه با فيليكي لي بكه بهوهي بهردهوام پرسياي لي بكه م و ماوهي نهدهم دهه بكاتهوه:

- گهورهه سهفهركهتاتان چون بوو؟

نهمزاني چي وهلام دامهوه.

- پاشان بو خوي دهرون؟

وهلامي دابهوه بهلام نهمزاني چي گوت. ئيدي بهردهوام له منهوه پرسياي له شهپيراليش وهلام.

ئيدي شهرم نهماو بهدهوام پرسياي ليدهكرد. له ههلسوكهوتيهوه تورپهبونم بهدي كرد.

باشه سهير نيه كابر تهنانهت يهك تاكه پرسياي ليتهكردم لهوانهي خوم بوئاماده كردهبون؟ بويه له خومهوه باسي بهر بهرووس و گرتهني شاري ئيستابوولم بو دهكرد. ژهنرالي كلول سكوتي ليكرده به ئهمان و زهمان دههي نهكردهوه.

ژهمي نيهورهوم له هوتيلدا خواردو له هوئي ئيستراحتدا چاوهرواني بووم كهچي ههه دانه بهزي. يهكي له بهردهستهكان ليم نزيكهوتهوهه گوتي: شهدميرال سهفهري شهنقهراي كرد.

بههوي وهركيپراني منهوه وهفد بهرنامهي سهرداني خوي گوري. بهههرحال دوواي مانگيك نامهيهكم وهدهست گهيشته تهمغههي شمريكاي وهسهروهه بوو. زهرقم ههليچري نامه له سهروكي وهفدهوهيه، دهلي:

- زور سپاست دهكهين لهسهه شهو يارمهتياهي ئيمهت دا له ئيستانبول ولهسهه شهوخزمهتهي به ئيمهت گهياند.

ئيدي لهو روزهه ههولدهدهم بهتهواوتهي فيري ئينگليزي بيم و زور به جواني دهگهل شمريكايي و ئينگليزان قسه دهكم. بهلام شهوان بو لهگهل مندا قسه ناكهن؟ بينگومان ناتوان. چونكه دهبي وهكو من ههول بدن فيري ئينگليزي بن!

خاله گوهر

يالچين هاورپي منداليمه، ده مزاني كتيبخانه ي ماله كه يان پريه تي له كتيب. ماله كه يان
كوشكيكي به رزو زه لامه و ده كه ويته نيو باخچه و دارودارستان كه چويينه ژورر گوم :

-كوشكيكي جوانتان هه يه

گوتى:

-كوشكي گوهرى پورمه.

منى برده ژورريك ته وهنده كتيبى تيدا بوو كه نه مده زاني ته ماشاي كاميان بكم ! يالچين
گوتى:

-با چايش هه ر ليره دا بنوشين.

خه ريكي ديقه تي كتيبىكي جلدكراو بووم، كه ده نكيك له نهومي دوومه وه هات:

- نارمانج گردى به رامبه رتانه، تاگر.. تاگر.

ژورم بير لى نه كرده وه مه شغوولى كتيب بوومه وه كه دووباره ده نكه كه هاته وه:

-بولاي راست، تاگر

ويستم له يالچين بيرسم، به لام دهنگ له دهنگي مندالينك ده كا خه ريكي كه مه و يارى سه ريازي بي.

تيمه خه ريكي چا نوشين بووين كه ده نك جاريكي ديكه يش به رز بووه.

-تاماده باش.. تاگر.. تاگر

پاشان رمبه يه كي گه ووه و توند هات و ده رگا كرايه وه، بنياده ميكي سه ير كه نه له ثافره ت و

نه له پياو ده كا خو ي كرده ژورره وه. قزى يه كپارچه سپى، بالا به رز كلاويكي قوماندانه كاني

زمانى كوتى له سه رناوه. ديقه تي قزو روى بده ي ثافره ته. به رگي پياوانه ي ده به رى جوړه ها

نیشان ومه داليباي پيوه يه. چه كمه يه كي ره شي ديبه وه گوژه ويه كي ژنانه ي وه بان، شيريكيشي

له نيو قه دي ئالاندووه. هه ركه چاوم پيى كه وت يه كسه ر بازمدا، يالچين توند مه چه كي گرم

و واى پيناساندم:

-گوهرى خالوم!

رووى تينكردم و گوتى:

-چوتی کوره لاو؟

- سپاست ده کهم قوربان...

- به مولازمیکی سهر بازی ناگوتری: سپاست ده کهم ، ده گوتری: سه لامه ت بی-رووی له یالچین کرد-ثافره ته توپچییه کان گیای وشکیان پیویسته.

پاشان نه عره ته یه کی لیداو رویش.

یالچین گوتی:

- باسی گوهری پوررم بو کردبوی وا نیه؟

- نه خیر هیچت باس نه کردوه. ئه ری به راست ئه وه پوره گوهر بو یاخاله گوهر؟

- هه ردوکیان بو. گوهری پوررم لهم کوشکه ی که له میردییه وه ماوه ته وه به ته نیا ده ژیا k دوای ئه وه ی منداله کانی بوونه خاوهن مائی خویان و ته نیا کچیکی بچوکی مابوو.

که باو کم له ئه نقره وه فه رمانی دامه زانندی بو ئیستانبول ده رجوو، ماوه یه که له هوتیلدا مایه وه به دوای خانویک ده گه راین به کریی بگرین. پوره گوهر خه به ری بو ناردین

که به ته نیا له کوشک دا وهرز ده بی: پیای چاک بن وهرن به یه که وه بین. دابکیشم خوشکی بچوکیه تی و جیاوازیه کی ته واویان له نی Q وان ته مه ندا هه یه وه هه رچی پوررم بلئی ره تی

ناکاته وه. هاتینه کوشک. ئه و کاته کوره گه وره که ی پوره گوهر له ئه مریکا بو. پاشان کچه که بیشی میردی کردو ئیستا وا له (ماچکا) یه. چه ند سال وا به ری وه چووین. به یانییه که

هیشتا نه من و نه باو کم به ره و کار نه رویشتبووین، خه ریکی پیلانو ده پی کردن بووین که ده رگا لیدراو من کردمه وه. پولیسکی جانتا وه ده ست له بهر ده رگا بو، گوتی:

- گوهر له م ماله داده نیشی؟

بی حورمه تیبی پولیسم به سه رخو نه هیئا. ئه و کاته پوره گوهر ته مه نی هفتا و چوار سال بو، کوته ثافره تیکی ئیستانبولی به هه بیهت. خه لکی گه ره ک و ئه وانیه دیانناسی ریژیان ده گرت

و به -خانم- و -خاتون- ناویان ده برد. زور کهس نه یده زانی ناوی چیه وه هه به -خانمه فه ندی- بیان ناوده هیئا.. ده یانگوت: کوشکی خانمه فه ندی، باخی خانمه فه ندی..

به پولیسم گوت:

- چیت لیی ده وی؟

- بانگی کهن با بی.

ئه و کاته پوره گوهر له شوینی خوئی نه ده جوولا، نه که له بهر نه خوشی به لکو له بهر قه له وی. گوتم:

- تھو نايه، چت دهوي به من بلي.

- باوکيشم هاته بهردهرگاو به پوليسي گوت نايه.

- بوچي نايه؟ تيمه دهزانبين چون خه لک دههينينه دهره وه!

- باوکم گوتي:

- باشه بزائم چوني دههينن؟

- ياني خوتان له قهره ي هيژي ياسا ددهن؟

- کاکه ياساي چي! تھونده قه لھوه ناتواني له نهومي دووه مه وه دابهزي!

- پوليس سهري سورما:

- گهنج تھونده قه لھوبي له پليکانه و دانهبهزي!

- گهنج؟ گهنجي چي؟ له هفتا به سه ره وه يه

- پوليس چاوي کرده وه کاغهزي دهستي خوينده وه:

- ليتره نووسراوه بيست و چوار. باشه له و هفتا ساله يدا سهري بازي کردوه؟

- کي؟

- گوهر.

- تھوتو ده ليني چي؟ گوهر خان ئافره ته

- هه لالا هه لالا.. قاچاغي سه بازي يه و ته جنيد به دووايه وه ده گهري.. که و اتا تھمه گوهر ريکي ديکيه يه.

- دايکم به و مانايه ي شاره زاي گه ره که گوتي:

- له م ناوه گوهر ري ديکيه نيه

- پوليس جاريکي ديکيه يش ديقه تي ناو و تھدره سي کاغهزي دهستي دايه وه خال به خال له تيمه ي ده پرسی و تھدره س ته واره. ناچار گوتي:

- تکا ده که م بادابه زي ته خواره وه، تھمه تھرکيکي نيشتمان ييه و هه موومان ده گريته وه. ده ولت دهستي دريژه و له ههر کوي بي ده يگري.

- پوليس دهستي کرده ناموزگاري. باوکم گوتي:

- تھو ناتواني دابهزي، فرموو تو سه رکه وه.

- دايکم گوتي:

- تکا ده که م پيلا وه کانت داکه نه و له سه رخو برو، دلي زور ناسکه، زو تووره ده بي.

دهگهلا پولیس سهرکهوتین، پوره گوهر له قوژنیک دانیشتووه، ئیمه ی بین ی په شوکا. به لام که تیمان گیاند دهولت داوای دهکا بی سربازی بکا، پیکه نی وهسهر خوی نه هینا و وهلامی پولیسی دایه وه:

- ناوت؟

- گوهر

- ته واوه، شوژدهت؟

- یه ن ئوغلو.

- نه مهش ته واوه، ناوی باوکت؟

- سهردهسته ی توپچیان ه لیم پاشا.

- یه کده گریته وه، لیره ش ه لیمه، ناوی دایکت:

- وه سامهت.

- هه مووی ته واوه، به لام یه کم ته مهنت و دووه م که ئافرتی، ئیشه که ی تیگداوه! ئوسوولهن

ده بی وینه یه که له تواماری سهرژمیبری دایه ره ی نفوس بین و ئیمه ش بو ته جنیدی ده نو سین.

وهک پولیس فه مووی - ئوسوولهن - وینه یه کمان له تواماری نفوسی پوره گوهر برده

پولیس خانه. ده پازده رژی پیچوو که دیسان سهرو که لله ی هه مان پولیس و کومیسیری

وه ده رکهوتن که ده میکه له گهره کی - ساری یه - دا کارده کا و پورم ده ناسی:

- خانه فندی هاتووین مه زه ریک ریک بخهین.

پورم گوتی:

- روله که تو ده مناسی مه زه ری بوچیه؟

کومیسیر گوتی:

- ئاخر نه مه ئوسووله.

مه زه ریکیان نووسی که به لی گوهری پورم ئافره ته و پیاو نیه، پولیس و کومیسیرو ئیمه

تیگرا تیمز مان کرد. کاتیکی دیکه شخی خایاند، که رژیکیان دوو دانه ئینزبات و پولیسی

جارانان لی وه ژوو رکهوتن. کومیسیر خه به ری ره وانه کردوو که بی زه همت با پوره گوهر

سه ریکی دایه ره ی ته جنید بدا.

گوتان: نه مه چندی به چنده، هه رجه ره ی قه وانیک لیده ده ن؟

پولیس گوتی:

- تاخر جهناب ئەمە ئوسوولە

ئەوئەندە باسی لە ئوسوول کرد، گێژو ویژی کردین.

پووره گوهر گوتی:

- مادام ئوسوول وایە دەچم .

بە باوەش پورمان لە ئەوئەمە دووئەمەو دابەزاندو سواری ئوتۆمبیلمان کردو بردمانە دایەرهی

تەجنید. بەرپۆهەر عەقیدەو شتیکی لە پوورم پرسی ئەوئەمە وەلامی دایەوهو گوتی:

- مێردی من ژەنرال بوو بیست سال دەبی مردوو و منیش تەمەنم حەفتا سالە چوون دەبی بو

سەربازیم بەرن؟ من خیزانی مەمدووح پاشام !

هەرکە ناوی مەمدووح پاشای بیست، عەقید لە شوینی خۆیەوه دەرپەری و پری دایە دەستی

پوور گوهر و ماچی کردو گوتی:

- توخوا خانمەفەندی من ناسی؟ من لە خزمەت مەمدووح پاشادا بووم و پیاوئەتی لەسەر مە.

بەرپۆهەری دایەرهی تەجنیدیش ناسیاو دەرچوو. عەقید گوتی:

- هیچ نیە. بەلام تەنیا تکایەکم هەیه ئەوئەمە روونوو سیکی نفوسمان بو

بیین . پوورم گوتی:

- توخوا ئەمە حالە، مەحەزی پۆلیسخانەتان بوئەتوو، تۆش چل سالە من دەناسی ئینجاش

حەوالەئە نفوسم دەکە؟

- تاخر ئەمە ئوسوولە، ئوسوول.

لە دایەرهی تەجنید بەدەرکەوتین و هاتینە دەرەوه . دووسی روژی نەبرد پۆلیس و ئینزبات بەر

دەرگیان لی گرتین:

- تۆماری نفوس نە هات ، ئەگەر بە دستمان نەگات ناچارین سەوقی سەربازی بکەین.

نەخێر ترسمان گەیشتی که پووره گوهری تەمەن حەفتا سالی و قەلەو دەبەنە سەربازی.

کچەو زاوای گەیشتی و بەیکەوه بەرەو دایەرهی نفوس بەری کەوتین، بەرپۆهەری نفوس

هاوپۆلی زاوای پوورم دەرچوو، یەکدوو جاریش هاتوئە کۆشک، هەلسایە سەری و دەستی

ماچ کردو گوتی:

- بەندە خانمەفەندی دەناسم.

خۆشییە کمان هاتەو بەر. بەرپۆهەر مامەلەئە لە فەرمانبەر وەرگرت و تۆماری نفوسی

هینایە ژوورەکەئە خوی و بەدووی نیوی گەرا. ئیمەیش خەریکی چای نۆشین بووین. چەند

لاپه رپه کی هه لډانه وهه و گوتی:

- به لئی هه لډه یه که رووی داوه، له جیاتی میژووی له دایک بوون بنوسری (۱۹۰۱)، نووسراوه ۱۹۵۱ اوتا خانم که ته مهنی هفتاو چوار ساله، ده بیته بیست و چوار سال، - گوهر - یشیان به پیاو حسیب کردوه.

دامانه قاقای پیکه نین. به رپوه بهر گوتی:

- بو راست کردنه وهی ئەم هه لډه یه ده بی سهردانی دادگا بکهن.

پووره گوهر گوتی:

- ئەمان، دادگای چی؟

- تاخر خانم هه نندی ئەمه ئوسووله، تابریاری دادگامان بو نه یهت ناتوانین هیچ شتیك بگوژین.

پوورم تووره بوو، گوتی:

- جا من ئەم هه لډه یه م کردوه؟ کی هه لډی کردوه با ئەو بچیتته دادگا!

- خانم ئەم دادگایی کردنه شتیکی گرنگ نیه، ئوسووله ن دادگایه کی ها که زایی یه.

که پراینه وهه ماله وهه. پولیس و ئینزیات بهر ده رگا بهرنادهن. ته لگرافیکمان بو کوره بچکولانه که ی رهوانه کرد که له ئیزمیر داده نیشی:

(فریای دایکت بکه وه ناوی بو سهر بازی هاتوه). کوره به په له به خوئی وبه ژن و منداله وه هاتن. پووره گوهر هه موومانی کو کردوه و گوتی:

- کورینه مه سه له ئوسوول و موسوول نیه وئیشه که گالته ی پی ناکری و ده مکه نه سهر باز. پیاوی چاک بن به هه نندی هه لگرن.

کوره ی له ئیزمیر هاتوو پاریزه ریکی دوستی گرت. هه ندی جاریش شانس دهور ده بینی. دادوهر خه لکی - ساری یه - هه پووره گوهر ده ناسی.

روژی دادگا پووره گوهر یان له قه فه زی تاوانباران په ستاو پاریزه دهستی به بهرگری لی کردن کرد، که گوهر خانم ئافره ته و مندال و نه وهی هه یه و به ته مه نه. دادگا داوای دوو شایه دی

کرد. پوورم وهک باروت له رووی دادوهر ته قیه وه:

- کوره تو من ناناسی؟ ئیدی شایه دت بو چه؟

- تکا ده که م پووری گیان، ئەمه ئوسووله و شایه دی ده وی، دووان په یدا بکه و بهس.

کور، زاوا، بووک، برا، خوشک، نه وه، ته واوی خزم و خیش له نیو ئیشه که داین. نامه یه کی به په له مان به فرۆکه بو کوری گه وره ی پووری رهوانه ی ئەمهریکا کرد: (زوو وهره دایکت

ده‌که‌نه سه‌ریاز). حه‌فته‌یه‌کی نه‌برد وه‌لامی داینه‌وه: (ئێوه شی‌ت بووینه؟) نامه‌یه‌کی دیکه‌مان ره‌وانه‌کرد: (واز له شی‌تی و می‌تی بی‌نه، دایکت ده‌که‌نه سه‌ریاز). ناچار به ژن و مندال‌ه‌وه هاته‌وه.

ئینجا وه‌ره‌شایه‌د په‌یدا بکه. به‌هه‌ر کو‌یمان ده‌گوت خو‌ی ل‌ی ده‌کیشایه‌وه ده‌یگوت: باب‌ه‌ ناخ‌ر به‌ر له‌ هه‌فتا‌و چوارسا‌ل هه‌یشتا با‌وکیشم له‌ دایک نه‌بو‌بوو، چو‌ن شایه‌دی واب‌ده‌م؟ ده‌مانگوت: باب‌ه‌ ته‌مه‌ن گ‌رنگ نی‌ه ته‌مه‌ ئوسو‌وله‌و ده‌بی‌ شایه‌د هه‌بی‌. ده‌یانگوت: خوا هه‌یه، ئی‌مه شتی‌ک نه‌زانین شایه‌دی نادین... خوا تووشی به‌ل‌ای گه‌وره‌مان ده‌کا، ناخ‌رسزای شایه‌دی به‌درو‌ قورسه‌.

به‌هه‌رحال‌ و ده‌رده‌سه‌ری دووشایه‌د‌مان په‌یدا‌کردن، یه‌کیان ته‌مه‌ن په‌نجاو پی‌نج و دوومیان شه‌ست سا‌ل. ئه‌مجاره داد‌گا پ‌ریاریدا ده‌بی‌ پووره‌گوه‌ر - مو‌عایه‌نه - بک‌ری. له‌ هو‌لی داد‌گا‌دا کچی پووره‌گوه‌رو هه‌ردوو کور‌ی و هه‌شت نه‌وه‌ی وه‌ستا‌ون. خو‌مان گه‌یانه‌ده‌ داد‌وه‌ر گله‌مان ل‌یک‌رد، که‌چی گوتی:

- براده‌ری‌نه منیش ده‌زانم گوه‌ر خا‌م ژنه، خو‌ من له‌سه‌ر ده‌ستی ئه‌و له‌دایک بو‌ومه، به‌لام ته‌مه‌ ئوسو‌وله‌ ده‌بی‌ مو‌عایه‌نه بک‌ری.

که‌وتی‌نه‌ درو‌ای مو‌عامه‌له. ده‌سته‌ی ته‌جنید سه‌ریان تی‌کردو‌وین:

- ئی‌سته‌ره‌م ده‌بی‌ گوه‌ر بک‌ری‌ته سه‌ریاز چونکه‌ ئه‌وه چه‌ند مانگه‌ مامه‌له‌تان ته‌وا‌و نه‌کردو‌وه. ئه‌مجاره نو‌زه‌ی پوورم بل‌ی:

- دو‌وای ئه‌م ته‌مه‌نه‌ در‌یژه تازه ئی‌سپاتی می‌بینه‌ییم بکه‌م؟ نایکه‌م!

- ته‌مان پووری، ناخ‌ر ته‌مه‌ ئوسو‌وله‌ ئوسو‌ول.

فایلمان گه‌یانه‌ده‌ خو‌شخانه‌ی ره‌سمی. له‌ شانسی پووری ئه‌و دکتوره‌ ژنه‌ی مو‌عایه‌نه‌ ده‌کا دو‌ستی کور‌ی گه‌وره‌ی ده‌رچوو، سه‌رو‌کی دکتوره‌کانیش یه‌کی‌ک بو‌و له‌ قوتاب‌یانی مه‌مدو‌وح پاشا. خو‌مان گه‌یانه‌دی، گوتی:

- ته‌م‌رو‌ ناب‌ی!

- بو‌ ناب‌ی؟

- ته‌م‌رو‌ لیژنه‌ دانانی‌شی، ته‌نیا راپور‌تی منیش نا‌یخوا ده‌بی‌ ته‌وا‌وی ته‌ندامان ئی‌مزای له‌سه‌ر بکه‌ن.

کور‌ی گه‌وری پووری گوتی:

- لیژنه‌ی چی؟ تو دایکم ناناسی؟

- دهیناسم برا دهیناسم.. به لآم ته مه ئوسولوه و ده بی پیره و بکری. به ناسینی من نابی. هه موویان ده زانن پوره گوهر ژنه و پیاو نیه و ته مه نی هفتا و چوار ساله و بیست و چوار نیه و دوو کورپو کچیگ و ههشت نه وهی هه یه، به لآم هه یه که و ئیشه که له سه ر خوئی لاده باو ده یخاته سه ر نه وی دیکه.

دو و اجار راپورتی پزیشکمان و هرگرت. روژی دادگا هول جمه ی دی. خرم و دوست و ناسیاو، ناسیاوی دوستان، خه لکیگ هه دووربه دوور ناویان بیستووه هاتوون. به تایبه تی که روژنامه کان هه والی به سه ربازکردنی گوهر خامیان بلا و کردووته وه. راپورت خویندرا یه وه، دادگا بریاریدا که به لئی گوهر تافره ته و پیاو نیه، که له ناکاو پوره گوهر قیژاندی:

- نه خیر من پیاوم.

دادگا کش و مات بو، پاشان درایه قاقای پیکه نین، گوهر در یژه ی دایی:

- من ئوسولهن پیاوم. راپورتی پزیشکی ساخته یه و شایه ده کان درودده کهن و ئاماده م بکه نه سه رباز.

به لئی دادگا بریاری خوئی دا، به لآم له و روژه وه پوره گوهر جل و به رگی سه ربازی میردی ده ره یئاوه و ده به ری ده کاوه ر له به یانییه وه تائیواره مه شق ده کاو ده خو لیته وه قایل ییش نابی که س پیی بلئی پورو ده بی بلین خالو گوهر.

جاریکی دیکه ییش له نهومی دووه مه وه نه عره ته به رزبووه:

- خوتان چوست کهن ئاماده بن.. ناگر، ناگر

خانمی ما موستا

ئەو روژنامەییە بەندە کارم تیدا دەکرد بە پیتی یاسای تەواری بەم شیوەیە داخرا: کاتژمێر لە نوۆزیک دەکەوتەو ئەوکات بەندە پەیا مینیری روژنامە بووم لە وەزارەتی داد و دەزگاگانی ئاسایش دا. ئێمە خەریکی کار بووین کە حەسەمان لی وەژوور کەوت. حەسەن پۆلیسی سقیلەو لە هۆبە یە کەمی بەرپۆبەرایەتی ئاسایش دا فەرمانە بەرە و بەرپرسی کاروباری روژنامەوانییە. پیاویکی رەنگ ئەسمەری دەم بە پیکەنین، بەلام روژنانە نووسان لە زەر دەخەنە کە ی رەشبینن.

حەسەنی پۆلیس جارێکیان بە پیکەنینەو هەوایی مردنی روژنامە نووسیکی پی گوتین وەک مزگینیمان بداتی!

کە سەرنووسەر چاوی بە حەسەن کەوت لە بناگویمەو هە گوتی:

-هەوایی ناخۆشی پینە!

پاشان حەسەن مزگینی داینی و گوتی:

-ئاگادارتان دەکەم کە بریار درا روژنامە کەتان دا بخری.

وا وشە ی ئاگادارتان دەکەمی لە دەم دەرچوو وەک بلی پیرۆزباییتان لی دەکەم.

سەرنووسەر پرسیری لی کرد:

-بوۆ داخرا؟

حەسەن وەلامی دایەو:

-فەرمانی یاسای تەوارییە.

لە گەل وشە ی تەواریدا پیکەنی و لەو پەری دلخوشیدا بوو.

کە کار پیتو ندیی بە تەواری بی کەس ناپرسی بوۆ؟ چوۆ؟ لە بەرچی؟

سەرنووسەر گوتی:

-کوانی فەرمانی نووسراو؟

-پاشان رەوانە ی دەکەن.

بەر ره‌همه‌تی خوا بکه‌وی، حه‌سه‌ن به‌ باشترین شیوه‌ ئه‌رکی خۆی به‌جی ده‌گه‌یانده‌و چاوه‌پروانی ئه‌م‌ری نه‌ده‌کرد چاپ بکری ویه‌کسه‌ر ده‌هات ئاگاداری ده‌کردین، ته‌نانه‌ت هه‌ندێ جار نووسراو هه‌ر ره‌وانه‌ ناکه‌ن... واتا ئیتمه‌ ئیستا له‌ باریکی دیموکراتیدا ده‌ژین ئه‌گه‌ر له‌گه‌ڵ شه‌ش مانگی به‌ر له‌ئیستادا به‌راوردی بکه‌ین.

به‌هه‌رحال ئه‌وه‌نده‌ی نه‌برد ماتۆزیک له‌به‌ر ده‌رگای روژنامه‌ وه‌ستا. جاران ده‌نگی ماتۆپ‌مان گوێ لی بوايه‌ پیمان وابوو مه‌سه‌له‌ پێوه‌ندی به‌ بلا‌وکرده‌وه‌ی هه‌وائیکه‌وه‌ یا داخستنی روژنامه‌وه‌ هه‌یه‌. ئه‌ه‌جاره‌ پولیس فه‌رمانی چاپکراوی داخستنی روژنامه‌ی بو‌ هینان.

چه‌قویش ده‌مان ناکاته‌وه‌و بی ئه‌وه‌ی که‌س هه‌یج بلێ هه‌ریه‌که‌و به‌لایه‌که‌وه‌ رویشتین. ژماره‌مان بیست و شه‌ش فه‌رمانه‌به‌ر بوو، حه‌وتمان به‌ر له‌ ده‌ روژ له‌ روژنامه‌یه‌کی داخراوه‌ پێی یاسای ته‌واریه‌وه‌ گواسترا‌بوینه‌وه‌ ئیڤه‌.

ئه‌وه‌کاته‌ سنووقی دا‌بیکردنی کۆمه‌لایه‌تی مانای نه‌ده‌زانراو خاوه‌نی روژنامه‌ ناچار نه‌ده‌بوو مووچه‌ی کارمه‌ندان بدا. واتا ئیتمه‌ تیکرا له‌ بیکاری و بی‌پاره‌یدا ده‌ژایین. پاشان له‌ ماوه‌ی دوو مانگدا له‌ سێ روژنامه‌دا کارم کردو هه‌ر سێ روژنامه‌ به‌ پێی یاسای ته‌واری داخران. له‌به‌ر ئه‌وه‌ به‌ر ده‌رگای سه‌روکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران هه‌میشه‌ پری بوو له‌ روژنامه‌نوس و نووسه‌ری بی کار.

ئه‌وه‌ روژنامه‌نه‌ی به‌رده‌وامی‌ش بوون ژماره‌ی کارمه‌ندانی دووقات زیادیان کردو ژماره‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی سه‌ره‌یان بو‌ ئیشوکار گرتبوو له‌ ده‌ که‌س که‌مه‌تر نه‌بوون. دوو مانگی ته‌واو بی‌کار دانیشتم. روژنیکیان له‌ کۆمه‌له‌ی روژنامه‌نوساندا دانیشتبووین، دو‌ستیکم گوتی:

-وه‌زیفه‌ی هه‌له‌چن له‌ روژنامه‌که‌ماندا به‌تاله‌، تو‌م بو‌ ئه‌و وه‌زیفه‌یه‌ پالا‌وتوووه‌ ره‌نگه‌ دا‌به‌زریی ، زوو وه‌ره‌ تا که‌س به‌م وه‌زیفه‌یه‌ نه‌زانیه‌وه‌.

یه‌کێک له‌ چاکه‌کانی ئه‌و روژنامه‌یه‌ ئه‌وه‌یه‌ کاری زامنه‌ و یاسای ته‌واری نابگرته‌وه‌و .. چونکه‌ خاوه‌نی په‌رله‌ماتاره‌وه‌ سه‌ر به‌ حزبی ده‌سه‌لته‌. بو‌یه‌ ترسی داخستن و بیکاریان نابێ.

که‌ له‌و روژنامه‌یه‌دا ده‌ست به‌کار بووم خاوه‌نه‌که‌ی له‌ ئه‌وروپا بوو. خاوه‌ن روژنامه‌کان به‌گه‌شتی زۆر ره‌زیل بوون. که‌چی نه‌یان‌توانی له‌سه‌ر پێ بوه‌ستن و شوینیک بو‌خویان له‌ ژیر تیشکی خۆر بکه‌نه‌وه‌... ته‌نانه‌ت زۆربه‌یان ناویان ره‌ش بو‌وه‌و له‌ بیرکران. هه‌ر وه‌ها نه‌یان‌توانی ده‌گه‌ڵ گه‌شه‌کردن و به‌ره‌و پێشچوون خویان رابینن، که‌چی هه‌ره‌ه‌موویان بوونه‌ خاوه‌ن چه‌ند ملیۆن لیره‌.

له بهر شه وهی خواهن روژنامه پیاویکی قرچوکه، ته نیا دوو هیلسی ته له فوټی راسته و خوئی راکیشاوه، یه کیان له ژورره که ی خوټه تی و هی دووهم له ژورری نووسه راندا یه. من ئیواران له ژورره دا کار ده کم و له من بترازی که سی لی نیه و به ته که ژورره که ژورری ئیشکگری شه وانه یه و که ته له فوټی بو ده کهن یه که دوو مست له دیوار ده ده م و ده زانی شه ویان ده وی.

ئیشکگری شه وان گه نجیک بوو حزی به پیوه ندیی به نافرته تانه وه ده کردو دوستی زوری له سه ما که رو گورانی بیژو ته کتتری میینه ی سینما هه بوون و شه وانه لانی کم ده پازده له وانه پیوه ندییان پیوه ده کردو هه ر جاره ی ده بوو مست له دیوار بده م و ناگاداری بکه م، سه ره پای شه و ته له فوټانه یش زور جاریش ژن ده هاتنه انه ژورره که ی، جا یا وه لامی ته له فوټی نه ده دایه وه یا درانگ ده هات.

خوشحال بووم به وهی کاریکم دوزیه وه و زور ده ترسام وه درم نین و بیکار بم له بهر شه وه دلئی که سم نه ده شکاندو دژایه تی که سم نه ده کردو هه ر چیه کیان ده گوت نه مده گوت نا. شه و دوستی کاری بو دوزیه وه هه میشه پیی ده گوتم:

- له خانمی ماموستا بترازی له که س مه ترسه. شه گه ر له گه ل شه و تیک نه ده ی که س ناتوانی لی ره ت وه ده رنی.

- جا من چکارم به خانمی ماموستایه؟

- وا مه لی .. ژنه به لای خوا یه و خوئی له هه موو کاریک هه لده قورتینی.

ته وای کارمه ندانی روژنامه زنده قیان له خانمی سه رنوسه ر چوبوو. ناوی سه یرسه یریان لیی نابوو وه ک شازن، تیمپراتور. که سیکت له روژنامه نه ده دوزیه وه زراوی له خانم نه چی.

دو وای سی مانگ له کارکردم شه ویکیان خه ریکی هه له چنی هه ندی بابه تی بویرانه بووم که زهنگی ته له فون لییدا و دهنگی نافرته تیکم گوی لی بوو. چهنه جاریک مستم له دیواردا و به ژنه م گوت: (یه که ده قیقه سه برکه وای) و ته له فوټم به کراوه یی له سه رمیزدانا و خه ریکی کاری خوټم بووم. که ته و او م کرد بینیم ته له فون کراوه ته وه و مانای شه وه یه ئیشگر له ژورری خویدا نیه. ته له فوټم داخست که چی یه کسه ر زهنگ لییدا یه وه:

- فه رموو خانم.

- کورپه تو کیی؟

- له و تو وره تر قیژاندم.

- نه ی جه نابت کیی وای به م شیویه وه ده ناخوئی؟

وامزانی ژنه یهك لهوانه یه شهوانه تلهفون بو ئیشكگر دهكاو چوزانم خانمی ماموستایه؟
ژنه گوتهی:

-تهی داوای ئیشكگری شهوانه نه کرد؟

-به لئی بهنده ییش مستم له دیواردا..

-تهی بو نه هات؟

-جا من چوزانم؟

-هه تیوه دیم و دهمت هه لده زریتم..

به گالته وه گوتم:

-له سه ره خو خانم..

ژنه دهستی به جنیودان کرد، جنیوی وا که له رووم نایه بیانگیرمه وه، گوتم:

-من وا په رده کراوم نه توانم وه لامت بدهمه وه.

دهنگی زیاتر به زر کرده وه و پتر جنیوی دامی:

-کورپه هه ی شیت و ویت تو که ی په روه رد کراوی؟ هه ی بی ته ربیه ت..

-دامت داخه .. تو خو ت بی ته ربیه تی.

-تو که ری..

-که ر تو ی..

-تو چه یوانی..

ته ماشای ته ژنه شیتته! له جنیودان ناکه وی.. هه رچه نده ی منیش هه مان جنیوم پیده داوه و

دهمگوت خو ت.. دووا جار گوتهی:

-با بیم نه نجا تیت ده گه یینم!

گوتم:

-وره بابزانین کی کی تیده گه یینی!

-تفوو بی روشت..

-تفوو له خو ت.. شیتی کورپه چت له من ده وی؟

-تاخ خه ریکه ده بووریمه وه.. کورپه ته ی داوای ئیشكگری شهوانه نه کرد گوته یهك ده قیقه

خانم.. هه ی که ره..

وهك ره شاش ده ته قیه وه و بی وهستان جنیوی ده داو منیش وه لامی جنیوه کانیم ده دایه وه:

-توؤ..توؤ..توؤ.

-دهى بانگى ئىشكگرى شهوانهم يو بکه..

-وس كچى وس، من لای باوكت كرىگرتة نيم .. يه كىكى دىكه بدوزره وه..

پاشان دووپىلاقهم خىواندنه دىوارو به ئانقهست هاوارم كرد تا ژنه گوتى لى بى:

-برا دهره وه لآمى ئەم تەلهفۆتە بدەرەوه، بزانه چ جورە ئافرەت دەناسى! ئەم بەلآيه چيه؟

ئىشكگر هات و دەستى دايه تەلهفۆن:

-فەرموو خانم.. ئەمەر دەكەن.. چۆن؟ نا! چ دەلئىسى؟.. زۆر داواى لىبورتن دەكەم.. ئىمە.

بەلئى.. هەلەچنەو تازە هاتوو.. بەسەر چاو.. دلئىبابە.. رىژم بو جەنابتانە خانم..

كۆرە تەلهفۆتى داخست و رەنگى بزرکاو گوتى:

-ئەوه توۆ چت كرد؟

-چم كرد؟

-جنىت بە خانى ماموستا داوه.

هەر وه ختەبوو بىوورئىمە وه، گوتم:

-لە روژنامە وه درم دەنن وانیه؟

ئىشكگر گوتى:

-ماموستا ئىستا لە ئەوروپايە كە هاتە وه دەرت دەكا.

- ئەگەر لىشى بپارىمە وه؟ داواى لىبورتن بکهم و بلئىم هەلەم كرد؟

- باوهر ناکەم قەبوول بکا.. کابرا زۆر لە ژنى دەترسى و لەترسان دەلەرزی و ئەوهى ژنى بلئى وا دەكا.

كەواتا بى پارهى و بى كارى خوتان بگرن.. لەم بىروكانه دا بووم كە زەنگى تەلهفۆن لىیداو خانى

ماموستا لەسەر هیل بوو. لە دلئى خۆمدا گوتم من هەر دەر دەكرىم و با ئازايانە هەلئسوكەوت

بکهم. بە توورپهى وه لآمم دايه وه گوتم:

-چیت دەوى؟

دامنابوو ديسان هاوار بكاو هەرچى جنىوه ههوالهى گۆرى باوكمى بكا، كەچى زۆر

لەسەر خو گوتى:

-پىش كەمىك بو وات قسه دەكرد؟ چيه منت نه ناسى؟

-نەخىر دەمزائى تو خانى ماموستاى و هك درنده واى.. بپرو ازم لى بئنه نامەوى قسەت

لەگەلدا بکهم..

ژنه قیژاندی:

-چ ده لئی؟ یانی ده تزانی نه نجا وایشته ده گوت؟

-به لئی ده مزانی.. چت ده وی؟

ته له فوتنه م به روویدا داخست.

تا که تیشکیکی هیوا نابینم و بیگومان دهر ده کریم.. حفته یه که دوای شه و رو داوه ماموستا له گه شتی نه وروپاوه گه راپاوه ووه روژی دوواتر داوای منی مرد.. که چوموه ژوروه ووه بیرم له ووه ده کرده ووه چون واکهم به زهی پیمدا بیتسه ووه دهرم نه کا.. ماموستا جانه وهریکه بو خوی.. ده سته کام خستنه سهر زگم و له به رامبه ریدا وه ستام. گوتی:

-وهره کورم دانیشه.

قسه ی ده کردو پیده که نی.. له سهر کورسی به رده م میزه که یدا دانیشتم.. گوتی:

-پروژباییت لیده که م.. یا خواهه ر بی. به نده تا ژیانم ماوه قه زاری توّم چونکه چاوت نوقاندن و ده مت له ژم کرده ووه.. براقو.. نافه رین.. توله ی هه ژده سال خه موخه فته تی منت کرده ووه.. شه ووه چون ویرای وا جنیوی بده یتی؟ باشت کرد.. ده زانم چ جوړه جنیوی له ده م دینه دهر. پرو کارگی پری نهومی ژیره و، پیّم گوتون په نجا لیره پاداشت بده نی.. پرو وهریان بگره.

په نجا لیره م له ژمی ریا وهرگرت و ههر که زهنگی ته له فون لیدا رامده کرد

به لکو خانم بی ووه ندی جنیوی دیکه ی بده می و په نجا لیره وهریگرم به لام دوای شه ووه روژه ته له فوتی نه کرد. ئیواره یه کیان خوی هاته روژنامه و لیم وهر ژورور که وت،، گوتی:

-توی هه لچن؟

-به لئی..

-تو بوویت له ته له فون جنیوت پیدام؟

زانیم خانمی ماموستا خو یه تی. وه زعه که گوژاو نه متوانی ده م بکه مه ووه ته نانه ت سهریشم به رز نه کرده ووه. گوتی:

-پروژباییت لی ده که م من شه که سانه م خو ش ده وین به راشکای هه ستیان ناشارنه ووه.. گوی مه ده ری من نه خو شیی گه ده م هیه بویه هه میشه هه لده چم. به و کابرایم گوتوه دووسه د لیره ت پاداشت بداتی وهرت گرتن؟

په ح.. خانم فرمانی داوه به خشیشم بده نی.. ته گهر شه وهری کرد بی ماموستا بو ته نیا په نجا لیره ی دامی؟

پاشان پرسیاری کرد:

-بو قسه ناکه‌ی؟ پاره‌کەت وەرگرت یانا؟ من دەزانم رەزێل و قەرچۆکە..

هەلساو چوو زووری می‌ردی و شەر دەستی پێکەرد. پاشان بەدوای منیان نارد، مامۆستا هەر ئەوەندە یە ناگری، گوتی:

-ئەو بەخشیشە‌ی ئەمەرم کرد بو ت سەرف بکەن کە مەبلەغی دووسەد لیره یە وەرت نەگرت؟

خانم چاوی زەق کردبوونەو وەر دیکه‌تی منی دەداو بە تیکە چاویکیش تەماشای می‌ردی دەکرد.

بیرم کردووە چ بلیم .. ئەگەر دەلیم وەرم نەگرتوووە می‌رەدەکە‌ی دەداتە بەر بابوچ، ئەگەر بلیم وەرم گرتوووە رەنگە خۆم لێدان بخۆم!.

وہلامی مامۆستام دایەو وەر گوتم:

-گەر وەرەم قستی یە کە مەم وەرگرت کە بریتی بوو لە پەنج لیره، سەدو پەنج لیره کە‌ی دیکه‌یش مانگانە بە قست وەر یان دەگرم.

-بیینیت رۆحە کەم؟ تێستا با وەر ت کرد؟

خانم رووی لە من کردو گوتی:

-رولە زووکە برۆ باقیی بەخشیشە کەت وەر بگرە!!

خهونئىكى مه تر سىدار

په خشى ئىزگى ئىستانبول كوتايى هات. كهواتا روژيكمان بهرى كردو داخىلى روژيكي نوئ بووين. ده بوو شه وشه وه دوه دانه چيروك و وتاريك بنوسم و راي خوّم بؤ گوڤاريك بهيان بكم كه راپرسى ده كا. ههروهه چاويك بهو سى گوڤارانهدا بخشينم كه شه مرو به پوسته گه يشتونته دهستم. ده بئ موتالهي كتيبيكيش بكم. كه چى لهو هه موو كارانه، تهنيا چيروكيك بؤ نووسراو بيتاقهت بووم.

قه لهم و كاغزم له بهردهم دانان چيروكي دووهم بنوسم، به لام هه چى بيروكهيه به خيالندا نايه. كوئنه دهفته ريكم كرده وه كه جاروبار بيروكهى چيروكي لى تومار ده كم، به لكو به هانام دئ و بابتهى چيروكيك پئ ده به خشى، كه چى هيچ يهك له بابته كانم به دل نه بوون. ههستم به برسيتى كرد، شه مه حالى بهندهيه، كه بابتهم نه بئ وخوم بدزمه وه، يا ههست به برسبوون ده كم يا كرو بئ دهنك ده بم يا خوّم ده كوتمه ئاودهست .

وهك شه گهر تيربخوم رهنكه بيروكم بؤ بئ لچوممه سالتون و شه وهى دهنك بئ نايه وه هه موويان نوستوون. ده رگاي مه تبه قم كرده وه.. برنج سارده كئ گهرمى ده كاته وه؟ ماسى قوتوو په نپرو ته ماتم خواردن و له سهر ميئز دانيشتم و كاغز له بهر ده مايه وه سهرم خسته نيئو ههردو دهسته كانم و بيرم كرده وه. لهو كاتهى كه بيروكهى جوان جوانم بؤ ده هاتن ههستم كرد خه وه مباته وه. ته ماشاي سه عاتم كرد كاتزمير ده ده قيقه ده وه بؤ سئى به يانى. ههروايه شه گهر درانك نان بخوي خه وه تباته وه!

مروڤ له كاتى نوستندا ده زئى، به لام شه ژيانه چ سوودى ههيه؟ خوشي ژيان له وه دايه كه تو ههست ده كهى به راستى ده زئى!

دوستيكم ههيه ئىستا له بهنديخانهيه.. ههه خهوى لئ ده كهوت خهونى ده بينى. ده يگوت:

-كه خهون ده بينم ههست ده كهم ته مه نم دريژ ده بئ!

له مانگى تشرينى يه كه مدا بووين. بهنده عاده تم بووه كرده وه به پروتى بخهوم و په نجه ردى ژوروى نوستن به كراوهي جئ بهيئلم. وا ههست ده كهم شه مشه وه خهون ده بينم!

كەش و ھەوا زۆر لە باربوو، زگیشم تێر. لەبەر ئەوەی نووسینەكەم تەواو نەكردبوون ھەستم بە نارهەتی دەكرد، كەواتا ئەو خەونەي ئەمشەو دەیبینم خەونێكی ترسانكە!

لەو بېرۆكانەدا بووم كەخەو بە تەواوەتی بردمبەووەو خەونێكەم بینی خوا خێری بكە.

خۆم لە وولاتێكی دیکەدا بینیبووەو نەمدەزانی كوێیە.. وولاتێكە لە ئەمریکاو ئەلمانیا دەكا. بوو ئاگاداری بەندە پیشتر نە ئەمریکام بینیبووە نە ئەلمانیا، بەلام شتم لە بارەیانەووە لەو كەسانە گوی لیبوووە كە بینیبوانە. خۆم لە سالتوێكی پان و بەریندا بینیبوووەو كە بانەكەي زۆر بەرز بوو.

نازانم ئیوەیش وان؟ من كە خەون دەبینم دەزانم ئەو خەونە!

لەو خەونەدا قسەم دەكرد. ھەبێ و نەبێ ئەم شوێنە (كوئسكی سپی) یە. دەستبەك لەدەوری میزێكی گەورە دانیشتوون و نەمتوانی بە ھیچ شتێوەكە لییان بپرسم (ئێرە كوێیە؟).. چونكە من بە ئەركێكی فەرمی ھاتوومەتە ئێرەو ئەگەر پرسیارە بكەم گالتم پێدەكەن و دەلێن (كابرا نیوی ئەو شوێنەیش نازانی والیبی دانیشتوووە)!

كوئوونەووەكە كوئوونەوی نیو دەولەتی بوو. منیش تاكە كەسم كە نوینەرایەتی و لاتەكەي خۆم دەكەم. ئەوانی دیکە ھەرھەموویان كەسانی گرنگ بوون. جل و بەرگیان رێكوپێك. یەكێکیان گوتی :

- زۆر بەخێر بێی.

- سپاست دەكەم.

- دەمانەوی لە تۆو وەزعی وولاتەكەمان گوی لێ بێ!

ترسم گەیشتی. بەلام وەسەر خۆم نەھینا. جا بوو بترسم ئەي ئەمە خەون نیە؟.. خەون بێ و خەون نەبێ، ئەي ئەگەر یەكێك لە برادەرانێ خۆمان گوتی لە وەلامی من بێ؟ دەي ئەمە خەونە.. گوتم:

- فەرموون بەرێزان چ دەپرسن بپرسن، بە پێی زانیاریم وەلامتان دەدەمەووە.

یەكێکیان پرسیاری كرد:

- وولاتەكەي ئێو لە وولاتە دوواكەوتوووەكانە.. وانیه؟

ھەستم كرد شتێك لە ملم ئالاوو دەمخنكێنی.. خواپە چ بكەم، چ بلیتم؟ ئەگەر دەلێم (بەلێ وولاتەكەم دوواكەوتوووە) ئەو بەسای خراپەي خۆمان لەبەردەم بێگانە دەكەم و سزای ئەم قسەيە بەگوێرەي یاسای سزادان زۆر قورسە. ئەگەر بلیتم نەخێر وولاتەكەم دوواكەوتووونە ئەو درۆ دەكەم. جا چ بلیتم؟ نەخێر راستی نالێم و تاوانێك ناكەم و وولاتەكەم ناشكێتم. قسێری سیا درۆ دەكەم خۆ یاسا سزای درۆ نادا!

کابرای چاودیری دهکردم گوتی:

- بو قسه ناکه‌ی؟

گوتم:

- ببوره له پرسیاره که تان نه گه‌یشتم..

- ولاته که تان دوواکه وتووہ یا نا؟

قیژاندم:

- ئەمە کێ وای گوتووہ؟ ئەو کەسە ی ئەم قسە ی کردووہ راستی دەشیویتی..

- هەموو کەس وا دەلین.. ئیمەیش ئەوہ دەزانین..

- بەرێزان لەبیرتان نەچی دوژمنمان زۆرن و ئیمەیان خوش ناوی.. هەربوێش ئەم

دروایانەمان بو هەل دەبەستن!!

تیکرا سەرسام بوون و دەمیان وەک ئەشکەوت والا کردن و گوتیان:

- یا!!

یەکیکی دیکە گوتی:

- کەواتا ئەو زانیارانە ی لەبەر دەستی ئیمەدان هەلەن؟

- بەلێ هەلەن و پرۆیاگەندن و نامانجی ئیمپریالیزمیان لە پشتەوہیە.

یەکیکی دیکە گوتی:

- ئیستا تیگەیشتم! ئیوہ گەلیکن شانازی بەخوتانەوہ دەکەن و ئەگەر بلین (ولاته که تان

دوواکه وتووہ) توورە دەبن.. بوێ ئەمە دەگۆرین و دەلین (دەولەتانی تازە پیگەیشتوو) رات چیه؟

- نەخیر ئەمە نابێ، ئیمە دەولەتی وا نین، ئیمە دەولەتی پیشکەوتووین، زۆریش پیشکەوتوو..

هەموویان لە کاردانەوہ ی من سەرسام بوون و لەنیوان خویاندا کردیانە چرپە چرپ.

- شاری بی ئەلە کتریکتان هەیه؟

ئەگەر بلیم نا هەیه، ئەو لەبەر دەم بیگانه بە خراپە باسی ولاته کەم دەکەم!

- لەتەواری شارەکاندا کارەبا هەیه تەنانەت لە قەزاو گوندەکانیشدا..

- باشە باشە.. زۆر باشە.

یەکیکی دیکە پرسیری کرد:

- دەلین کارەبا لای ئیوہ گرانه.. کیلوواتی بەچەندە؟

- باسی کارەباتان کرد؟! گەورەم کیلووات بەلاشە. بو دەتانەوێ پارە بە کارەبایش بەدین؟

- زۆر باشه.. زۆر زۆر باشه..

که یقم سازبوویه وای توانیم به باشی له بهردهم بیگانه دا باسی ولاته کهم بکه م. ثم قسانه له روژنامه دا بلاؤده بنه وه و براده رانی خویمان که یقیان به م پروپاگنده یه دئ!

- کریی خانوو زۆر گرانه و قهیرانی نیشته جیبوونتان هه یه، خاوه ن داهااتی سنووردار ته گهر نیوه ی مووچه یان نه دهنه کری ناتوانن خانوو په یدا بکه ن، وانیه؟

له قولایی ناخمه وه دنگیکم گوئی لیده بی که راستی بلیم و وهلامی ئه و دهنگه دده مه وه و ده لیم: (ته گهر راستی بلیم عه دم ده که ن!) دهنگه که ده لئ: (تو خه ون ده بینن و ئه وان خه ونه که ی تو نابینن و گویشیان له قسه کانی تو تا بئ. ئه وان خه ونی دیکه ده بینن، ههر نه بی له خه وندا راستی بلئ)..

له شم یه کپارچه نارقه بوو، نیوچه وانم سږیه وه و دامه قاقای پیکه نین:

- هه.. هه.. هه.. ته مانه و اباسی ولاته که مان ده که ن؟ نه خیر هیچ نالیم و له خوا ده پاریمه وه که به زووترین کات درژمانمان کویر بکا. پاشان هاوولاتی ئیمه وه کو هه موو هاوولاتیانی دنیا ته نیا سه دا ده ی باجی داها ت ده دا!

- ته ی مووچه خوژ؟

- مووچه خوژ! مووچه خوژ چونکه ژماره ی خیزانیان زۆر، له خانووی پان و به ریندا ده ژین! خانوو له وولاته که ی ئیمه دا ئه وه نده هه رزانه تا ئه و ئه ندازه ی ئیمه حه ز به دانیشتن نه که ی ن!

- بیستوومانه خاوه ن خانوو خانوو کانیان به کری ناده نه ئه و خیزانانه ی مندالیان هه یه؟

- ته.. ته.. ته.. کوئی ئه م بوختانانه ی هه لبه ستوه؟ کریچی ئه سله ن چاره ی خاوه ن خانوو نابینن. ئیمه له هه موو شاره وانییه کانداهه سته ی کریمان هه یه و ته گهر پیوستیمان به خانوو بوو سهردانی ئه و دهسته یه ده که ی ن. بو نمونه ده لیم: (خانوویکی پینج ژووریم ده وئ. به مه رجیک رهنگی بانووی شین بی و رهنگی په مه ییم ناوی چونکه ژم حه ز به م رهنگه ناکا).

- بیگومان تو به شیوه یه کی نایاب باس له ولاته که ی خو ت ده که ی!

- ده لئین ژیان لای ئیوه زه جمه ته و خاوه ن داهااتی سنووردار له ده سته ی ده نالینن و ژماره ی خاوه نی داهااتی ناوه نجی روژ به دوای روژ به ره و که مبوون ده چن؟

- بزانه بزانه بزانه، چمان بو هه لده به ستن؟

دوستانی نازیز.. بهر له هه موو شت ده مه وئ ئه م راستییه تان پی بلیم. ئیمه له که سمان گوئی لی نبه ووه ژییانی هاوولاتییه کافان زه جمه ت بی ته نیا له روژنامه بیانییه کانه وه نه بی! له راستیدا

ئىمە نەك ھەر لەم بوارەدا بەلكو لە ھەموو بوارەكاندا كيشەمان نىە. سەبارەت بە خاوەن داھاتی ناوھنجیھەو ماشەللا ھەر ھەموویان لە خۆشیدا دەژین وەر لەوھى بىمە ئىرە تەكیان كرد ساوای تايبەتییان بگەيىنمە ئىوھى بەرپىز.. ئاگاتان لى بى ھەندى كەس لەزمانى ئەوانەو ھەرۆ ھەلەدەست..

- بىستومانە لای ئىوھ ئاستى بىكارى بەرزەو مەرجى ژيان زەھمەتە بەتايبەتى سەبارەت بە كرىكارانەو ھەر دەست ھەقيان لەژىر ھىلى سوورەو ھەلە روویان تەقىمەو ھەر گوتم:

- ئىوھ باوەر بەمن دەكەن یا بە تىكدەران و دوژمنانى ئىمە؟

- نەخىر باوەر بە تو دەكەين..

- باشە گوئ بگرن.. كە ئىوھ باس لە كرىكارانى ئىمە دەكەن ، ئەمەيش روونكرنەو ھەر: ئەو كرىكارانە لەو پەرى خۆشیدا دەژین، تىگەيشتن؟ روژىكيش چىە گلەيان لە ھىچ نەكردو ھەر ئەو دەست ھەقى ئەوان ھەرى دەگرن ھىچ كرىكارىكى دىكە وەرناگرئ. لەمەيش زىاتر دەتوانم بەبەرپىرتان بلىم كە ئەو پارەىھى كرىكارى ئىمە سالانە پاشەكەوتى دەكا بەشى دروستكردى كارخانەىك دەكا ؟، بەلام ئەمە نەكا چونكە چاوى تىرە..

- وھى.. وھى.. ئەو ھەر وولاتىكە؟

ئەگەر ئازانسى دەنگوباسى ئەنادول ئەم قسانەى من دەگەل بىگانەى دەكەم بلاوبكاتەو ھەر دەلى چوئ ئەم ھەموو شتانە دەبارەى ولات دەزانى؟ ئەو كاتە دروكام بە فېرۆ ناچن.

- ئەى حالى پەرورەدە چوئە؟ زانىومانە راژەى نەخوئىندەواری لە سەدا ھەشتايە؟

- پف.. دروئيان كروو ھەر.. ئەگەر درو كلكى ھەبئ ئەوانە كلكدارن.. ئەو ھەندە خوئىنەوار لە وولاتەكەى ئىمەدا ھەن خەرىكە خەلكەكە لە نووسىن و خوئىندەو ھەر بىزار دەبن.

بو دەرمانىش نەخوئىندەواریك لە وولاتى ئىمەدا نادوژىھەو ھەر رادەى ھەر خوئىندەواریكى ئىمە بەقەد سىكەسانە. ئەو ھەندە خوئىندنگەمان ھەن دەولت كە شەقامىك دروست دەكا ناچار دەبى بىانوخیئى. سەبارەت بە ماموستاش ئەو ھەندە زورن بە ھىچ شىوھەك ژمارەيان نازاندرى.. ھەر دەست ھەلپەر بە دەموچاوى پەنجا ماموستا دەكەوى. ھەر چەندەى داركاریان بكەى، فەرەيان بەدى، بىانرپزىئىھەو ناتوانى رەگيان لە رىشەو ھەلئەكىنى و تەواویان بكەى.

یەكێك لە شوئىنى خوئىھە ھەلبەزى و گوتى:

- ئەمە راست نىە.. ئىمە ھەمىشە ئەو وتارانەى تو دەخوئىنەو ھەر كە روژانە لە روژنامەكاندا بلاویان دەكەیتەو ھەر ھەمووشیان باسى كەمى قوتابخانەو ماموستا دەكەن!

- جا ئېۋە باۋەرتان بەۋ قسانە كىرۋە؟ باۋەرتان كىرۋە وانىيە؟ مەن ئەمە دەنوسم چۈنكى موعارەزەم. گەلى ئېمە تاسەر ئېسقانى موعارەزەيە. بۇيە مەن كە بابەتېك دەنوسم راستىيە كە نالېم بەلكو ئەۋە دەلېم كە موعارەزە پېي خۇشە. بۇ ئومونە دەلېين قوتابخانە نيە، بۇ ئەۋە رۇژنامە بفرۇشۇ!

ئەمە خالى راگەياندىنى ناخوئېمانە، بەلام راگەياندىنى دەرۋە ترسى لەسەر نيە!

- رېگەوبانتان كە مەن، ئەوانەي ھەشن تېگچۈنە؟

زۇر توۋرە بووم و ھەلسامە سەر پېي و گوتم:

- بەس بېي.. بەس.. مەن دەرۇم!

- بو كۇي؟ تو ناتوانى برۇي چۈنكى خەۋن دەبېنى..

كەۋاتا دەزانن خەۋنە!

- ۋاز بېنن با برۇم.

- بو كۇي؟

- ئەرۋەمەۋە ۋاتەكەي خۇم..

بەرەۋ دەرگا ھەنگاوم نا تېكرا ھەلسانە سەرپېي و مېنيان لە گوئەيە كدا عاسى كىر:

- ۋازم لى بېنن..

- تو خەۋن دەبېنى و ناتوانى برۇي.

رەنگە ئېۋە ھەموتان خەۋنى پىر لە ترستان بېنېبې! ئەگەر بتانەۋى رابكەن ناتوانن چۈنكى

قاچتان ناچولېتەۋەۋە ئەگەر ھاۋار بکەن دەنگتان دەرناچې.. مېنېش تاوام بەسەرھات.

ئەۋكاتە يەكېكيان گوتى:

- ھېشتا پىسارىكمان ماۋە، ئازادېتان ھەيە يا نا؟

لەدلى خۇمدا دەمگوت كورە مەترسە ئەمە خەۋنە.. بەلام خۇ بەدەست مەن نيە،

دەترسم. لەھەمان كاتېشدا دەمگوت: ئېشاللا خەۋنە..

قېزاندېيان:

- قسە بکە، بلى بزائىن ئازادېتان ھەيە؟

دوۋا جار گوتېيان لېم بوۋ بە دەنگېكى بچر بچر دەمگوت:

- ھەيە.. زۇرېش ھەيە.. پىرېتې لە ئازادى..

- ئازادېتان ھەيە؟

- باسی کام نازادی دهکھی؟
- نازادیی روژنامه گهریتان ههیه؟
- بینگومان براله هه مانه.. هه موو شتی کمان ههیه.. هه موو جوژه نازادیمان هه ن و نازادیی روژنامه وانیشمان ههیه.. زورمان ههیه. بهرم دهن.
- نازادیی روژنامه وانیتان ههیه؟
- ئهی نه مگوت هه مانه.. به لئی هه مانه.
- باشه چون نازادیی روژنامه وانیتان ههیه له کاتیکدا که هیشتا یاسای کوئی چاپه مهنی جیبه جی ده کری؟
- به غهیری فرین نه بی هیچ ریگه چارهیه کم نیه. زور جار خه لک له خه ونیاندا ده فرن. قول وباسکم وهک دوو جووته بال کردنه وه، به لām هه ستم کرد قاچه کام قورسن و وه عاردی نووساون. نه گهر قاچه کام بهرز ده بوونه وه نه وه وهک چوله که به ئاسماندا ده فریم، رهنکه خه تای ئه و ژمه بی که پیش نووستن خواردم لوزرم هه ولدا نه متوانی بفرم.
- قسه بکه هیشتا یاسای کوئی روژنامه گهری جیبه جی ده کری؟
- بوچی ده روانه یاسای کوئی چاپه مهنی که هیشتا ماوه؟ به لئی ماوه به لām جیبه جی ناکری! ئیمه ئه و توپانه مان پاراستون که سولتان محمه د فاتیح ئیستانبولی پی زگار کردون و به کاریان ناهینین، باشه له ناویان بهرین؟ ئیمه یاساکانی نا دیوکراتی تور نادهدین و بو ئه وهی هه میشه له بهر چاومان بن و په ندیان لی وهر بگرین و له بیرمان بی که چه ند به ده ستیانه وه نالاندوو مانه. پاشان ئیمه ئه و هنده نازادیی روژنامه وانیمان ههیه له ده ستیان داماوین و نازانین چییان لی بکه یین!
- باری ئابووریتان زور خراوه، بودجه تان پرپه تی له کم و که سری، توچ ده لئی؟
- ده لیم هه لا هه لا.. ده تانه وی چ بلیم؟
- له ئاره قه دا غه رق بیوم . هاوارم کرد:
- خه ون بهس نه بی؟ به ئاگا نهیه مه وه؟
- ئه گهر راستی نه بیژی قه ت له م خه ونه وه ئاگا نابه وه.
- ئه گهر راستی بلیم پرۆیا گه ندهیه دژ به وولاته کم. خوايه ئه م به لایه چیه؟
- باری ئابووریمان وانیه که ئیوه ده یزان. زور گه شه ی کرووه و بودجه مان فیته.
- ده مویست زیاتر چنه لی بده م نه یان هیشت:

- ته گهر و ابی ئیوه پیوستیتان به کومهك و یارمه تی نیه. تۆمان هیئایه ئیره تا راستیه که مان پی بلئی و ته گهر پیویست بی قهرزتان بدهینی. به لآم که کاروبارتان ریکوپیکه و اتا پیوستیتان به کومه کی ئیمه نیه. فهرموو خوات له گهل.

- بو؟

په ح من نوینه ری و لآتم هاتووم داوای یارمه تی بکه م!

- باشه بو له هه وه له وه و اتان نه گوت؟ ئه و کاته ده مزانی چ بلیم!

- فهرموو خوا حافیزت بی.

له ترسان ده گریام، بزانه چون ئه م هه له م له کیس چوو؟

هیشتا شه و بوو که وه ناگا هاتمه وه. گلۆپیم داگیرساندو له سه ر میز دانیشتم و فرمیسکم

سرینه وه و ده ستم کرده خه ون نووسینه وه... که ی به یانی ده بیته وه؟

له راستیدا درێژترین شه وی ته مه نم به سه ر برد...!

دهمه ته قی نۆر مال

ئەو دوو زاتە دەبینن وا لە بەرامبەری ئیمە دانیشتون و وەك شەر بکەن قسە لە گەڵ یە کتر دەکەن؟ بەلێ. لەو دە چۆ لیک حالی نەبن و لە نیوانیاندا جیاوازییەکی تەواو هەبێ. ئەمە لە دەموچاوی کرژو جوولە ی دەستیانەو دەیارە. ئەگەر حەز بکەن دەتوانم هۆی ئەم هەرایەتان بۆ بەیان بکەم!

یەك لەو دوو کەسانە وا چاویلکە یەکی جام ئەستووری لە چاوە ، باسی (موختاری) نووسەری بەناویانگ دەکاو دەلی بابایەکی نەفامە و نەئایینی هەیه نەشەرەف و نە ئەخلاق. ئەو ی تر کە لووتی هەر لە لووتی تەگە دەچێ، پەسنی (موختاری) نووسەری بەناویانگ دەکاو دەلی نووسەریکی تیگەیشتوو ئەگەر وادە بدا دەیگەییتیە جی و لۆمە ی (باھیر)ی نووسەر دەکاو دەلی بابایەکی جاھیل و دووروو بەدروو دەلەسە خۆی هەلەدە کیشی.

واتا ئەو دوو کەسە ی وا دەیانبینن و یەکیان چاویلکە یەکی شووشە ئەستووری لە چاوە و دوو میان لووتی لە هی تەگە دەکا، باس لە هەردوو نووسەری ناودار (موختار) و (باھیر) دەکەن و خەریکە باسەکیان شەر و گێچەل و تیھەلدانی لی دەکەویتیەو.

بەروخسەتی خۆتان با هۆی راستەقینە ی ئەم دەمە قالییەتان بۆ یاس بکەم:

نووسەری ناودار (موختار) لە ژێرناویشانی (بە یانی. بە یانی) و تاری سیاسی لە رۆژنامە ی (ریگە ی راست) دا بلاو دەکاتەو. (باھیر) ی نووسەریش و تاری سیاسی لە ژێر ناویشانی (بە مە چ بلین؟) لە رۆژنامە ی (دووا هەوال) دا بلاو دەکاتەو.

یەك لەو دوو کەسە ی بەرامبەرمان دانیشتون (ئەو ی لووتی لە هی تەگە دەکا) ماوہ ی چەند سائە خوینەری رۆژنامە ی (ریگە ی راست) ئەم رۆژنامە یە لە گوڤە ی (واز لە هەموو شت بیئە و بەخت بخوینەو) دا هەوالی بەخت و تالّح و شانس بلاو دەکاتەو.

کابرای (خاوەن چاویلکە ی شووشە ئەستوور) ییش لە یەك رۆژنامە بترای توای کرپنی نیو چەند سائە تەنیا رۆژنامە ی (دووا هەوال) دەکری ، بەو پیئە ی وشە ی تیگەلکیشراوی لە هی رۆژنامەکانی دیکە ئاساترەو رۆژنامە لایەنگری تیپی (فەنەر باخچە) یەو کابرایش هەر لە هەردەتی مندالییەو لایەنگری ئەو تیپە یەو مامی خوالیخو شبوویشی هەر وا بوو.

شهوئیکیان (موختاری) نووسه‌ری به‌ناوبانگ تا سپېده‌ی به‌یان له‌گه‌ل د‌وستیکي ناروق دهنوشی و به‌یانی که له‌خه وه‌لده‌ستی هیچ بیروکه‌ی بو نایه بینوسی. به‌لام چونکه زیره‌ک و به‌توانایه هر بیروکه‌یه‌کی ده‌ستی بداتئ هه‌ندی فه‌لسه‌فه‌ی تیکه‌لاو ده‌کا و تامانجی ده‌بیکی، وتاریکی به‌ناونیشانی (سوودی فاسولیا‌ی وشکرایه‌و خراپه‌ی نیسک) بلاؤکرده‌وه وا ده‌ستی پی‌کرد:

دنیا‌ی روژئاوای هاوچه‌رخ له‌کانیاوای روژه‌لاسه‌وه سه‌رچاوه‌ی گرتووه‌و سوودیان له‌کتیبی (چاکه‌ی فاسولیا‌ی وشک)‌ی زانای مه‌زن (ئیبنولمه‌رتبه‌بانی)

وه‌رگرتووه... ئیدی زور وه‌ستایانه باس له‌فاسولیا ده‌کا زانیاریی زور ورد له‌باریه‌وه دهنوسی. له‌راستیشدا نه‌کتیبیک به‌ناو (چاکه‌ی فاسولیا‌ی وشک) هه‌یه‌و نه‌زانایه‌کیش به‌نیوی (ئیبنولمه‌رتبه‌بانی). که‌چی موختاری نووسه‌ری به‌ناوبانگ توانی به‌و وتاره‌جوانه‌ی سه‌ره‌نجی خوینه‌ران رابکیشی.

له‌وکاته‌ی شه‌و وتاره له‌روژنامه‌ی (ریگه‌ی راست)‌دا بلاؤبووه، باهیری نووسه‌ر خاوه‌نی گوشه‌ی (به‌مه‌چ بلین؟) دووچاری گرفت ده‌بی، به‌هوی شه‌و خوانه‌ی د‌وستیکي شه‌وی پیشوو بو‌ی ریک ده‌خاو تا سپېده‌ی به‌یان خه‌و ناچیتته‌چاویه‌وه شه‌وه‌ی بیروکه‌یه شه‌و روژه بو‌ی نایه بی‌کاته نیوئاخنی وتارییه‌وه. له‌وکاته‌ی روژنامه‌ی ریگه‌ی راستی هه‌لگپرو وه‌رگپرو ده‌کرد چاوی به‌وتاری موختار ده‌که‌وی و هه‌ول ده‌دا شتیکی لی بخوینیتته‌وه، به‌لام یا تینی‌ناکا یانیش بی‌تاقه‌ت و خه‌والوو، بیرده‌کاته‌وه شه‌وه‌ماوه‌ی دوو حه‌فته‌یه شه‌ره‌قه‌له‌می له‌گه‌ل که‌سدا نه‌کردوه چوته شه‌گر شه‌ریک به‌موختار بفروشی؟ ناخر باهیر روژنامه‌نووسیکی به‌هره‌مه‌ندو قه‌له‌م به‌برشت و زوربه‌ی هه‌ره زوری خوینه‌ره‌کانی به‌وتارکانی سه‌رسانم و ده‌می‌که‌حه‌ز له‌موختار نا‌کاو خوشی ناوی به‌دووای هه‌لیکه‌وه بوو ریسوای بکا. قه‌له‌می ده‌ره‌یناو ده‌ستی به‌نوسین کرد:

(وتاری نووسه‌ری مه‌زن و هاوکاری خوشه‌ویستم موختار له‌روژنامه‌ی ریگه‌ی راست دا خوینده‌وه له‌برگه‌یه‌کیدای باسی له‌جوژیک ناژه‌لی ده‌ریا ده‌کا به‌نیوی (ئه‌ستیرییدا) و ده‌لی شه‌م زینده‌وه‌ره‌ی ده‌ریا له‌ژیر فه‌رمانی میینه‌دا ده‌ژی. شه‌م مروقه‌که شه‌مه‌ی نووسیوه هه‌له‌یه‌کی گه‌ره‌ی کردوه. نووسیویه‌تی ده‌لی شه‌م گیانله‌به‌رانه به‌کومه‌ل دژین و هه‌ر کومه‌لیک له‌چل تا په‌نجا پیکهاتوو. له‌راستیدا وتاری ماموستا مایه‌ی گالته‌جارییه، نه‌که هه‌ر له‌لایهن تیمه‌ی به‌نی به‌شه‌روه بگره له‌لای خودی شه‌ستیرییدا هه‌موو گیانله‌به‌رو ناژه‌له‌ده‌ریاییه‌کانه‌وه! چونکه شتیکی زور سروشتییه شه‌گر له‌ناوچه‌ی شه‌ستیرییدا گیانله‌به‌ری تاک ره‌گه‌ز بژی و هیچ جیاوازییه‌که له‌نیوان نیرو میدا نیه. میینه‌ی شه‌و گیانله‌به‌ره ده‌توانی وه‌ک نیروخی ئاوس بکاو

پاشان بگه پیتته وه سهر نه سلی ره گزی میینه ی . نووسه ری به پیزمان ثم زانیارییه سادانه نازانی که چی خوینه رانی دهرس ددها و باسی نازادی و مافی مروقیان بو ده کا . نووسه ری وا چون خوینه رانی قه ناعهت پیدینی؟ ئیمه قسه ناکه بین و با خوینه ره خوشه ویستکامان دادوهر بن . خوینه رانی روژنامه ی دووا هه وال ه قیان دایه ره خنه کانی ماموستا باهیر ، چونکه وتاری دوینی موختاری روژنامه نووسیان نه دیوو .

موختار که وتار ده خوینیتته وه نه ونده ی نامینی شیت بن . قه له م ده گریته ده ست و هیرشیک ی وا ده کا تاکی نه بی و ته نانهت باسی گیانله به ریش ناکا و وتاریک به نیوی (به ری خوړ مه گرن) ده نووسی و ده لی :

(دوینی یه که نووسه ره کانی پارچه کاغزی ناوړا و به (دووا هه وال) وتاریکی بلا و کردو ته وه که ههر له هوړینه ده کا و ده لی : سالی ۱۸۴۸ له کاتی شوړشی بروسیا و له به ره نگار بوونه وه ی سپای شکسپیږدا کریستوف کولومبس مردو وه . له یه کی له نووسینه کانیدا هاتو وه (نه ی نازادی ئای که جوانی) و اتا نازادی خوړاکی ته قله وه ک چون نان خوړاکی زگه و موزیک خوړاکی روخ) . (وتاری وا پر له هه له چون راستکه مه وه ؟ به نده پیموایه هه چی بکه م بی سووده ، نووسه ری که شه ره فی وشه و بیر نه پاریزی . نه مسالی نه مانه فیره مشتخوری و قاپ لیسینه وه بوینه و شه پر به که له پیایو ثم چه رخه ده فروشن . منیش به پراشکاری پیتان ده لیم که ئیوه قه تا و قه ت ناتوان به ری تیشکی خوړ بگرن وروونایی راستی هه میشه دره وشاوه یه) .

خوینه رانی وتاری موختاری روژنامه نووس سهیریان به جهاله تی باهیری روژنامه نووس هات . باهیریش ثم ئیهانه یه ی قه بوول نه کردو روژی دوواتر له هه مان گوشه ی (به مه چ بلین ؟) دا وتاریکی له و ژیر ناو نیشانی (ده ک شه رمه زارین) بلا و کرده وه :

(ثم موختاره زوله ی خواهه لکیش که له روژنامه ی ریگه ی راست دا ده نووسی . ده یه وی راستیه کان زیند به چال بکا . که نه ی توانی له سه ر بنچینه ی زانست وه لام بداته وه هه ولی داوه مه سه له که بکاته شتیکی شه خسی ، بو ئاگاداریتان ته نانهت ناتوانی کار له قاچیشم بکا ، چونکه نه وه ی ده لی پوختان و دروو ده له سه یه و که س باوهری پی ناکا . ئیمه چاکی ده ناسین ، نه و نه بوو جالشوری له مالی شاعیری گه و ره خوالی خوشبوو سلیمان خسته ژیر پالتوو دزی ؟ نه و که سه ی به م قسه یه باوهر ناکا با له پیایو به شه ره ف خوالی خوشبوو نه زمی به گ

پرسیار بکا که ماوه یه کی دوو رو دریز به ریو به ری پولیس بووه . هه روها رومانی (نافروری شاخ) له جان پول بییر دزیوه . ئیمه ته نیا نه و رو داوه ده گیزینه وه بو دو اچار هوشیاری

دهدەينى گە ئەگەر واز لەو بوختانانەى نەهينى ، ناچار دەبين هەرچى گووكارى ئەوه
بلاوبكەينهوهو ئەگەر هەر وازى نەهينا ئەوه دادگا هەيه)!
خوينەرانى رۆژنامەى (دوواهەوال) موختارى رۆژنامەنووسيان بە پياويكى چەپەل داناو رقيان
ليى بووه.

بەيانى رۆژى دوواتر، لە گوشەى (بەيانى..بەيانى)دا كە موختارى رۆژنامەنووس
دەينووسى، رۆژنامەى (ريگەى راست) لە ژيئرانوونيشانى: (ماكينەى درۆ قور فېرە دەدا)
ئەمەى بلاوكردهوه:

ئەو رۆژنامەيهى پيى دەلئين (دووا هەوال) لە گوشەى (چ بەمە بليين؟) نووسينيكي بەقەلەمى
نووسەرى بە كريكراو (باھير) بلاوكردوتەوه. ئەو كەسە ريگەى چەوتى گرتوو و لە سەر داھاتى
نا ديار دەژى. چۆن دەتوانى لەفەرەنسييهوه وەرگيپران بكا لە كاتيكدە كە حەشتەباى زمانى
فەرەنسى نازانى؟ جارتيكيان چەند وشەيهكى فەرەنسى وەرگيپابوو ئابرووى دەقەكەى
بردبوو، لە كاتيكدە كە قوتابى قوتاغى ئامادەيى لەو باشتر دەتوانن وەرگيپرن. دەبوو ئەو نەفامە
داواى كۆمەك لە دوست برادەران بكا. ئيمە نامانەوئ كيشەى زانستى بكەينه كيشەى
شەخسى، هەرچەندەى دەزانين كە ئەم رۆژنامەنووسە ريگرە خەلكى شارى ئازەربيجانەو باوكى
دوكانى بەقالبى هەيهو شارەوانى سزاي قورسى داو لەبەر ئەوئ خەشى فرۆشتوو.. ئەم
رۆژنامەنووسە فيلبازە لە ئەوروپاوه ماكينەيهكى تەراشى كارەبايى دينى و باجى گومرك
نادا، هەر وەها هەندئ شتى قاچاغيشى لە باولدا بووه.. زۆر شتى ديكە هەن بەلام شەرفەى
پيشەى رۆژنامەنووسى ريگەم نادا هەموويان ئاشكرا بكەم..)

بەراشكاوى و بچ پەردە موختارى رۆژنامەنووس هەقيقەتى باھيرى رۆژنامووسى بو خوينەران
ئاشكرا كرد كە چەند پياويكى بەدفعەرو خراپە، هەرچەندەى باھير خەلكى شارى ئازەربيجان
نيه، بەلام خوينەرانى شارى ئازەربيجانى رۆژنامەى ريگەى راست داوايان كرد نازناوى
ئازەربيجانى لى بسينريتهوه.

پاشان باھير ئەم ولامەى دايهوه:

(دەمەوئ حكومەت ئاگاداربكەمەوه كە چەپرەويك خەريكە دەلوورينى.. ئاگاتان لە مەترسى
بى.. لە كاتيكدە كە وولاتەكەمان بەرەنگارى بىرى زيانبەخش دەدا، قەلەمە چەپرەوهكان لەپەناى
شيوه قالبى جوژاوجوژدا بەردەوامن لە هاندانى گەل و ژەهراويكردنى بېروپراى.. ئەم شيوه
نەفەت ليكراوانە دابونەريتى وولات تيكوپينك دەدەن تا زەمىنە بو فرت و فيلى ئەو گرووپانە

خوش بکهن. له وانه خاوه نى قه له مى چه پهل، نه وهى له لاپهړه زهرده لگه پراوه کهى ناوړاوه به ريگه ي راست دا دهنوسى و هيړشى کردووته سهر من به لام نه مجاره يش سهرى داي له به رددو ناچارى کردين هه قيقه تى ناشکرا بکهين..)

وتار بهم جوړه هيړشانه وه بهردوام بوون، تا دادوهرى گشتى به مهي زانوى وتاره کانى موختارى روژنامه نووسى خستنه ژير چاوديرى.

پاشان موختار له ژير ناوونيشانى (هشت) وه لامى وتار يکى دايه وه و گوتى چيتر له مه و دووا وه لام ناداته وه.

نه وه بوو باهيرى روژنامه نووسيش له ژير ناوونيشانى (وله به) وه لامى نه م وتاره ي دايه وه و دووا وه لام بوو.

نه مه هوى نهويه که نه م دوو که سهى وا له به رامبه رماندا دانيشتون مشتومريانه. يه کيان لووتى له لووتى ته گه ده کاو دووهميان چاويلکه ي شووشه نه ستورى له چاوه. يه کيان ته نيا روژنامه ي ريگه ي راست ده خوينا ته وه وه هوى تريان ته نيا روژنامه ي دووا هه وال. ههر بو يه ش ناتوانن ريک که ون!!

من وه زعه که باشتر ده زانم چونکه هه موو وتاره کانم خوينا دونه ته وه و ناگادارى شهړه قه له مى نيوانيان بووم. شتيكى ديكه يش ده زانم: له وکاته ي نه م دوو که سه مشتومريان بوو، خه ريک بوون به هوى نه و دوو روژنامه نووسه وه سهرو گوتلاکى يه کتر بشکينن، هه رددو روژنامه نووس (موختار) و (باهير) له ته ک يه کتر دا له سه ر خوانى سه ره ک وه زيران دانيشبوون و قاقاى بيکه نينيان سه ده جووتيك دهنگى ده دايه وه. چونکه هه رددو کيان ماناى نازادى ده برين ده زانن، بو يه ريزى يه کتر ده گرن نه گه رچى بيروپاشيان جياواز بى، ناهر هه رددو کيان روژنامه نووسى شارستانين!!

عەزیز نەسین لووتکەى داھینان و

هەلوێستی جوامیرانە^(*)

(۱۹۱۵-۱۹۹۵)

پیموانیە نووسەرێکی دیکەى تورک (نازم حکمەت^(۱) و یەشار کەمالی^(۲)) لێدەرچن) بەقەد عەزیز نەسین لای خۆینەرى کورد ناسراو بۆ و شوێنى خۆى کردبیتەوه، هەرچەندە بەرھەمەکانى کەمیان کراونەتە کوردی^(۳).

من وای بۆ دەچم کە هۆى ئەم نزیکبوونەوهیە بۆ شیوەى تاییبەتیی نوسینەکانى نەسین بگەریتەوه، کە ناوەرۆکیان لە جەرگەى کۆمەڵ هەلقولاون و رەنگدانەوهى واقعیی ژیانیهتی بە تال و سوێرو شیرینیەوه.

کە کوردیک بەرھەمى نەسین دەخوینیتەوه بەھیچ شیوەیەك هەست بە نامۆیی ناکات و ئەوەندە بیرماندووکردنى گەرگ نیە تا لە مەبەستى بگا. قارەمانەکانى چیرۆک و رۆمانەکانى (پولیس، فەرمانبەرى دەولەت، بەلێندەر، بیکار، ساختەچى و قولەر، سادەو ساکار..). خەلکێکن خۆینەرى کورد دەیانناسى و لە زمانیان دەگا.

لە حەفتاکانى سەدەى رابردوودا لە کولانەیهكى تەنگەوه عەزیز نەسین لە خۆینەرى کوردی باشوور وەرژوورکەوت، دووای ئەوهى یەكدوو چیرۆكى کورتى لە زمانى فارسىیەوه (نەك توركى) کرانە کوردی و یەكسەر شوورەتى پەیدا کرد، هەرچەندەى وەرگێرە ئێرانىەکان- لەدەورانى شادا- بەئەمانەتەوه دەستیان ئەدا یە بەرھەمەکانى ئەوو بەپێچەوانەوه گەلى شیواندنیان تێدا کرد. لەم بارەیهوه نەسین دەلى: (لە تورکیادا شەست و حەوت کتیبم چاپ کردووه، کەچى ئێرانىەکان حەفتا کتیبى منیان وەرگێراوه).. کە داواى روونکردنەوهى لێدەکەى بە پێکەنینەوه وەلامت دەداتەوه: (ئەوان چاوەروانى من ناکەن زنجیرەى رۆمانى لە گوڤار یا رۆژنامەدا بلاو دەکەمەوه، کۆتایی پى بێم و یەكسەر دەیکەنە کتیب).

ژمارەیهك وەرگێزى ئێرانى بە بەرھەمەکانى عەزیز نەسینەوه شوورەتیان پەیدا کرد، ئەگەرچى کارەکانى زۆربەیان ساکارو بۆ با یەخ بوون (وەرگێرانی نا ئەمین و شیوەى درچوونى کتیب لە رووى فۆرمەوه) بەلام چونکە خۆینەرى زۆربوون ئەو لاوازییە پشتگۆی دەخرا.

به یانی روژیکه ههینی نیوه راستی مانگی گولانی سالی ۱۹۹۰ بهره و شاروچکهی (چاتالجا) ده که ویتته دهوروبه ری ئیستانبول و، وه قفی نه سینی لیبیه و چهند مندالیکه هه تیوی بی دایک و باوک به خیتوه کا بهر پیکه وتم. پیشت رومانی (برایم زبوک) و کومه له چیرۆکی (فس فس پاله وان) م به چاپ گه یاندبوو که ههردووکیان هی عهزیز نه سینن و به هوی شه دیبی تورکمانی دوستم (نه سرت مهردان) هوه که ناسیایو له گه لدا هه بوو له وکاته وه که له بالیوزخانه ی عیراق له شه نقه ردها کاری ده کرد، دانه یه کم له ههردووکیان بو ره وانه کردبوو.^(۴)

به ره وهی سواری پاس بم دوستیکه عیراقی نیشتته جیی تورکیا که بهر له دوو روژان به هوی دوستیکه دیکه وه ناسیاییمان په یدا کرد، کومه لی ناموژگاری کردم. (کاک عه لی) که له گه ل دوو برای دیکه ی نووسینگه ی گوژینه وهی دراویان بهر پیه ده برد، باسی له مه ترسی گه ران و سوورانی بینگانه ی کردو چون ده بنه قوربانی پیای ساخته چی و قولبو فیلیان لی ده کری و پاره و پاسپورتیان ده دزری. گوتی: شه گه هه بریارت داوه بجیتته (چاتالجا) له ریگه دا نه فه ریك خواردن و نوشینی پیشک شه کردی وه ریان مه گره، چونکه دوورنیه ده رمانی بی هوشییان تیدابی و خوت له خه لکی دووربگه و تیکه لیان مه به.

شه باسی کرده وهی فیلبازو ساخته چییانی ده کرد، منیش نیوه روکی چیرۆکیکی نه سینم وه بیر ده هاته وه.. کوره دهیه وی له گونده وه بو کار بجیتته ئیستانبول، باوکی لی ده قیژینی: چی؟ گه رهنه بجیتته ئیستانبول؟ شیت بووی؟ روله ی شیرینم برۆ هیندستان برۆ سیندستان به لام مه چوره ئیستانبول.. روله گیان شه و ئیستانبولیانه ده ریبت له پی داده که نن ناگات لی نابی! پاشان به سه هاتیکه خوی بو کوره ده گپرتته وه که بهر له بیست سا له هه له ده کا و هه ندی گاو گوپله که ده باته بازاری شه وی و چون فیلی لی ده که نن و ده ست له گونان دریزتر ده گه ریتته وه. شه وهی راستی بی هیچی و توهی من نه بوو. که پاس له ناوچه ی (بایه زید) هوه به ری کهوت نیمچه به تال بوو، ده یان جاریش له ریگه دا وه ستا نه فه ر سوارده بوون و دداده به زین و له شانسی خومه وه تا گه یشتمه جیی مه به ست کهس له ته که مه وه دانه نیشت. پاشان که بو نه سینم گپرایه وه له ئیستانبول شه تا چاتالجا (ده یان کیلومیتره) مه به غی هه زاروسه ت لیره یان لی سه ندووم، که چی له نیویازاری چاتالجا وه تا ده زکا که ی شه، کاکه ی شو فییری تاکسی چواره زار لیره ی ورگرت، گه لی پیکه نی.

له و دیداره دا باسی زورشتمان کرد (به پیوستی نازام دوو باره یان بکه مه وه) به لام له وه ده چوو گه لی له ده زکا کانی بلا و کردنه وی عه ره ب بیزارو تووره بی (به تابییه تی کویتی) که شتی شه چاپ

دهكهن و يهك قرانيشى نادهنى به پيچه وانهى ته ورپييه كان و به رهى سو شياليزم كه پيشه كى رهامه ندى و هرده گرن و مافى و هر گيژراني بو ره وانه دهكهن. ده بگوت له كونگره ي داهاتووى نووسه راني ئاسيا و ته فريقادا شكات ده كه م. پرسيارم لى نه كرد تايا له ئيمه يش نارازييه؟ چونكه تاگاداري نيته ورژكى نامه يهك بووم بو كاك (نه سره ت) ي ره وانه كردبوو، مافى ته وه ي دابووينى به خوژايى هه رچى به ره هه مى ته وه بكه ينه كوردى و هيچى ناوى. بو؟ نووسيبووى: چونكه ده وله تيان نيه!

عه زيز نه سين كييه؟

نووسه ريكه وولاته كه ي خو ي و جيهاني پتر له نيو سه ده مه شغوول كر دووه، ته وه نده ي چيروك و رو مان و شيعر و شانوتامه ي بلا و كر دووته وه كه ته گهر له سه ر يهك دابندين له بالاي خو ي به رزتره: (به ره هه مه كامم له بالام به رزترن، كه چى هه ندى ناحه ز هه ن ده ليين عه زيز نه سين خو ي كورته بالايه).

گالته جارپكه به مه لا مه شوورى دووه م (خه واهه نه سره ددين) داده نرى.. گه وره به رپر ساني ترك ئاموژگاري يه كتر دهكهن و ده ليين: پياوى چاك بن با عه زيز نه سين به م مه سه له يه نه زانى ته گينا ده يكاته چيروك و ئابروومان ده با.. خو ينه راني سه ر به ده زگا سيخو رى يه كان و ئاسايش و به رله ماتنارن، كه چى له هه موو ده و راني هو كمر انيدا له گرتن و راوانان رزگاري نه بووه:

(عه زيز نه سين كه سايه تيبه كى ته ده بى يه ميژووى ته ده ب شانازى پيوه ده كاو له نيو سى چيني كو مه لدا خو شه ويسته، خيژانى خو ي و گه لى ترك به هه موو چينه كانيه وه و پياوانى ده زگا سيخو ريه كان)⁽⁵⁾

ته نانه ت كه خه لاتى (دارخورماي زرين)يشى (له يه كى له پيشبركى نيوده وله تيبه كاندا پى برابوو) پيشكه شى سپا كرد، يه كه م قورباني كو ده تا سه ر بازيه كه ي 27 ي گولانى 1960 بوو. دوواي گه رانه وه ي له به شدارى كردنى يادى سه دساله ي له دا يكيبوني نووسه رى گالته جارپ تازه ربايجانى (جهليل محمه د قولى زاده) له باكوو، به تومه تى هينانى ديوانه كانى نازم هيكمه ت و نامه يه كى ته وى ئاراسته ي حزبي كو مو نيسي تي توركييا، ده سگير كرا.

به لامه زه ب ويى ئايين تومه تبار كرا وه ده بيان شكاتى له دادگاكاني توركيادا ليكر او ه.. هه ندى پولدارو ده وله مه ند خه لاتيان به دولار بو ته و كه سه ته رخان كر دووه بيكوژى.. چوار دانه هه ولى له ناو بردنى درا وه دووا هه ول ته وه بوو كه له شارى (سيواس) دا درا.

نه سین دهلی: (یه کهم ههولئی کوشتنم شهوه بوو له ریگه ی گه رانه وهم له ئیستانبووله وه بو چاتالجا روویدا. زورم میزده هات، له (بیوک چه که چه) له پاس دابه زیم و خوم گه یانده ژیر ستونیک کی کاره با میز بکه م. له ناکا و ناگر له ته له کانه وه به ربزووه، وامزانی کاره با شورتی کرد. پاشان که سانیک لیم نریک که وتنه وهو گوتیان: نه تزانی چی بوو؟ گوتم: نا! گوتیان: کاربایه که ته قه ی لی کردی!

ههولئی دووهم له چاتالجا دا بوو، لهو عانه ی له باخچه ی وه قفدا پیاسه م ده کرد، ئوتومبیلک به خیرایی تیپه پری و درامه بهرگولله. نه گهر شارهزا نه ده بووم و شهوه ی له سه ربازیدا فیریان ببووم به کارم نه هینابا، بیگومان ده یان کوشتم.. به لام یه کسه ر خوم دایه عاردو هیچم به سه رنه هات. ههولئی سیپهه میش هه ر له چاتالجا دا بوو. بو خواردنی ئیواره بانگ کرابووم شهو درانگ منیان هینایه وه وه قف. گوتم کاته که ی ناوه خته و با کهس وه ناگا نه هینم وبه ئاسپایی بخزمه نیو پیخه ف. ده رگای ده ره وه ی وه ققم کرده وهو کلیم ده ره ی نا دیقه تم دا ده رگای ژووری من له ناوه وه گاله دراوه. به ریوه بهری وه ققم وه ناگا هینا و زانیمان هیرش هینه ره کان له په نجه ره وه چونه ته ژووره وهو ده رگایان داخستوه بو شهوه ی هه ر له نیو پیخه ف بمخکی نن، چونکه شریتی له ده مه ستن به کاردی، لییان جی مابوو).

به لام ههولئی (سیواس) شیوهیه کی سیاسی به خویه وه گرتبو که له شه نجامی ناگر به رانه شه وهوتیله ی وا دیداره که ی لی بوو به مردنی سی و ههوت کهس له به شداران دیداری روشنبیری کوتایی هات، له م باره یه وه عه زیز نه سین دهلی:

(که ناگر کوژینه وه کان منیان له نهومی سیپهه می هوتیله وه بینی، وایانزانی کو میسه ری ناگر کوژینه وه م و له نیو بلنسه ی ناگر دا ئابلوقه دراوم. به یه کتر ده لین با جه نابی کو میسه ر زگار بکه ی ن. په یژه یان بو دریز کردم. نه گهر (لوتفی قه لعه لی) نه بوایه له نیو چره دوو که لدا هیچم بوته ده کرا. شهو منی له په نجه ره وه ده ره ی نا و خستمیه بان په یژه و دابه زیم. هه ر شه وهنده و خه لکه که منیان ناسی! هاواریان کرد: هیزه شه مه خویه تی نه جاتی مه ده ن! شه مه کو میسه ر نیه شه ی تانه بیکوژن! شاره وان (ریشداریک بوو) ده یقیژاندو خه لکه که ی هانده دا. پاشان ئاسنیک کی له ده ست یه کینک وهرگرت و وهرگه رایه لی دانه م و له به ربزایی چند میتریکه وه وه عاردی که وتم و بیهوش بووم. که وه ناگا ها تمه وهو خوم له نیو ئوتومبیل و له نیوان دوو پولیسدا دوزیه وه. یه که میان مستی ده خیواندمی، هی دووهم ده سستی ده گرت و نه ییده هیشت دارکاریم بکا. هی سیپهه م) پیماویه لوتفی بوو) چاکیتته که ی کرده سه رین و له ژیر سه ری دانام.

ده‌گری و دژی تیمپرالیزم خه‌بات ده‌کا .

گه‌لی خه‌لاتی نیو ده‌ولته‌تی وه‌دست هی‌ناوه‌و بایه‌خی به‌ریکخستنی روشنبیری ده‌داو پی‌ی وابوو هی‌زیکی کاریگه‌ره دژی رژی می سه‌رکوتکه‌ر که ریگه‌ی داهینان ده‌گری و نایه‌لی گه‌شه بسینی . ته‌نانه‌ت که له‌ده‌روه‌ی ری‌کخستنی‌شدا بوو نیوانی ده‌گه‌ل دوت و هاوکاره‌کانیدا خوش بوو . نه‌ندامی‌کی چالاکی یانه‌ی دانه‌رو په‌خشینه‌ران بوو که به‌کورتکراوه‌ی (په‌ن) ناسراوه‌ تا شه‌ کاته‌ی یانه‌ به‌ فهرمانی سپا داخراوه . له‌م باره‌یه‌وه ده‌لی :

(ری‌کخستن- ههر ری‌کخستنی‌ک بی- دووئه‌رکی سه‌ره‌کیان هه‌یه ، یه‌که‌میان مرو له‌ گوشه‌گیری رزگارد ده‌کا ، دووه‌میان پاله‌په‌ستوی دیموکراتی پتر ده‌کا . نه‌گه‌ر ری‌کخستن بو خه‌لکی ها‌که‌زایی پی‌ویست بی ، شه‌وه بو روشنبیران ده‌بی به‌زوره‌ملی بی) .
دریژه به‌ قسه‌که‌ی ده‌داو ده‌لی :

(له‌ ولاته‌ پیشکه‌وتوه‌کاندا روشنبیری بی ری‌کخستن نادوزیته‌وه . به‌لام لی‌ره‌دا-تورکیا-ده‌ولته‌ت خه‌لکی بی ری‌کخستنی ده‌وی . بو ؟ چونکه‌ خه‌لکانی‌کی بی ری‌کخستن لی‌خورینیان ناسانه . سه‌د که‌سی ری‌کنه‌خراو ته‌نیا سه‌د دانه‌ که‌سن ، به‌لام سه‌د که‌سی ری‌کخراو هی‌زیکن گالته‌ی پی‌ناکری . بو‌یه‌ که‌ ده‌ولته‌ت ناتوانی ریگه‌ی ری‌کخستن بگری ، هه‌ولی په‌پیدا‌کردنی ری‌کخستنی لاواز ده‌دا ، وه‌ک شه‌وه‌ی ده‌گه‌ل سه‌ندی‌کای نووسه‌ران کرا) (۸) .

بو‌دا‌بین‌کردنی نانی روژانه‌ی ، ناچار‌بووه‌ هانا به‌ریتته‌ به‌رگه‌لی پیشه . چونکه‌ ناوه‌ناوه‌ بی‌ تیشوکار ده‌بوو به‌تایبه‌تی دووای ده‌رچوونیه‌وه له‌ زیندان . شه‌وکاته‌ گو‌قارو روژنامه‌کان له‌ ترسی رژی‌م ناچار ده‌بوون وه‌ده‌ری نین و به‌ره‌مه‌کانی بلاونه‌که‌نه‌وه :

(که‌ گو‌قارو روژنامه‌ شتیان بوم بلاونه‌ده‌کرده‌وه ، خوم گو‌قارو روژنامه‌م ده‌ره‌یناوه . که‌چاپخانه‌کان نه‌ویراون شتم بو چاپ بکه‌ن به‌ده‌ست روونوسم کردوون و فروشته‌وو من . که‌ به‌ری‌وه‌به‌رایه‌تی گرتوو‌خانه‌ قه‌لهم و کاغه‌زیان لی‌ قه‌ده‌غه‌ کردووم (به‌ پی‌چه‌وانه‌ی یاساکان) به‌ره‌مه‌می خوم به‌ نه‌ینی گه‌یاند ده‌روه‌ی زیندان) .

وی‌نه‌گری فوتو‌گرافی و نووسه‌ری سیناریو روژنامه‌ فروشی گه‌رژکی کردوه ، شه‌نجا نووسه‌ری‌کی لی‌ها‌توری که‌ به‌ په‌نجه‌ تیشاره‌تی بو بکه‌ن و بو‌کوتگره‌ شه‌ده‌بیه‌کان بانگ بگری و سالی ۱۹۹۲ کولیزی هونه‌ره‌ بالا‌کانی زانکوی دارمشتادی شه‌لمانی پی‌شینیاری به‌خشینی پروانامه‌ی دک‌تورای (فه‌خری) له‌ فه‌لسه‌فه‌ی بو‌ بکاو ، پاشان لی‌ی په‌شیمان بی‌ته‌وه (۹) . له‌ داوی‌که‌وه بو‌ داوی‌کی دیکه ، زمانی به‌د به‌ خراوه‌ باسی بکه‌ن . که‌چی شه‌م هه‌موو هه‌ولانه‌ کولیان پی‌ نه‌داوو

بروایان لوق نه کرد، بروا به دژایه تی زولم و پرد دروستکردن له نیوان قهوم و ره گزوه نایینه کان و وتووێژ ده گهل راو بوچوونی جیواوژ.

بویهك ساتیش چیه له کار نه وه ستاوه.. ده بیگوت: (ئه وانه ی وه کو من پیشه بیان نووسینه نایب بوهستن). یوسف زیا ئورتاج ده لئ: (عه زیز نه سین له سه عاتی دیوار ده کا. وهستان نازانی). به شان و بازو ریگهی خو ی کردو ته وه، به خه باتی سهخت و گالته چاری وره ی به زه وه وهك (میهری به للی) ی نووسه ری ناسراو ده لئ: (که سایه تی نه سین له وه به ده رده که وه ی که له سهخترین هه لو یستی ژیانیدا توانیویه تی خه لکی به پیکه نین بین ی، بویه هه قه به تیکوشه ری ده م به خنده ناو به ردی).

ده یزانی که له پووری سولتانه عوسمانیه کان تا ئیستایش وه سه ر کومه له وه زالن، ده بیگوت: لیره دا مرو ق نرخی نیه! که داوای هو یه که ی ده که ی؟ ده لئ:

(گو نا هی که له پووره.. به تاییه تی نه وه ی له سولتان محمه د فاتیه وه به میرات ما وه ته وه. کا برا ئاستیکی به زری رو شنیری بر ی بو، گهل ی زیره ک بو، چند زمانیشی ده زانی و یه که م حاکمه ریگه بدا (بو زتریت) بکی شری، له کاتیکدا که وینه ی مرو ق به کوفر داده ندراو وینه ته نیا نه خش و جوان کاری لاپه ره کانی کتیب بوون به گول و گولزار.. سه ره رای ئه مه ییش نه و سولتانه چ به یاخیکی به مرو ق نه دا وه.

فاتیح فه رمانی دا وه نیگار سازی ئیتالی (بیللینی) بیته کوشکی نه و ژووری تاییه تی بو ته رخا ن بکری، (سینان) ی ئاندا زیاری ره وانه ی هه نده ران کردو وه له شیوه کاریدا قال بیته وه وه فی ری هونه ره که ببی. رو ژتیکیان فاتیح سه ردانی (بیللینی) ده کا، ده بین ی وا وینه ی نه و ی وه بان ئه سه په وه کردو له کاتی په لدانی سه ری یه کیک له دو ژمنه کانی. دیقه تی وینه ده دا و به بیللینی ده لئ: که له سه ر وانا که ویته بان عارد. بیللینی ده لئ: من وافیر بووم. هه ره وه کاته فاتیح له نو به تداریکی راده خو ری زه لامیکی بو بینن و یه کسه ر که له سه ری به شیر ده په پینن و به بیللینی ده لئ: بزانه که لله ی سه ری بنیادم وا ده که ویته سه ر زه و ی!

دوای ئه م رو دا وه بیللینی کلول به هیمنی تورکیا جی ده هیل ی ده گه پتته وه ئیتالیا. سولتان محمه د فاتیح بو ته ختی سه لته نه ت برای خو ی کوشتو وه! نه وه نده ی نه ما بوو ئیمه ییش شتیکی واما ن به سه ربی.

پاش کوده تای ئه یلولی سالی ۱۹۵۵ له گرتووخانه یان په ستاین. ژماره مان له نیوان ۶۰-۷۰ نووسه ر ده بوو. رو ژتیکیان (والا نوورده دین- نه بوو خیزانی بوو؟ وه بیرم نه ما وه) سه ردانی ئیمه ی

کردو به برادره یکی گوتبوو که له سه رچاوه یه کی باوه پر ییکراوه وه بیستویه تی که سپا له سیداره مان دده. که هه والمان بیست شه رۆژه تائیهواره پیکه نین بهری نه داین و هه والمان به گالتشه و جه فهنگ زانی. به لام دووای ههوت سالان چاوم به عه قیدیك کهوت که شه و کاته شه ندامی دادگای سپا بوو، گهلّی رووداوی دلته زینی شه و کاتی بو گپرامه وه وه ک زینده به چالکردنی بی دادگا و جوړه ها شه شکه نجه دژی گرتوه کان. گوتی: شه مرمان له فه رمانده ی ئیستانبو له وه - نووره ددین شه قنوز پاشا - بو هات که حوکمی له سیداره دانتان بده دین و له گوپراهانی (شه مین ئینون) دا جی به جی بگری. نه سین ده لی: نازانم هو ی چپوه شه حوکمه جی به جی نه کرا، به لام شه هه والهی کاتی خو ی - والا - بیستبووی راست بوو^(۱).

سالی ۱۹۷۰ عه زیز نه سین له ناوچه ی (چاتالجا CATALCA) پارچه عاردیکی کر ی و دهستی کرده دامه زرنندی وه قف و سالی ۱۹۷۴ نزیکه ی بیست و پینج هه تیوی بی دایک و باوکی وه رگرت و له و کاته وه خویشی هه ره له وه ده زگایه دا ده ژی و بو شه وه ی له نزیکه وه ناگای له باری گوزه ران و په روه ده ی شه مندالانه بی، ژوو ریکی بو نووسین و خه وتنی خو ی ته رخان کردوه. بو نمونه سالی ۱۹۹۳ کو ی مندالانی نیو وه قف ۲۱ کورو ۱۵ کچ بوون گه وه ره که بیان ته مه نی بیست و دوو سال و بچو که که بیان نو سال بوو، هه موویان خه ریکی خویندن بوون له سه رتهایی و ناوه ندی و کولیزو تا شه کاته ۶۰ که سیان پروانامه بیان وه ده ست هیئا بوو.

وه قفی نه سین له پاره ی قازانجی نووسینه کانی عه زیز نه سینه وه (چ وه رگپران بی و چ شه رو مان و چروکانه ی ده کرینه فیلم) مه سرف ده کری. توانیویه تی ئوتومبیلیکی بو هاتو چوی مندالان بگری و پارچه زهوی یه کی دیکه ییش له ناوچه یه کی دیکه ی ده روه بهری ئیستانبو له زامن بکا و بینای ئیستا که ییش سی نه وه مه وه لئی سه عی کردن و چیشته خانه و ژووری نووستنی تیدایه و حالی حازر دکتور عه لی نه سین ی کوری وه قف به رپوه ده با.

ده رباره ی ئامانجه کانی شه ده زگا خیره خوازه وه، عه زیز نه سین ده لی:

(به نده له کتیبی - ترسان له ترس - دا باسی ئامانجه کانی وه قفم کردوه، به لام ئایا هیچمان به هیچ کردوه؟ نه خیر، چونکه له لایه ک پاره مان که مه وه له لایه کی دیکه وه زور زه جمه ته خه لکی وا په یدا بکه یین شه ئامانجه مان بو به یینیته دی.

لیزه دا چمان مه به سته؟ گه ره کمانه مندال په روه ره بکه یین. تاکه ئامانجه مان شه وه نیه مندال پروانامه ی فیرگه ی ته کنیکی یا پیشه سازی وه ده ست بین ی و ئیشوکار په یدا بکا. شه مه خو ی له خو یه وه گرنگه به لام ده مانه وی هه ندی خه لک په روه ره بکه یین که وولات پتویستی پیانه.

چونکه ژماره‌ی که سانی وا له تورکیادا نه‌مپوژ زور که من. من لافی نه‌وه لینادهم که گه‌ره‌کمان تورکیا رزگار بکه‌ین، بیروکه‌ی و امان نیه و شتی وا نه‌سله‌ن نابی. ئیپره وه‌قفینکی نه‌وتونیه کاری وا گه‌وره‌ی پی بکری. ده‌مانه‌وی شتی دیکه بکه‌ین.. سیاستی په‌روه‌دو روشنبیری تورک سیاستیکی وابسته‌ی رژیمه و خه‌لکی ناخوژ په‌یدا ده‌کا. ئیمه شتیکی به پیچه‌وانه‌ی نه‌م سیاسته‌مان ده‌وی.

ناشهوئ مندلانی ئیپره ببنه به‌رهمه‌ینه‌ری ماکینه‌یی، چونکه خه‌لکی ده‌روه‌ی ئیمه وا بیرناکه‌نه‌وه. قوتابخانه‌و بازاریش وانیه.

پیوسته سیاستی تورکیا له‌سه‌ر بناغهی په‌روه‌رده‌کردنی مروئ به‌رهمه‌ینه‌ر بی. بی نه‌م سیاسته‌ته له بوری پیشه‌سازی و کشتوکالیدا تورکیا له‌و قه‌یرانه‌ی تپی که‌وتوو، رزگاری نابی. دوهم، گه‌ره‌کمان خه‌لکی وا په‌روه‌رده بکه‌ین به ئازادی بیر بکه‌نه‌وه. ئیمه تا ئیستا فیرنه‌بووین به ئازادی بیر بکه‌ینه‌وه، چونکه نه‌وانه‌ی داخوازی شتی وا ده‌که‌ن خودی خو‌یان نایه‌نه‌وی. داوی مافی ئافره‌ت ده‌که‌ن که‌چی نه‌م مافه به‌کار ناهینن. هه‌ندی تابلو وه‌سه‌ر ده‌رگای مالاندا هه‌ن، ژنه نیوی می‌ردی ده‌نووسی و نیوی خوئی وه‌لاوه ده‌نی!

سیه‌م، که زور گرنگه، ده‌مانه‌وی خه‌لکانیک په‌روه‌رده بکه‌ین که به چاوی ره‌خه‌وه دیکه‌تی دنیا بدن و سه‌ر له نوی راستی بدوژنه‌وه)

له وه‌لامی پرسیاریکدا که ئایا وه‌قف له‌لایان ده‌وله‌ته‌وه کو‌مه‌ک دکری؟ عه‌زیز نه‌سین ده‌لی: (حه‌شته‌بامان ناده‌نی.. به‌پیچه‌وانه‌وه ئیمه پاره ده‌دینه ده‌وله‌ت! که وه‌قفمان دانا ده‌وله‌ت سالانه یه‌ک ملیون لیره باجی خستینه سه‌ر. ئیستا ملیونیک لیره هیچ نیه به‌لام نه‌و کات مه‌بله‌غیک بوو گالته‌ی پی نه‌ده‌کرا. هه‌ولمداوه له کاتو ساتی خویدا پاره‌که نه‌ده‌م. زور جار به شکات و شکاتکاری و دادگا نه‌نجا پاره‌مان داوه، بو؟ چونکه لیره‌ی تورکی روژ له دوای روژوه بی نرخ ده‌بی و با سوود له‌و بره پاره‌یه‌ی ئیمه وه‌رنه‌گرن. نه‌م راستیه‌م به پشکینه‌ره‌کانی دارایش گوتوو.. گوتوو مه‌نه‌و (خه‌راج) ه‌ی له ئیمه‌ی ده‌سینن حه‌رامه.

له ده‌ورانی (که‌نعان ئیقره‌ن) دا هه‌ولیاندا تووشی گیچه‌لمان بکه‌ن و به تو‌مه‌ت و به‌هانه وه‌قف داخه‌ن. پشکینه‌ریان ره‌وانه‌ی ئیپره‌کرد، له‌حیسا‌بمان وردبوونه‌وه، به‌لام چونکه هیچ سه‌رپیچییان نه‌دوژیه‌وه، زه‌فه‌ریان پی نه‌بردین.

به‌لی یارمه‌تیمان بو دئ، به‌لام زورکه‌م. خوینه‌رانی به‌رهمی من خه‌لکی ره‌شوووت وه‌ه‌ژارن.

دهشتواڻم ڪوٺمگ و يارمه تي ڪوٺڪه موهه، به لآم لهو ترسه ي نه بادا دؤستِيڪ لهيه ڪي له
چِيشتخانہ کاندا ده عوه تي ناني نيوهو ڀو بڪه م ، يه ڪيڪ مبيني و بلي: فهرموو ٽيمه ڪوٺه ڪي
وهقف ده ڪهين، ڪه چي عهز ي نه سين پاره ي ٽيمه ده داته ده عوت وده عوه ٽڪاري ابو يه داوا ي
يارمه تي له ڪه س ناکه م^(۱۱).

عهز ي نه سين و مهسه له ي ڪورد

له بارود و ڇيڪي ته ماوي وسهريو شڪر دندا سه بارهت به زهوت ڪردني مافي نه ته وه يي رهوا ي گهلي
ڪورد له تور ڪيادا، نووسهري پيشڪه و تنخوازي تور ڪ له ته ڪ چهند رو شنبيري يڪي ديڪه ، له ريزي
پيشه وه ي بهر گري ڪردن لهو مافانه وه ستاوه.

زهوت ڪردني مافي گهلي ڪورد له ڀاده به ده ره. ته نانهت ميڙو ويان شيواندوهو ڪٽي بيان داناوه هه
بو نه وه ي بسه لمينن ڪه خه لڪانين ڪ له تور ڪيادا نين به نيوي ڪوردو نه وانهي واخويان به ڪورد
له قه لثم ده دن تور ڪي شاخن! هه موو ٿه واپه رين و شوپشانه ي دڙي زولم سته مي
فه رمان ڀوا ڪاني ٿه وي پهر پابونه، به ياخي بووني عه شايهري له قه لثم ده دن وڌ به
شارستانيهت و پيشڪه و تني ده زانن. ته نانهت ڪه سان يڪي ره گهز په رست، ڪورد تاوانبار ده ڪه ن
به وه ي تور ڪ ڪه ر ڪو ڪيان له ده دست چوهه، به بي گويدانه هيچ راستيه ڪي ميڙو وي!

رهنگه هه ر ٿم بهر چاوته ننگيه بي ڪه نه وه ي تور ڪي بي په ورده ده ڪه ن، وا ٿم و لاته گوشه گير
بي و هه ر چي گور انڪاريه - له رووي بيره وه - ٿه وان ماناي نه زانن و هو ي سه ره ڪي هه ره س
هي ناني بي له وه ي ڪه چند ساله هه وٿي چونه نيو خي زاني ٿه وره ي ده دا. له لايه ڪ بهر ڙه وه ندي
خوي له نيو ٿه خي زانه دا ده بيني و له لايه ڪي ديڪه يشه وه ناماده نيه مه رجه ڪاني جي به جي
بڪا، له وانه يش داننان به مافي ڪورد.

وه زع بگاته ٿه و ڀاده يي پزيشڪي ڪي تور ڪ (ڪه سويندي خواردي ڊلسوزي پيشه ڪه ي بي)
چاره سهري نه خوش نه ڪا چونڪه تور ڪي نه زانيوهه به ڪورد ي باسي له ده ردي خوي ڪردوهه! له گه ل
ٿه مه شدا گروه ي سياسي وا هه ن هه ز له چاره سه ر ڪردني ڪيشه ي ڪورد بڪه ن، به لآم ده سه لآ تيان
به سه ر سپادا ناشڪي و بهر گه ي چاوسور ڪردنه وه ي گروه ي ره گهز په رسته ڪان ناگرن، بو يه ده بينين
هه نگاوه ڪانيان له سه ره خو و ڪزه و زو و زو و يش ناچار ده بن له هه لويستيان په شيمان بينه وه^(۱۲).

نمونه يه ڪي ره گه ز په رستانه ي هه ندي لايه ني سياسي تور ڪ به رووني له هه لويست يڪي (حزبي
بزوتنه وه ي نه ته وه يي MHP) دا ده رده ڪه وي ڪه چون داخوازي پيشڪه ش به داد گاي

دهستور کرد و داوای کرد حوکمی له سیداره دان بگه ریته وه، دووای شه وهی وهگ مه رجینکی به کیتهی شه وریا لابر درا. بو؟ چونکه دهست به جی تورکیایان قه بول نه کرد و مه سه له یان بو کاتیکدی دیکه!

شه وه ولانهی ده ولته تیش بو رازی کردنی کوردی ده دا، هه ولتی نه زوک وی شه نجامن، چونکه ههنگاو یکی شه و توپان ده گه لدا نیه ناوچه کانیا ن پی شه و دان بگریته وه و به ره و پیشیان ببا. رۆژنامه کانی تورک ده لاین به شی مروی کورد له سه رمایه ی پیشه سازی ۱۰٪ و به شی له سه رمایه ی بازرگانی ۲٪ و نه خوشخانه و فیرگه ته نیا له مه لبه ندی شه ره کانداهن و ناستی بیکاری ۲۰٪ که له ناوه ند به رزتره و شه وانه ی زمانی تورکی به لده نین ۸۰٪ ی کورد پیک دین، سه ره پای نه بوونی خزمه تگوزاری کاره باو ناو ریگه و بان^(۱۳)

حکوممه تی تورکیا له رووی گه شه کردن به ده وام جیاوازی له نیوان ناوچه کانداهن. شه راپورته ی سالی ۱۹۹۷ (دهسته ی نه خشه کیشانی ده ولته DPT) بلاوی کرده وه بووه مایه ی سه رسورمانی هه موو گروپه سیاسی و کومه لایه تی و ئابوورییه کانی تورک. راپورت ده لئی شه پاریزگایانه ی له هه موو روویه که وه پیشکه و توون، شه وانه ن و ده که ونه به شی رۆژشاوای ولات که تورکی لی نیشته جین. شه به شه هه موو ده زگا و دامه زراوه پیشه سازی و بازرگانی به خویشه وه ده گری و دلی ئابووری تورکن و ۸۰٪ شه و ئابوورییه سه رچاوه ی به ره مه که ی شه و بییه، به نه وت و به نزینه وه. که چی پاریزگاکانی کوردی لی نیشته جین له دامینی هه ره خوارووی لیسته که دین شه وه ی پی بگوتری پروژهی پیشه سازی یا بازرگانی نابیندرین. ده سه که وتی سالانه ی که سیکی له رۆژشاوای تورکیا داده نیشی مه بله غی ۵۹۲۴ دولا ری شه مریکییه، که چی ده سه که وتی سالانه ی یه کیکی خه لکی شاری ناگری ته نیا ۵۱۴ دولا ره!^(۱۴) چه ند راستیه کی تال دووای بوومه له رزه ی سالی ۱۹۹۹ به ده رکه وتن و به لگه ی شه و سته مه ن که له کوردی ده که ن. ده رکه وت که به هه زاران دامه زراوی پیشه سازی ئوتومبیل و شووشه و هی تر ده که ونه ناوچه ی ده ریای مه رمه ره که له بوومه له رزه زه ره مه ند بوو (ئیسٹانبول، ئیزمیت، سه قاریا، بورسه، بولو، یه له وا، شه سکی شه هیر) ۲،۴۵۰٪ تی کرای دامه زراوی پیشه سازی تورک پیک دینی. سه ره پای چه ند کارخانه یه کی پیشه سازی سه ره به کومپانیا بیانییه کانی وه (تویوتساو هیوتسای و جود پیرو مانسمان و لاقارچ.) و به پیی مه زهنده سه ره تاییه کانه وه زیانی بوومه له رزه ی له و ناوچه یه که وت نزیکه ی ۴۰ ملیار دولا ربوو.

ته نانه ت که ژووری بازرگانی تورک پیشنیازی گوازتنه وه ی نزیکه ی ۲۰۰ کارخانه ی پیشه سازی

بو باشور کرد، به تاییه تی کارخانهی کاغزه لاستیک و ئوتومبیل و بویه، سهره کوماری پیشو-سلیمان ده میریل- قایل نه بوو به به هانهی نه وهی: هیچ شویئینکی تورکیا له بوومه له رزه سه لامهت نیه و ۹۸٪ ده که ویتته سهره هیللی لیکترازان. پاشان بوومه له رزه سه د سال جاریک له تورکیا ده ده! گویشی: بویه شه و کارخانه له ناوچه یه ن چونکه شه به شهی ولات ریگه ویان و کوگای هه ن به تاییه تی هیللی دریا.

دوای شه ناوچه یه (له رووی پیشکه و تنه وه) ناوچه ی ده روبره ی (ده ریای ئیجه) دی شه نجا نه نادولتی نیوه راست و ده روبره ی ده ریای سپی، له کاتیئکدا که تیئکرای شه ناوچه یه روزه لاتی باشور و روزه لاتی نه نادول که ۴۴ پاریزگا به خوئیانه وه ده گرن له شه سللی ۷۶ پاریزگا، ده که ونه ژیر هیللی پیشکه و تنه وه (۱۵)..

له شه نجامی شه و سیاسه ته نابوریه ی به بهرنامه داریززای ئاستهنگ له بهرده م پیشکه و تنی ناوچه ی کوردستاندا، پاریزگاکانی باشور و روزه لاتی ۱۰-۵۰٪ خه لکه که ی له بهر نه داری و بیکاری و یاسا سهر کوئکه ره کانه وه کوچ ده که ن. بو نمونه شاری (توئجه لی) چاره گی دانیش تووانی به ره و شاره گه وره کان یا ناوچه بازرگانیه کان به دوای تیکه ی نان کوچیان کردوه.

له م نیوه دا که له نووسه ریکی وه ک عزیز نه سین دژی شه میئشکه ژهنگاویانه بوهستی، کاریکه گالته ی پیناکری و به شیئکه له دل سوزی شه و جوامیره بو نه ته وه یه که سه دان ساله له پال گه لی شه دا دژی. شه هه لوئیسته بویرانه ی نه سین نامو نیه، هه ره شه و روشنبیرانی تورک به ترسنوک له قه له م ده دا که چون ملکچه چی رژیم و کتیئییکی له م باره یه وه داناوه و نیوی ناوه (ناخ له ئیمه ی روشنبیرانی ترسنوک). له وه لامی پرسیاریکدا ده لی:

(شهرم ده که م خوم به یه کیئک له و روشنبیرانه بزاتم. مه ترسی هه ره گه وره یه له و ترسه ی روشنبیران له وه دایه که ده سه لاتی به و بییه مامه له یان له گه لدا ده کا که ترسنوکن. شه گهر وانیه، ده یان تووانی عه دنان مه نده ریئس له سیداره رزگار بکه ن).

له پیشه کی کتیئبی (تورکی بولگارستان، کوردی تورکیا) و له ژیر ناویشانی (کیئشه ی کورد) (KÜRT SORUNU) نه سین ده لی:

(له مانگی ئابی ۱۹۸۷ به ته له فون له گوئاری (E DOĞRU ۲۰۰۰) شه وه پیوه ندییان پیکردم و گوئیان دوسییه ی کیئشه ی کوردیان له بهر ده ست دایه و رای منیان له م باره یه وه ویست. وه لام دانه وه گوتم: له سایه ی شه یاسایانه ی هه نوکه هه ن باسکردنی شه مه سه له یه بی سووده. یه که م شتی پیویسته بکری شه وه یه شه یاسایانه بگوئدرین تا مرو بتوانی به سهر بهستی له م کیئشه یه

بدوی و وتوویتی له باره یه وه بکا. خه لکانیک به روژی روونک تووشی نازار ده بن و تورک کورد بکوژی و کورد تورک بکوژی و ئه و کارانه ی سپا پیته هله ده سستی چاره سه ری کیشه ناکه ن. مانه وه له نیو بازنه ی ئه و شره یاسا کونانه که تاریخ و که له پوووری خه لکانیک دسپرتته وه، گه وره ترین هه له یه وه هه مان هه لویتسه که له بولگارستاندا روویه روومان بووه و گوتیان ره گه زی تورک له م وولاته دا نیه. ئیمه هه مان روئه دووباره ی ده که یه وه به وه ی که ره گه ز بو مروقه دستنیشان ده که یه وده ئین: تو له فالانه ره گه زی!

من به راشکاوی ده لیم گه لیک هه یه و کوردی ناوه وخواه ن که له پوووریکه ی تایبه ته وه ده گه ل سه ربه خوپی سیاسیدا نیم. ئه م گه فتم ته نیا له به رژه ونه دیی تورک نیه، به لکو له به رژه ونه دیی کوردیشه چونکه بارو دوخی دامه زانده ی ده و له تیکه ی سه ربه خو له روژه ه لاته له بارنیه. ئه مه ی ئه م رو له تورکیادا رووده دا هه ر له گه مه ی (ئه تار ی) ده کا و هیزی ده ره کی هه ن ناما جی سیاسیان هه یه ئه م گه مه یه به رپوه ده بن، له قه یرانی یونانستانه وه و کیشه ی ئه رمه ن و سه ربه خوپی کورد و کیشه ی روژه ه لاتی ناوه راست و قسه ی نا به جیی هه ندی که س به وه ی مافمان له مووسل و که رکو کدا هه یه. ئه مانه پلانی گه مه ی ئه تارین و به گویره ی هه ندی مه رجی دیاریکرا و به رپوه ده چی. له بهر ئه وه من ده گه ل گوژینی یاساکام که دان به مافی گه لی کورد ده نین و باوه رپیشم به هه ندی داوای کوردان نیه که داوای سه ربه خوپی ده که ن.

چاوه رواتی هه یچ سوودیک له تیروژ ناکری و تیروژ دژی تیروژیش بی سووده و کیشه که چاره سه رناکا. ده و له تی تورکیا مه به سستی نیه ریگه چاره بدوژیتته وه چونکه یاسای هه له جی به جی ده کا که چه ندان ساله دانراون و کیشه یان دروست کردووه. زه فترین هه له ئه مه یه بگوتری: (کورد نین، تورکن) هه یچ نیشتمان په روه ری پی ناگوتری ئه و که سه ی نه ته وه له سه ر مروقه فه رزه کا، چونکه مروقه نازاده خو ی به کامه نه ته وه بزانی.

ئه گه ر حکومه تی تورک له روژه ه لاته دا به ئه رکی سه رشانی خو ی هه لده ستا، خه لکی ئه و ی هه ستیان به گه رگه رت نه ده کرد. ئه گه ر ناوچه که ی له رووی ئابوو ری یه وه گه شه پی ده دا و مافی رو شنبیری خه لکه که ی دا بن ده کرد، ئه وه هه یچ رووی نه ده دا.

خالیکه ی گرنگی دیکه یش هه یه، ئه وه یه که حکومه ت چاره سه ری کیشه ی بو ناکری چونکه حکومه تیکه ی هوشیار نیه و کیشه که یش کوته. من پیماویه هیزی ده ره کی ده سستی تیوه رده دن و به رژه وه ندی یان له وه دایه که تورکیا بیته ده و له تیکه ئیمپرالیزم و سپاکه ی پی او کوژو جه رده. بو یه له قازانجی کورد و تورکانه که به ئه قل بیر بکه نه وه. خه باتی سه ربه خوپی له وه دانیه

مندالتي نيو بيشكه بكوژري يا پيره ميڤرديكي به ساللاچوو. ثم كارانه هستي توركان ده بزويني و كورد ده خاته نيو دووفاق. چاره سهر له ليك تيگه يشتن و ژيان به به كه وه ي نيو نيشتماندايه).

كه گوڤاري (E DOGRU 2000) به دوڤسيه ي كورده وه كه وته بازار، وه زارته ي ناوڤو به په له نووسراوي بو وه زارته ي داد رهوانه كردو داواي وه رگرتني پيويستي كرد. وه زارته ييش له روژي ۱۹/۸/۱۹۸۷ دا فه رماني دايه ده سته ي دادوهر ي گشتيي دادگاي ناسايشي ده ولته له ئيستانبول شكات له گوڤار بكا. ده سته دانه يه كي گوڤاري بو پروفيسور (كه يهان ئيچه ل) ي ماموستاي وانه ي سزا له كوليژي ياساي زانكو ي ئيستانبول رهوانه كرد بو شه وه ي لايه ني ياساي دوڤسيه كه هه لسه نكيئي و راپورتيك له م باره يه وه پيشكه ش بكا. ناوبراو راپورتي ناماده كردو ده سنيشاني شوينه گرنه گه كاني قسه ي نيو ته له فوئي عه زينسين ووتاري محمه د عه لي ئايباري كردو به لگه ي ياساي هينايه وه كه تاوانبارن، يه كه ميان داواي گوڤريني ياسا ده كاو دوهم په سني كورده جياخوازه كان ده كا كه له پيناو كوردستانيكي سهر به خولا ده كوڤشن، شه مه ييش به پيچه وانه ي ياساكانه.

له روژي ۳۰ هه زيراني ۱۹۸۸ عه زين نه سين له به رده م دادگاي ناسايشي ئيستانبولدا وه ستا نه ك ته نيا بو به رگري له خودي خو ي به لكو بو به رگري له نه ته وه ي كوردو شه مانه ي خواره وه به شيكن له و به رگري يه:

(سه روكي دادگا

نه نداماني به پيژ

گوڤاري İKİBİNE DOGRU به ته له فون راي منيان له باره ي مه سه له ي كورده وه وه رگرت و له ژماره ي ۹-۱۵ ي ۱۹۸۷ دا بلاوكر ايه وه. ليڤه دا بره ريه ك له پيشه كي دوڤسيه كه دينمه وه كه ده لي: گرنه گرين كيشه يه رو به رووي توركي ده بيتنه وه. من دان به وه ده ني م كه كيشه ي كورد گرنه گرين كيشه ي توركي ايه، گرنه گيه كه ي له وه دايه كه دادگايه كي پسپوژي وه كو دادگاي ناسايشي ئيستانبول به ده سته ي به رزيه وه شه مرو دادگايي ئيمه ده كا.

(بالا ترين و گرنه گرين ده زگاي ههر ده ولته تيك سه رو كايه تي ئه ركاني گشتييه، له بهر شه وه به ده گمه ن شه نداماني شه ده سته يه وينه يان له روژنامه كاندا بلاوده كرينه وه يا له كه ناله كاني ته له فزيون ده بيندين. پيم باشه هه لو يستيكي شه سه رو كايه تيه تان بو به يان بكه م.

له ۱۲ ي شه يلوولي ۱۹۸۰ و بهر له م تاريخه ييش سه رو كايه تي ئه ركاني توركي بايه خي به مه سه له ي كورد ده داو شه فسره ي ره وانه ي گوڤه كاني ولات ده كرد له باره ي شه مه سه له يه بو

خه لکه که بدوین و راستییان بو شی بکه نه وه. لهو ته فسه رانه ی ته م کارانه یان پی سپیږد رابوو (رائیدی روکن توغوز) بوو. ناوبراو له نه زه پوښم و به رامبه ر ۱۲۰ هه زار هاو لاتی له پشت میکرو فون و هستاو دوو کتیبی به ده سته وه بوون یه که میان (میژووی وار تو) و دووه میان (تورکه کانی له ده ور به ری ده ریچه ی وان و رویاری فرات دا ده ژین) که به هه زاران دانه یان لی چاپکراوه و چند جاریش چاپکراوه ته وه. له مه سه له یه کی گرنگی وه که مه سه له ی کورد، رائید روکن فهرمووی:

(که لی برادران. به شیک له تورکه هه ژارو نه داره کان له شاخه به فراویه کاندایان. روژتیکیان تافره تیک له بان ته خته سه هو لیکه وه ده رویشته که له ناکاو سه هو ل له ژیر پییه وه شکاو ده نگیک ی وه (کارد- کورد) ی گو ی لی بوو، ئیدی لهو روژه وه شهو مسکینه تورکه نه ی له ناوچه شاخاوییه کاندایان ده ژین نیویان نرا کورد)!!.

(سه روک و نه ندامانی به ریژی دادگا)

من ئیستاکی له به رامبه رتان وه ستاوم به تو مه تی به رگری کردن له که له پووری هاو نیشتمانانی کوردو به هو ی باوه نه کردنی هه لبا ستراوی ئه رکان که تورکه هه ژاره کانی شاخ پییان به سه هو ل که وت و دهنگی (کارد- کورد) یان گو ی لی بوو نیویان نرا کورد.. زیده رو پی نیه شه گهر بیژم نه که تنیا منی نووسه ری چیروکی گالته جار ی، بگره هه موو نووسه ره کانی جیهانیش ناتوانین چیروکیکی کو میدی وه که چیروکی رائید روکن توغوزی نیردراوی سه رو کایه تی ئه رکانی سپای ترک ریک بجهین!)

(جه نابی سه روک و نه ندامانی به ریژی)

جاریکی دیکه ییش ده لیم ته م شکاته ی له ئیمه کراوه شکاتیک ی سیاسی یه و له وانه ی کردوو یانه و له ئیوه ییش مه علوممه. من پیماویه هیژیک ی دیکه وه زاره تی ناو خو و وه زاره تی دادی هانداوه. له سه ردانی کمدای بو به ریژان دادوه ره گشتیه کان به تابه تی به ریژ (یه شار گون ئایدن) تیگه ییشتم که ده سته ی دادوه ره بهر له وه ی فه رمانی وه زاره تیان بو بی به سی روژ گو قاریان بینیبوو هیچی وایان تیدا نه دیبوو که پیویست بکا شکاتمان لی بکه ن. من ته م کاره ی ئیستاکی دژی ئیمه ده کری به ئاسایی نازام، چونکه تورکیا له (نه عامه) ده کا، سه ری له نیو لم و زیخ ده نی و ناگای له ده ور به ری نیه! هه موومان ده زانین ده زگای سیخوری (MIT) له دوای مه سه له یه وه له نه زمونی خو مه وه ده زانم شهو ته مری فه رموو به ریینه دادگا).

(بانقی کار ته واری دانیشته نه ئیینه کانی ته نجومه نی نه ماینده کانی - په رله مان- له چاپ

داوه ته وه (چوار جلدن و بوجاری سپهه له چاپدراونه ته وه) هه رچی ناخاوتنی نه تاتوژکه له باره ی کورده وه ده ریه پیناون. پاشان گوڤاریکی دیکه ناخاوتنه کانی بلاوکردو ته وه به هه زاران خوینهر چاویان پیتی که وتووه. نیسه ت به ئیمه بیش به هه زاران خوینهر گوڤاریان بینیه که چی تازه به تازه دادگایی ده کریین، و اتا دوای سالیک).

(جیگری دادوهری گشتی (بولبان ناقباش) دلّی زمانی ره سمی تورکیا تورکی یه و فیرونی هه زمانیکی دیکه هه ولی شیواندنی وه زعی ولّات و ناارامی یه تی. من حه ز ده که م جه نابی بفره موئی خوئی که ی له ولّاتیکی دووره وه هاتووته تورکیا؟ نایا نازانی چه ندین زمانی بیتگانه ی وه ک ئیتالی، ئینگلیزی، فه ره نسسی، ته لمانی.. له ناماده بیی و کولیژ و ناموژگا کانداه خویندرین؟ نازانی ده وه مه ندو پولداره کانی تورک منداله کانیان ره وانهی ته و کولیژانه ده که نه که وانه کانی تورکی نین؟

مژده تان ده ده می که نیازوایه کولیژیکی ته لمانی و یه کی عه ره بی و یه کی ئینگلیزی بکرینه وه. نایا بو ده بی ته نیا زمانی کوردی هوئی ناژاوه بی و مه ترسی له سه ر سه ره خوئی نیشتمان په ییدا بکاو قه ده غه بی؟).

(جیگری دادوهری گشتی و ماموستای وانهی سزا له کولیژی یاسای زانکوئی ئیستانبول ده لّین: زمانی ره سمی تورکیا تورکی یه؟ باشه کی به پیچه وانهی گوتوه؟ تیکرای ته و روشنبیره کوردانه ی من ده یاناسم، چ له ناخاوتنیاندا و چ له نووسینه کانیاندا، که داوای فیروبوون به زمانی کوردی ده که ن شتی وایان نه گوتوه.. ته وان نالّین با زمانی ره سمی تورکی نه بی.. ته مه دروپی).

(ته وانهی له روزه ولّات و باشووری روزه ولّاتی ته نادولّ ژیاون شایه تی ده دن- ره نگه ئیوه یش- که خه لکانیکی زور به تابه تی ده سته ی ژنان چونکه کوردن تورکی نازانن و که ئیشیان بکه ویته بنکه ی جاندرمه و دادگا و ده زگا کانی ده ولّت و هرگپریان بو دینن. له م حاله ته دا فایده ی چی بگوتی: کورد له تورکیادا نین؟!!

له م دوواییه دا دادوهری گشتی دادگای ئاسایشی ئیستانبول داوای ۱۵ سال حوکی بو عه زیز نه سین و محمه د عه لی ئایبار^(۱۷) و فاتیمه یازبجی کردبوو، به لام چونکه هیچیان له سه ر ئیسه پات نه بوو حوکم نه دران.

له ژیر ناو نیشانی (تاوانیکی روشنبیری له باشووری روزه ولّاتی ته نادولّدا) روزه نامه نووس (یوکسه ل سه له ک) چاوپیکه وتنیکی ده که ل عه زیز نه سین کردو له تشرینی یه که می ۱۹۸۹د

بلاوی کرده‌وه، نەسین باس لە پرۆژەیی باشووری ئەنادۆڵ دەکا که بە GAP ناسراوه و رووبەریکی یە کجار فراوانی عاردی کشتوکالیی دەخاتە ژێر ئاوو چەندین گوندو شارۆچکە وون دەبن، لەوانە شارۆچکەیی (حەسەن کەیف) که چەندین ئاسەوارای تاریخی لێیە وە کە قەلاو منارە و گومبەز و ئەشکەوت . سەرینەوێ ئەم شوێنە وارانە بە تاوان دژی گەلی کورد دادەنێ و داوا دەکا (یوتسکۆ) پارێزگاریی لەو شوێنە وارانە بکا .

بەرگری نەسین لە گەلی کورد تەنیا کوردی تورکیا ناگرێتەو بە لێکو وە ک نەتەو بەرگرییان لێ دەکا . کاتیی که نوێنەری رۆژنامەیی (جیهانی کرێکار) داوای لێ دەکا هەلۆیستی حکومەتی تورک هەلسەنگینی بەو هی ۷۰ هەزار کوردی عێراقی قەبوول کرد داخیلی تورکیا بن، لە کاتییدا که هەر ئەو حکومەتە هێرشی دەبرده سەر گوندی ئەو کوردانە بە بەهانەیی ئەو هی یاخی بووان دالده دەدن . . عەزیز نەسین دێ:

(نەخێر راست نیە بگوتری حکومەت ئەوانەیی لە خوشیی خویەو قەبوول کرد . حکومەت ناچاربوو قەبوولیان بکا . ئەمە خالیکی گرنگە . هەلەیه کی زەقە بلێن حکومەت هەلۆیستی مەروفانەیی نواندووه . کوردی عێراق کەوتبوونە نیوان دوو ئاگرەو، تەقەیان لە دووا بوو ، ناچار سنووری تورکیایان بزاند . ئەگەر تورکیا سنووری داخستبا کارەساتیکی گەورە رووی دەدا . ئیستاکیی لە تەلەفزیۆنەو گوی بیستی قسەو قسەلوکی سەیر دەبن، کەسانیک دەلێن ئەمانە پێشمەرگەن نەدەبوو حکومەت بەهێلی بێنە تورکیا و دەدەریان نی . باشە ئەو پێشمەرگە بوون ! ئەمانە کوردن، چۆن لە تورکیادا کورد هەن ، لە عێراقیش کورد هەن .

رۆژنیە بە سەدان درۆمان گوی لێ نەبیی که دەوڵەتی تورک وای بو کردوون و وا دەکا !! دەوڵەتی تورک هاو نیشتمانیی خوی پشتگویی خستوو، چۆن باوەر بکەین یارمەتی ئەو پەناھەندانە دەدا ؟ لە هەموویش ناخۆشتر تورکیا یارمەتی دەروەیان لێ قەدەغە دەکا . وەکو بزاتم شتومە کیکی بە جگار زۆریان لە ئەوروپا بو کوکراو تەو بە تاییەتی لە ئەلمانیا و هۆلەندا کەچی حکومەت ئاستەنگەو نایە لێ بە دەستیان بگا^(۱۸)

ئەو نەدە ماو بەلێن عەزیز نەسینی کە ئە نووسەر و مەروف بەو بەرھەمە زۆرانەو بەو هەلۆیستە جوامیرانەیی پەلی سێھەم لە ئەنسکلۆپیدیای تورک پێک دەھێنی (دوای ئەتاتورک و نازم حیکمەت) و بەقەد ئەو هی گالته جار بوو، ئەو نەدەیش دۆستی گەلی کورد بوو

لە رۆژی ۵ ی گەلاوێژی سالی ۱۹۹۵ داو دووای بە شداریکردن لە ئیمزاکردنی کتیب لە شاری (چەشمە) کوچی دووایی کردو تا دنیا ماو کورد مەردایەتی ئەو جوامیرە فەرامۆش ناکن .

سه‌چاوه و په‌راویز:

(**) ټم وتارم به‌زمانی عه‌ره‌بی له ژماره ۱۳۱ کانونی یه‌که‌می ۲۰۰۳ ی گوټاری (مه‌تین) دا که له ده‌وک دهرده‌چی به‌ناو‌نیشانی (سلطان السخریة التركي نصیر الشعب الکردی) بلاوکرده‌وه. پاشان به‌زمانی کوردی له ژماره (۱۴) ی سالی ۲۰۰۳ ی گوټاری (باریش) که وه‌زاره‌تی روټنبری هه‌ریمی کوردستان ده‌ری ده‌کا، بلاو‌بو‌وه.

(۱) شاعیری مه‌زنی تورکیا له ۱۵ ی کانونی دووه‌می سالی ۱۹۰۲ له شاری (سه‌لانیک) داو له‌خیزانیکی ناودار له دایک بو‌وه. باوکی (حیکمه‌ت نازم) کوری شاعیر (نازم حیکمه‌ت) ی یه‌که‌مه‌و ماوه‌یه‌ک والی ده‌بی. دایکی (جه‌لیله خانم) کچی فه‌رید ټه‌نوه‌ر پاشای یاوه‌ری سوټان عه‌بدو‌لحه‌میده. جه‌لیله له‌سه‌ر ده‌ستی (فاوستو ژنارو) ی هونه‌رمه‌ندی تاییه‌تی سوټان فیره شپوه‌کاری بو‌وه به‌یه‌که‌م شپوه‌کاری ئافره‌ت له دهرانی سوټانه‌کاندا داده‌نری.

نازم ئاماده‌یی دهریاوانی ته‌واو ده‌کاو له سوپای هه‌میده ده‌بیته ټه‌فسه‌ر به‌لام به‌هوی نه‌خوشییه‌وه له سپا داده‌برئو یه‌که‌م هه‌ل‌به‌ستی ټه‌و کاته بلاو‌ده‌کاته‌وه. له قوناعی جه‌نگی زرگاریدا روو له ټه‌نه‌دول‌ل ده‌کات و ده‌بیته ماموستا. پاشان ده‌چیتته موټکوو له زانکوئی کو‌مونستی روژه‌ل‌ل‌ت دا نیونوس ده‌کرئو وانه‌ی سیاسه‌ت و نابووری ده‌خوینی.

سالی ۱۹۲۴ ده‌گه‌رپته‌وه تورکیا له روژنامه‌ی (نایدینلیک) دا شیعوو نووسین بلاو‌ده‌کاته‌وه و له‌سه‌ر ټه‌و نووسینه‌ی داده‌ری گشتی داوای پینج سال زیندانی بو‌ده‌کاو جاریکی دیکه‌یش په‌نا ده‌باته‌وه به‌ر یه‌کیته‌ی سوټیه‌ت و سالی ۱۹۲۸ ده‌گه‌رپته‌وه وولات و سود له یاسای لیبورن وهرده‌گرئ و له گوټاری فه‌رمی ده‌وله‌تدا (ئای) ده‌ست به‌کار ده‌بی. سالی ۱۹۳۲ به‌چوار سال مه‌حکوم ده‌کرئ و نیوه‌ی حوکمه‌که له گرتو‌خانه‌دا به‌سه‌ر ده‌باو نیوه‌ی دیکه‌ی به‌ر لیبورن ده‌که‌وئ و له بواری روژنامه‌ی گه‌ری و سینه‌مادا کار ده‌کا. سالی ۱۹۳۸ به‌تۆمه‌تی هاندانی یاخیبوون بیست و هه‌شت سال و چوار مانگ حوکم دهرئو له گرتو‌خانه‌کانی (چانکیری) و (ئه‌سکو‌دار) و (بوورسا) حوکم به‌سه‌ر ده‌با. سالی ۱۹۵۰ به‌ر لیبورن ده‌که‌وئ و ده‌چیتته رو‌مانیا وپاشان موټکو.

سالی ۱۹۵۱ ده‌وله‌تی تورکیا ره‌گه‌زنامه‌ی لی‌ده‌سینتیه‌وه.

پینج ژنی هیناوه (نوزهت، لینا، پیرایه ، مونهوهر، فیرا) کورپکی له مونهوهر ههیهو نیوی محمهده وله گهل دایکیدا له فهره نسا ده ژیا. دووا ژنیشی (فیرا)یهو له ره گهزی رووسه و له سه ره تای سالانی ۲۰۰۰ دا کوچی کردووهو.

نازم له ۳ ی ههزیرانی سالی ۱۹۶۳ دا و له نه نجامی قهیرانی دل له مۆسکو کوچی دووایی ده کاو له گوستانی (نوقۆده فیچیه) دا به خاک ده سپیډرئ.

(۲) سالی ۱۹۲۳ له (عوسمانیه) ی سه ربه ویلایه تی (ته ده نا) له خیزانیک کی کورد له دایک بووه. دایکی نیوی (نیگارخانم) و باوکی جوتیار بووه به نیوی (سادیق) و له مزگه وتی گوندو له بهر چای یه شاری کورپدا (ته و کاته ی مندا ل ده بی) ده کوژرئ. به هو ی بینینی رو داوی کوشتنی باوکییه وه یه شار چاوکیکی نیمچه کویر ده بی.

له ته مه نی هه فده سالی دا دووای ته و او کوردنی قوتا بخانه ی ناوه ندی له سالی ۱۹۴۰ دا شیعره کانی له گو قاری (چیغ) دا بلاو ده کاته وه پاشان له هه ر یه ک له گو قاره کانی (تولکه)، (میلله ت)، (کو قان)، (بیش پنا ر) دا بلاو ده کاته وه هه ر له و کاتانه ی شدا تی که ل به دنیای سیاست ده بی و سالی ۱۹۵۰ به پی مادده ی ۱۴۲ زیندانی ده کړئ.

سالی ۱۹۵۱ ده بیته په یامنیږی روژنامه ی (جومه وریه ت) و ریپورتاژ نامه ده کاو ناوه ناوه ییش و تار دنووسی و تا سالی ۱۹۶۳ له م کاره یدا به رده وام ده بی.

سالی ۱۹۶۲ پیوه ندی به پارتی کریکارانی تورکیا وه ده کا و ده بیته نه ندای ته و حزبه . سالی ۱۹۶۷ گو قاری (نانت) ده رده کا و به هو ی و تار تی که وه ۱۸ مانگ حوکم ده درئ به لام جی به جی نا کړئ و به هو ی نووسی نیکی دیکه وه له گو قاری (دیر شپیگل) نه لمانی دا بیست مانگ حوکم ده درئ به لام ته و ییش جی به جی نا کړئ.

سالی ۱۹۵۵ رۆمانی (نیججه مه مه ت) ی خسته بازاره وه و به یه کئ له هه ره رۆمانه سه رکوتوه کانی ته ده بیاتی تورکیا دا ده نرئ و خه لاتی له سه ر و ه رده گړئ .

به ره مه مه کانی وه رگپدرا و نه ته وه سه ر زیاتر له سی زمانی زیندووی دنیا و گه لی خه لاتی جوړاو جوړی پی پراوه له وانه خه لاتی فهره نسی له مه ر (باشترین رۆمانی بیگانه).

ژنی نیوی (تیلدا) بوو که به رپه گه ز ته سپانی بوو له دایک بووی سالی ۱۹۲۳ بوو چاکه که یه کی زوری له سه ر یه شار که ما ل هه یه به وه ی ۱۷ کتیبی ته وی کردونه ته ئینگیزی و هه ر ته و ییش وای کردووه به ره مه مه کانی بکرینه ئیسپانی و فهره نسی و له روژنا وادا شوژه ت په یدا بکا. تیلدا له شوباتی سالی ۲۰۰۱ دا و له ته مه نی ۲۸ سالی له ئیستانبول دا کوچی دووایی کردووه.

یوشار بهره‌مییکی زۆرو زه‌ه‌ندی له‌ بواری رۆمان و شانۆنامه‌و رییۆرتاژو وتارو ره‌خه‌دا هه‌یه‌و یه‌کی بو له‌ پالیۆراوانی خه‌لاتی نۆبل و جیگایه‌کی دیارو تایبه‌تی له‌ شه‌ده‌بیاتی تورکیادا هه‌یه‌ .

مامۆستا عبدالله حسن زاده (ئینجه مه‌مه‌تی) یه‌شار که‌مائی له‌ فارسییه‌وه به‌ نیوی (حه‌مه‌دۆک)ه‌وه کردووته کوردی و له‌ لایه‌ن ده‌زگای رۆشنییری و بلاوکردنه‌وی کوردی یه‌وه له‌ به‌غدا چاپ کراوه‌ .

(۳) دوو رۆمانی کراونه‌ته کوردی-گیله‌ پیاو-و- برایم زه‌بوک-له‌گه‌ل چه‌ند دانه‌ چیرۆکیکی کورت که‌ له‌ ده‌ کتیب تیپه‌ر ناکه‌ن.

(۴) نه‌سرت مه‌ردان گێراییه‌وه وگوتی :وه‌زاره‌تی راگه‌یانندی عیراق سالی ۱۹۷۵ عه‌زیز نه‌سینی ده‌عه‌وت کردو سه‌ردانی به‌غداو که‌ربه‌لاو که‌رکوکی کرد. دیاره‌ له‌وه سه‌ردانه‌یدا راستیی رژی عیراقی بو ده‌رکه‌وتوه‌وه، که‌ گه‌راییه‌وه زنجیره‌به‌ک وتاری دژی رژی نووسی. رۆژیکیان بالیۆز بانگی کردم و ناره‌زایی حکومه‌تی له‌ وتاره‌کانی عه‌زیزه‌سین ده‌رپری، به‌و پییه‌ی من ده‌ستم بووه‌ له‌وه ده‌عه‌وته. کابرا رای وابوو یا به‌پری پاره‌ یا به‌گه‌ف و توقاندن ده‌مکوئی بکه‌ین. گوتم :عه‌زیز نه‌سین ره‌خه‌ له‌ حکومه‌تی خۆی ده‌گری و جینۆ به‌ سه‌ره‌ک کۆمار ده‌دار باکی نیه‌، له‌ چاوسورکردنه‌وی سه‌فاره‌تبیکی بیگانه‌ ده‌ترسی؟ (وتاره‌کانی له‌ توی کتیبیکدا کوکرده‌وه نیوی نا

-Dünya Kazan Ben Kepçe- ئه‌-عیراق و میسر).

(۵) نووسه‌ری راستپه‌وی تورک قادرجان قافلی-جانه‌وه‌ری توژۆس-پیشه‌کی د. ابراهیم داوقلی- وه‌زاره‌تی راگه‌یاندن- کویت ۱۹۸۶.

(۶) نه‌سین ده‌لی بیروکه‌ی دامه‌زانی هه‌تیوگه‌م نه‌و کاته‌ بوه‌ات که‌ له‌و قوتابخانه‌یه‌دا ده‌مخویند.

(۷) شاعیروچیرۆک نووسیکی تورکی بلیمه‌ته‌ . له‌ ۲۵ی شوباتی سالی ۱۹۰۷ له‌ گوندی (ئه‌گریده‌ره‌)ی سه‌ربه‌قه‌زای (گوملجینه‌)ی سه‌ر سنووری نیوان تورکیاو یونانستان له‌ دایک بووه‌.خویندنی له‌ بالیکشه‌هیرو ئیستانبوولدا ته‌واو کردووه‌ بوته‌ ماموستای زمانی شه‌لمانی. له‌سه‌ر حسییی ده‌ولت ره‌وانه‌ی شه‌لمانی کراوه‌ له‌هه‌ردوو شاری پۆتسدام و به‌رلین ده‌رسی ماموستایی خویندوووه‌ گه‌راوه‌ته‌وه‌ تورکیاو سه‌ره‌پاییشه‌ی ماموستایه‌تی، ده‌ستی به‌ نووسین کردوووه‌ ودرامای بو‌ شانۆ نویوووه‌ . سالی ۱۹۳۱ به‌ تۆمه‌تی پرۆیاگه‌نده‌ دژی ده‌ولت ۳مانگ گیراوه‌.دوای ماوه‌یه‌کی کورت دیسان گیراوه‌ وحوکم کراوه‌ به‌بوته‌ی یادی ده‌ساله‌ی

دامه‌زاندنی کۆمار بهر لیبوردن که وتوو و نازاد کراوه. تا سالی ۱۹۴۵ بی نیشوکاربووه و لهو سه‌له‌دا به‌یه‌که‌وه له‌گه‌ل‌عه‌زیز نه‌سین گوڤاری گالته‌جاری (مارکۆ پاشا)یان ده‌کردوو، که تیراژی له ۶۰-۷۰ هه‌زار دانه تپه‌پری ده‌کرد.

به‌هوێ نووسینه ره‌خنه‌نامه‌یه‌کانی له گوڤاری بلاوده‌کردنه‌وه به تۆمه‌تی ناوزاندنی ده‌ولت جاریکی دیکه‌یش گیرا. پاش نازادبوونی هه‌ول‌ده‌دا تورکیا جی به‌یلتی و په‌نا بباته بهر ئەلمانیاو له ۲ی نیسانی سالی ۱۹۴۸ دا له نیودارستانه‌کانی سه‌ر سنووری تورکیا و بولگارستاندا به ده‌ستی نه‌توه‌پرستیکی تورکی توندرو (علی ئەرته‌کین) ناویک کوزراو. ده‌لیین ئەو علی‌یه پیاوی ده‌زگای (میت)بووه و به فیتی ئەو ده‌زگایه صباحه‌ددینی گوشتوو.

گه‌لتی رۆمان و چیرۆک و شانۆنامه و تارێ رخنه‌یی بلاوکردوو نه‌توو به دامه‌زرینه‌ری ئەده‌بی نویی تورکیا ده‌ژمیردیی و ۱۰ دانه به‌ره‌مه‌می چاپکراوی هه‌یه. ماموستا هه‌ژار ئەوه کاته‌ی بو چاره‌سه‌ری نه‌خوشیی سالی ۱۹۵۷ ده‌چیتته لوبنان، له رۆژنامه‌یه‌کی ئەوێ چیرۆکی کورتی وه‌رگێرداوی سه‌ر زمانی عه‌ره‌بی ده‌خوینیتته‌وه و کاری تپه‌ده‌کا ناوه‌روکی چیرۆک به شیعر داده‌په‌ژیتته‌وه و نویی ده‌نی (به‌یتی سه‌ره‌ مه‌ر) یا (کۆشکی به‌للووری) که به شاکاریکی نه‌مه‌ر ده‌ژمیردیی و له دیوانی (بو کوردستان) دا هه‌یه.

(۸) چاوپێکه‌وتنیکی رۆژنامه‌نووسیی ره‌خنه‌گری ناودار (دو‌غان هیزلان) له گوڤاری (گوستیری)دا بلاو کراوه‌ته‌وه. برۆانه - خاکی نه‌فره‌ت لی‌کراو - کۆمه‌له چیرۆک- وه‌رگێرانی سعید یحیی ۱۹۹۸.

(۹) دوای روخانی دیواری به‌رلین و یه‌گرتنه‌وه‌ی ئەلمانیا سالی ۱۹۹۱ ویستیان (سه‌ریک هوتیکه‌ر)ی سه‌روکی ئەلمانیا‌ی رۆژه‌لات به تۆمه‌تی پیشین‌کردنی مافی مرو‌قه‌وه بده‌نه دادگا و هیچ بالیۆزخانه‌یه‌ک قایل نه‌بوو دا‌لده‌ی بدا. ئەو کاته‌ه‌زیز نه‌سین نامه‌ی بو سه‌رانی دنیا نووسی و دا‌وای لی‌کردن هوتیکه‌ر به په‌نا هه‌نده وه‌رگیرن. به‌مه‌یش نه‌وه‌ستا دا‌وای له کاربه‌ده‌ستانی تورکیا کرد ری‌گه‌ی بده‌ن بیته‌ تورکیا و له‌ه‌قی نه‌سین دا بژی. ئەم هه‌لو‌یسته‌ی بووه هوێ ئەوه‌ی زانکۆی ئەلمان په‌شیمان بیته‌وه و دکتۆراکه‌ی نه‌داتی.

(10) Demirtaş Ceyhun- ASİLACAK ADAM AZİZ NESİN-AD
Yayıncılık A-Ş Eylül 1994

(11) AZİZ NESİN -ONURSAL DUKTORA OLMAMANIN BÜYÜK
ONURU-ADAM YAYINLARI 1993

(۱۲) بولەنت ئەجەۋىتى سەرەك ۋەزىرانى پېشوو ۋادەى دا بەرنامەى كوردى لە
كەنالىكى دەۋلەتەۋە TRT پەخش بىرى كەچى ئەۋ ۋادەىە لە ھوكمىرانى ئەۋدا جى
بەجى نەكرا.

(۱۳) مەسەلەى كورد لە راپورتى دەۋلەتە زلەكانەۋە. ژمارە ۶۹ ى ۱۹۹۷ ى گۇقارى مەتېن.

(۱۴) عەزىز نەسېن باسى كارگەىەكى (ھەتېۋى پىلاۋ دەكا لەسەر رىگەى (ماردىن) دا
بەرچاۋى كەۋتوۋە كە چۆن ھىزەكانى ئاسايش دەستىيان بەسەردا گرتوۋە كوردوۋىانەتە شوئىنى
لىكۆلىنەۋە ئەشكەنجەدان.

(۱۵) يوسىف ئىبراھىم ئەلجەھمانى - بوومەلەرزەى توركىيا - دەزگای چاپەمەنىى حوزان -
سورىا - ۲۰۰۰.

(16) BULGARİSTAN' DA TÜRKLER TÜRKİYE' DA KÜRTLER-
ADAM YAYINLARI – Beşinci Basım 1989

(۱۷) سىياسەتدارو ۋ نووسەرېكى چەپرەۋە كورې عەقىد تەھسىنەۋ پورزای نازم ھىكەتەۋ
بەتەمەن لەۋ بېچوكتە . زنجىرەىەك روژنامەى سەرىەخۆى بلاۋكردوۋتەۋە بەىەكەۋە دەگەل نازم
گىراون . سالى ۱۹۶۰ (حزبى كارگەرانى توركىيا) ى بىر سۆشسىالىزىمى دامەزراندوۋەۋ خويشى
سكرتىرى بوۋە . دژى دەست تىۋەردانى يەكىتتى سوقيەت بوۋە لە چىكۆسلوۋاكىادا . زۆرىەى
ئەندامانى حزبەكەى سەر بە سەندىكاي كرىكاران بوون . سالى ۱۹۶۲ يەشار كەمال بوۋ بە
ئەندامى ئەۋ حزبە .

(۱۸) işçi Dünyası تشرىنى دوۋەمى سالى ۱۹۸۸ .

فیل حمدي چۆن دهسگير کرا؟

له بهر پيروه بهرايه تي ئاسايشي ئيستانبول وه ته م بروسكه يه بو ته واوي بهر پيروه بهرايه تي ئاسايشي
شاره كاني ديكه رهوانه كرا:

(ته مه ن سى و پينج سال، بالا بهرز، دووسه د كيلو كيش، سى دانه دداني كه م، ددانيكي چه ناگه ي
ژوروي پر كرا وه ته وه، كار پيژه ي ژيري لاي چه پ له زيپر گيراهه، قاتيكي خه تخه تي قاوه يي ده بهر، قزي
تا نه ندازه يه ك رووتاهه ته وه، ده موچاو نه بله ق، چاو قاوه يي رهنگ، فيل حمدي ناوه، خاوه ن
رابرد وهه كي پر له تاوان، سى شه وو سى رۆژ دوو پوليس بي چا و نو قان دن نو به تيان لى گرتوه
، به لام خه ويان لى كه وتوه وه و هيش فرسه تي هينا وه و راي كرد وهه . به پيى ليكولينه وه مان فيل
حمدي خوي گه يان دوو ته يه كى له ويلايه ته كاني ئيه . تكايه هه ول بدن به زووترين كات
دهسگيري بكه ن و زوژ به وردى له گرتووخانه دا چاو ديرى بكه ن، يا پوليسى به گه ل بدن و رهوانه ي
بهر پيروه بهرايه تي ئاسايشي ئيستانبول لى بكه ن. تكايه به زووترين كات ته م كاره بكه ن. له گه ل
بروسكه ماندا و يينه يه كي فوتوگرافي فيل حمدي تان بو رهوانه ده كه ين)

* * * *

له يه كى له ويلايه ته كاني ده ره وه، دوو پوليس له ويژگه ي شه مه نده فهدا وا ده تاخاوتن:

- ره مه زاني برام، نه و كابرايه ي وا سه له پ(*) ده نوشى كتومت فيل حمدي يه .

- هااا... له و ده چى .. و ينه ي ده ربينه با ته ماشايه كي بكه ين .

وينه يه ك ده رد ينى و نيشاني هاو رپي كه ي ده دا .

- ره مه زان ته مه خوي نيه . ته مه و ينه ي خو ته !

- هااا... له جه زن گرتومه ، چو ته ؟

- باشه ، به لام پي كه نينه كه ت زوژ ناحهزه ! و ينه ي فيل حمدي بدوژه وه .

ره مه زان له گير فانيه وه و ينه يه ك ده رد ينى و ده لى :

ته مه و ينه ي كوړمه ، يادگاري سه ربازييه .. ته رى ته مه كييه مه جوود ؟

-ته مه؟ هينه.. عه لی یه دوو که لی قاچاغچی هه شیشه یه. ته مه بیش مشکی هوتیلان سوچی
 یه.. وینه کان به یه کتریییه وه نووساون. وینه ی فیل همدی بدوژه ره وه ره مه زان!
 مه حمودو ره مه زان خه ریکن وینه کان جیا ده که نه وه به دووای وینه ی فیل همدین.
 -مه حمودو زووکه، کابرا سالی پی خوارده وه و راده کا.
 -ته ماشا، چون ئاور له ولایو له م لا ده داته وه؟
 -دوژیمه وه، ته مه وینه، ته واوله و ده چی!
 به ره ولای کابرا ده چن:
 - کابرا بوه سته.
 ته ماشای کابراو دیکه تی وینه ده دن:
 باش بوه سته بزائم.
 -ئاخ! ره مه زان له و ناچی!
 -مه حمود، با بیبه یینه پولیسخانه، کو میسی ریش بیبینی.
 -کابرا پیشمان که وه.

* * * *

له ویلایه تیکی دیکه دا دوو پولیس له بازاردا ده خولانه وه:
 -کاکه شوکری، شووره بیبه، له به یانیه وه تا ئیواره خولاینه وه، ته م فیل همدیه مان ده سگیر نه کرد؟
 -ته م کابرایه خوئی نه بی؟
 -ره نگه هه و بی، با پرسپاری لی بکه یین.
 له کابرا نزیك ده که ونه وه:
 -برا، تو ناوت چیه؟
 -موسته فا.
 له بناگوئی یه کتری:
 -ده لی موسته فا..
 -ته ی خو نالی همدی؟ ناوی خوئی دگوژی..
 -به هه موو ته قلی خوئی ئیمه هه لده خه له تینی!
 -فه رموو پیشمان که وه..

* * * *

له ویلایه تیکی دیکه دا دوو پولیس له چایخانه دا دانیشتون و قسه ده کهن:
 - دوتنی بهنده سی دانه فیل همدم ده سگری کردن، کو میسیر هیچ کامیانی به گهن نه کرد.
 - تم کو میسیر هی نیمه ش به لایه ها..
 - هه شش! له سه رخوا، دهنگ هه لمه بره.. ته ماشای چاوی نه و کابرایه بکه وا چای ده نوشی،
 هر لهو ده چی.
 - به لام له نو سراوه که دا کابرا قه له وه. تم مه لاوازه ده لئی په بیکره نیسقانه!
 - لاوازه بووه. بوچی قاچا خچییه تی ناسانه؟
 - راسته.. به لام تم مه ره شتاله یه.. فیل همدمی گهنم رهنگه!
 - نه وه ندهی به شاخاندا هه لگه ری ره شبووه.
 - راست ده که ی.. به لام تم کابرایه قزی ره شه، که چی له بروسکه که دا نو سراوه فیل همدمی
 تووکی به سه رنه ماوه!
 - کاکه زور زه همت نیه، کابرا بارو که ی له سه رناوه تا نه یناسنه وه.
 - چ ده لئی، بیگرین؟
 له کابرا نزیك ده که ونه وه:
 - ناوت چیه؟
 - همدمی..
 پولیس ته ماشای یه کتر ده کهن و پیده که نن.
 - پیشمان که وه.
 - بو؟ چ بووه؟
 - زور پر سیار مه که! له پولیس خانه دا تیدده گه یه نین!

* * * *

له ویلایه تیکی دیکه ی دهر وه، وه کو هه موو ویلایه ته کان دوو پولیس کابرایه که له ده ور به ری
 شاردا ده سگری ده کهن:
 - ده همت بکه ره وه!
 - هیچم له ده مددا نیه.
 - که هیچت له ده مددا نیه، بیکه ره وه.

کابرا ده می ده کاته وه. هه ردوو پوئیس ته ماشای نیو ده می کابرا ده کهن. یه کیکیان به هه واله که ی ده لی:

- ته ماشای نووسراوه بکه، بزانه چهند ددانی که من؟
پوئیس نووسراو ده خوینیتته وه:

- سی دانه ددانی که من، ددانیکی چه ناگهی ژوروی پرکراوته وه، کاریژه ی ژیری لای چه پ له زیپرگراوه.

پوئیس ددانه کانی کابرا ده ژمیژی:

- یه ک، دوو، سی، چوار.. کوره مه بزوه سه رت. لیشیواندم. یه ک، دوو، سی، چوار
پینج. بیست و چوار.. بیست و چوار ددانی هه یه.

- بیست و چواره؟ چندی که من؟ کابرا تو چهند ددانت نه ماون؟ نازانی؟
- هه شت..

- ده ریپیناون. تا به لگه به ده سته وه نه دات.

- ددانه کانی من ده سکردن، تا قمن. هیچ دداتم نه ماون، ته نانه ت چواردانه یان له چه رز
خواردن شکاون.

- نووسراو باسی ددانی تا قم ده کا؟

- نه خیر باس ناکات. له بیریان چوه. کوره نه مه خوینیتی، نه وه نیه کاریژه ی ژیری له زیپرگراوه؟
برا فهرموو به گه لمان که وه.

- بوکوی؟

- پوئیسخانه!

* * * *

به سه دان بروسکه له به ریته به رایه تی ئاسایشی ویلایه ته کانی ده ره وه ده گه یشتنه به ریته به رایه تی
ئاسایشی ئیستانبول

(نیشانه به بروسکه ی ژماره نه ونده ی روژی نه ونده :له سنووری ویلایه ته که ماندا بیست و دوو فیل
حه مدیمان ده سگیر کردوه. چوارده یان جل و بهرگی قاوه یی خه تخه تیان ده به ره وه هه شتیشیان کاریژه یان
له زیپرگراوه. تکایه ئاگادارمان بفرموون فیل حه مدی دیکه بگرین یا نه ونده به سه؟)

* * * *

(ئەمە وەلامى فلانە بروسكەتانه:

لە سنوورى ويلايهته كه ماندا له نيوان ۱۸۰ كيلو ۲۲۰ كيلوڤا دوو دەرزه ن فيل حەمدى دەسگير كراون و هيچ شوينيك كه گومانى لى بگرى نه ماوه نه پيشكنين و بهم نزيكانه هه موويان رهوانه لى لاتان ده كه ين. هه نديكيش رايانكر دووه، به لام ئيمه زور به ديقهت چاوديرييان ده كه ين و بهم زوانه ته وانيش دەسگير ده كرين و رهوانه يان ده كه ين، له گه ل ريزماندا)

له بهر پرته به رايه تى ناسايشى ئيستانبول وه ته م بروسكەيه رهوانه ي ته وارى ويلايه ته كان كرا:
(له بهر ته وهى چيگه نه ماوه، حالى حازر ته و فيل حەمدىيانه ي گرتوتانه به سن. تا فه رمانىكى ديكه تان بو دى تكامان وايه كه س رهوانه مه كه ن)

تايينى: كاتىي ته م بروسكەيه رهوانه كرا، فيل حەمدى راکردوو، دەمىك بوو دەسگير كرابوو!!

(*) سه له پ: سه حله پ: گيايه كه گولى جوانه و چند جوزى هه يه. له جوزيكيان نوشابه يه كى وه ك چاى لى دروست ده كرى و تامى شيرينه و له گه ل شيردا ده نوشرى (وه رگير).

کامه حزب دهباتهوه؟

گوتیان:

- مراد ئاغا هه موو شتیك ده زانی!

که تازه هاتبوومه ئەم ناوچهیه چەند روژێك میوانی مائی مراد ئاغا بووم. ئاغام لە چایخانەدا دوژیەوه:

- مراد ئاغا، دەلێن جەنابت هه موو شتیك ده زانی و سەرت لە نیشان دەردەچی، پێم نائی لەم ههلبێژاردنه‌دا کامه حزب دهباتهوه ؟
مراد ئاغا گوتی:

- هیچ مەعلووم نیه .

گوتم:

- کامه حزب به توانا لایهنگر بی ئەو ههلبێژاردن دهباتهوه .

گوتی:

- نهخێر . مەعلووم نیه . ئەنجامی ههلبێژاردنی ئاق قوینلوو قەرە قوینلوو ده زاندره به لام ئەنجامی ههلبێژاردنی ئەم شاروچکەیه نازاندی و لە هەر کێ پرسی ، هیچی لێ نازانی . ده زانی بو نازانن ببا بو ت باس بکەم ..

چوار مەشقی لیبی دانیشت و پیبی چهپی خسته بان پیبی راستی و ئاگری له جگه‌ره به‌رداو گوتی:

- جاری لەم شاروچکە‌ی ئیمه‌دا حزب و میزب نیه .. ئەگەر هه‌بیش هەر ناوه‌و کەس ئاگای له حزب نیه . جاران حزمان به‌ ده‌وله‌ت ده‌زانی . بینایه‌کی پان و به‌رین و فراوان که هی حکوومه‌ت بوو . پاشان حزبیکی دیکه دامه‌زراو بوو به‌ هه‌للا . کامیل به‌رگدروو هاته لام و گوتی : مراد ئاغا وهره با به‌یه‌که‌وه هوبه‌یکی حزبی تازه دامه‌زراو لەم شاروچکە‌یه‌دا بکه‌ینه‌وه . گوتم : کورپه کامیل کورپی خۆم هوبه‌ی حزب دوکانی به‌قالی نیه ، برۆ ئیشته . ره‌زای پاریزهر نامه‌ی بو کاربه‌ده‌ستانی ئەو حزبه‌ ره‌وانه کردبوو ، هاته لام و گوتی : خه‌لکی ئەم ناوچه‌یه به‌ قسه‌ی تو ده‌که‌ن وهره با هوبه‌ی حزب بکه‌ینه‌وه . گوتم : کورپه ئیوه سه‌رئیشته بوخوتان په‌یدا ده‌که‌ن ، ئەم

مهمله که ته به که لکی حزبایه تی نایه. گوتیان: زه مانه گوژاوه و ئیستا له شه مریکاشدا قانونه ده بی مرو له حزبی کدا بی.

دریژی نه ده می، حزمان دانا. له گه لا بوونه وهی هه وال، هه چی نه ندامانی حزبه که ی دیکه هه ن پژانه سه رمان. نو سه ری حزب فریانا که وی ناو تو مار بکا. ترسم گه یشتی، کورپه چ له م هه مو نه ندامانه بکه یین؟ به ره زای پاریزه ری سه روکی هوبه ی حزبم گوت: و ره پیاوی چاک به با تو مارگه داخه یین ئیدی که س و ره نه گرین با تووشی به لایه که نه یین. گوتی: تووشی هه یچ نابین، حزب لایه نگره نه ندامی زور بن باشتره. ده بی نه نجام به چ بگا، نه وانه ی له حزبه که ی دیکه وه هاتوون حزب و میزب نازانن و کوله وارن؟

هه رچه نده ی هاوارم کرد بی سوود بوو. مه لبه ندی حزب سپاسنامه یه کی بو ره زای پاریزه ره وانه کرد. زوری نه خایاند گوتیان سه روکی گشتیی حزب ته شریف دینی. ئیدی دارو به رد رژیاه شاروچکه وه دهرزیت فره ی ئاسمان بدابا و ه عاردی نه ده که وت. ئیمه پیمان وابوو ره زای پاریزه و تاریژی چاکه، به لام ئه م سه روکی گشتیی حزب ره زای چی و مه زای چی! وای ده هونایه وه خه لکه که ی به جاری جو ش ددها. وه ک کونترولی له ده ست شه و بی، بای ددها خه لکه که ده گریان، بو لای دیکه ی باده دا، تیکرا پیده که نین.

وتار ته واو، سه روکی گشتی هاته باره گای حزب. له ره زای پاریزه ری پرسیار کرد:

- سه رجه م دانیش تووانی ئه م شاروچکه یه چه ند ده بن؟

- بیست و چوار هه زار که س.

سه روکی گشتی گوتی:

- نه وانه ی له هه لباژاردندا مافی ده نگدانیان نیه حیساو مه که.

- نه وانی مافی ده نگدانیان نیه و یا نایه ن، به زیاده وه یازده هه زار نابن.

- چه ند که س له حزبه که ی ئیوه دا نیو نووس کراون؟

- نو هه زار.

سه روکی گشتی گوتی:

- که واتا له م شاروچکه یه دا هه لباژاردنمان برده وه.

دووا به دووای رویشتنی سه روکی گشتی حزبی ئیمه، حزبه که ی دیکه که وتنه خویمان و ترسیان گه یشتی و سه روکی گشتیی نه وانیش هات و وتاریکی خوینده وه، چ وتاری!!!.. به راستی وتار واده بی. له کوتایی دا گوتی:

- هاوولاتییه خوشه ویسته کان.. نه گهر حزبی نیمه بیته سهر حوکم ، نه وه ههر دانیش توویه کی گوند هه زار لیره سلفه ی بانقی دهه دینی.

وای سلفه! ئیدی ههر نه دنامی نیمه یه و بهراکردن له حزبه که ی دیکه دا خوئی نینووس ده کا. روژی دوواتر ره زای پاریزه رم بینی، دهستی له ژیر چه ناگه ی بوو. گوتم:

- کاکه رهزا خیره، ده لئی کارپژهت ژان ده کا؟
گوتی:

- ددانه کانی من تاخن، شوکر ژان ناکهن. به لام له مه ییش به دتر ، ههرچی نه داند امان هه بوون هه موویان چوونه ریزی حزبه که ی دیکه.

- که سمان نه ما؟

- هه موو نه م قهرزه ی بانق وای کرد.

گوتم:

- هه لسه با نیمه ییش برۆین خویمان نیو نووس بکه یین، ده ترسم پاشان وهرمان نه گرن!
گوتی :

- جاری بوه سته. ته له فوتم بو مه لبه ند کردوه بزائم چم وه لام دهه دهنه وه؟

ئیدی یه ک کرپین و فروشتن له شاروچکه دا دهستی پی کرد ههر مه پرسه .. خه لک پارهیان ده وی. ده مگوت:

- کوره نه مه چ وه زعینکه، خو پاره تان له کوچه و کولان نه دوژیته وه؟
ده یانگوت:

- هه زار لیره سلفه به رپوه یه!

ره زای پاریزه ر به هه ردوو چه پوکی وهرده گه رایه سه ری و به نووزه وه ده یگوت:

- هه لپژاردنمان دوژاند..

وا ده پاراپیه وه به ردی نهرم ده کرد.

جاریکی دیکه ییش سه روکی گشتیی حزب فریاکه وت. هیشتا ههر پییه کی له نیو ئوتو مبیل بوو که وتاریکی وای پیشکه ش کرد خه لکه که ی به جاری هه ژاند. جاری وشه ی له دهم

ده رنه هاتوه ، خه لک ده ستیان به گریه کرد، که نوتقی کرد تیکرا دایایانه قاقای پیکه نین. وتار وا ده بی. فه رموی:

- هاوولاتیانی تازیز.. له دووای منه وه یه کپک هاتوته لاتان واده ی هه زار لیره سلفه ی بانقی

پیداون. من واده تان ددهدمی ٚ ٚٚمه دووههزار لیره سلفه ی بهنک بدهینه هه خیزانیک.
هه ره ٚه وٚژه بووینه وه حزبی دهسه لاتدار.. هه ره خه لکه وه دووباره خوئی نیو نووس ده کاته وه وه
به هه زاران رٚانه ٚم ناوه. ره زای پاریزه ره گوئی:
- ٚه مجاره هه لٚژار دغان مسوگه ره کرد.

نهک هه ره زان ، به لکو ٚمه رای هه موو که سیئک بوو.
دیسان کرپین و فروشتنیکی بی ٚ حساب دهستی پی کردووه..
- کوره دیسانه کی ٚمه تان له چی؟

دهیانگوت:

- ٚه وه زار لیره یی حزبه که ی دیکه مان خوار دو ته واو ، نو ره ی سلفه ی ٚٚوه یه بیخوین!
وای له م عه قله ی خه لکی شاروچکه ی ٚٚمه هه یانه! هیشتا پاره یان نه چورته گیر فان سه رفی ده که ن..
ٚه مجاره سه روکی حزبه که ی دیکه هاته وه:
- به دووههزار لیره سلفه ٚٚوه یان ته فره داوه! ٚٚمه نهک بو ٚه خیزانیک، بگره هه سه رو دوو
هه زار لیره ی ددهدینی..

کابرا وتاری ته واو نه کردبوو، که به را کردن خه لکه که دووباره له حزبه که ی ٚه خو یان
نیونووس ده کرد.

منیش برپارم دابوو پیوه ندی به حزبه که ی دیکه وه بکه م. حزب سه رو دوو هه زار لیره سلفه
دهدا ، هه ره بابایه و پسه و له ی ماره یی برپین و ده فته ره نفووس ده ردینی و ناوی وه همی
داده نین.. که برسیارت له یه کیئک ده کردو ده تگوت بو ٚه ده که ی؟ ده یگوت:
- نیشتمان رو له ی دهوی.

سه روکی گشتیی حزبه که ی ٚٚمه په پیدا بوو، باشیشی کرد ٚه گینا ٚه ندانمان نه ده مان..
ماموستا دووای وتاریکی گه رم و گور، گوئی:

- هاوولاتییه خوشه ویسته کان. حزبه که ی دیکه واده ی دووههزار لیره ی پیداون.. ٚٚمه دوو
هه زار که ییش ددهدین و قازانجی سلفه ییش له که س وه رناگرینه وه.

خه لکه که ٚه مجاره رٚانه ناو حزبه که ی ٚٚمه ..گوتم:

- بو خاتری خوا کاکه ره زان هه لٚژاردن ٚه ونده ی نه ماوه، ٚه گه ره له م ماوه یه دا سه روکی
حزبه که ی دیکه هات ، چارمان چیه؟

هه روایش ده رچوو، سه روکی حزبی دیکه خوئی گه یانندی:

- هاوولاتییه بهریزه کان.. جا ودرنه گرتنه وهی قازانجی سلفه چیه؟ نیمه قازانج ودرناگرین وله هممو کوته قهرزه کانی پیشووشتانیش خوش دهبین.

کابرا ئه مهی گوت و رویشت و وهك بارووت بخته نیو ئاگر، به دووای خوئییه وه قیامه تی بهریا کردو رویشت..

- کاکه رهزا چمان به سه رهات؟

رهزای پاریزه وه لامی دامه وه و گوتی:

- سوتاین مراد ئاغا، ناگرمان تیبه ربوو.. حزب قهت کهسی تیدا نه ما هممو بیان چورنه حزبه کهی دیکه.

- کوره با نیمه پیش بچین.

- سه برکه، نامه بو سه روکی گشتی نووسیوه، بابزانین سه رباری له قهرز خوش بوون، وادهی چیتر ده دا؟

هه لئب ژار دنیش ئه وه ندهی نه ماوه، پروپاگه نده پیش قه ده غه کراوه. بو خاتری خوا دوواکه وتین، سه ددانه کهس له حزبه کهی نیمه دا نه ماون، حزبه کهی دیکه پیش کوئی ئه ندامانی که یشته هه ژده هه زار کهس.

- باشه کاکه رهزا له شار و چکه کهی نیمه دا ئه وه نده ده نگدر نین، ئه م خه لکه له کوی هاتون؟

- مه سه له سلفه ی بانقه.. هه ریه که و خوئی به دوو کهس نووسیوه.

- ئه وانه ی مافی ده نگدانیان هه یه چهند کهس دهن؟

- دووازه هه زار.

- کاک رهزا به خوام سپاردی، ده رومه ناو حزبه کهی دیکه.

باشه؟ منیش له ویدا خوم نیو نووس کرد.

مراد ئاغا داوای قاو دیه کی دیکه ی کردو پیی راستی خسته بان هی چه پ و گوتی :

- ئیستا تو بلی، حزبی که هه ژده هه زار لایه نگرو ئه ندامی هه بی، ئه وی دیکه به حال بگاته هه زار، بلی بزائم کامه حزب ده باته وه؟

- توخوا مراد ئاغا ئه مه پیش بوو به پرسیار؟ ئه لبت ئه و حزبه ی هه ژده هه زار لایه نگری هه ن.

- برازا نه ترانی.. نه خیر نه تپیکا.. ئه و حزبه ی من لیی در چووم هه ر ئه و بر دیه وه.. من خوم ده نگم دایه ئه و حزبه و نه مدایه حزبی تازه.. چوته؟ کاکه ئیشی نیمه مه علوم نیه. یه کی که دوو هه زار ده دا، خه لکه که خوین تور دهن، ئه وی تر سی هه زار، جار یکی دیکه خه لکه که

ده پڙينه ناوى. به لآم گوى مه ده رى، هر كاتهى وادهى هه لېزاردن هات هر كه سه و راوته گبىرى
خوى ده كا.

گوتم:

- باشه بو وايه؟

- مه سه له پاره و واده يه. به لآم كه هاته سر دنگدان، خه لكه كه له هه وه له وه كامه حزبى
هه لېزارد بى دنگى خوى ده داتى. بو يه نه نجام مه علوم نابى. هر كه سيك پيى گوتى دنگت
ده ده مى باوه رى پى مه كه. كه پيلاوى له پى كرد نه و كاته مه علوم ده بى!

برازا، قاوه يه كى ديكه ناخويته وه؟

كەر له وولاته كهى خوتاندا نيه؟

- وهك ددانی ژان بكا، دهستیكى لهسەر چهناگهه ی داناوهو به دهسته كهى تر له روى خۆى ددها:
- تفوو، بزانه چۆن رهزىل بووین!
 - سه رسام بووم . كابرآ پياويكى ماقوولّه كه چى ههر له ده رگاوه وه ئه م قسانه ده كا! گوتم:
 - فهرموو فهرموو، به خيّر بيّن، فهرموو دانيشه .
 - رهزىل بووین ، رهزىل .
 - چۆنى؟
 - چۆن بم، چۆن و مۆن ما؟ ئه وه نيه رهزىل بووین؟ تفوو .
 - وا تيگه ييشتم قه زاو به لايه كى به سه رهاتوه، خوانه خواسته ژنى ، منداليكى، توشى فه لاکه ت بووه .
 - به ته واوه تى شكايينه وه ، بوينه دوو پارچه .
 - بۆ، چى بووه؟
 - هيشتا پيى ده وى، پيره كه ريگمان به دووه زارو پينج سه د ليره فرۆشته كابرآ .
 - كه ميگ ليى دوور كه و تمه وه و ديقه تيگم دايه ، خۆ شيّت نه بووه؟ مه سه له م گۆرى:
 - قاوه يه كت بۆ بيّنم؟
 - گوتهى:
 - جارى واز له قاوه بيّنه ، رهزىل بووین . پيره كه ريگى په ككه وتهى بى نال دووه زارو پينج سه د ليره ده پيى؟
 - به خوا هيچ له كرپين و فرۆشتنى كهر نازام .
 - بۆ پيّت وايه من جامبازى كه رام؟ به لام ده زام كه ريگ دووه زارو پينج سه د ليره ناكا .
 - جا ههر له بهر ئه وه توورهى؟
 - ئه ي چۆن، من تووره نه بم كى تووره ده بى؟ ئۆ هيچ بيستوته كه ريگ دووه زارو پينج سه د ليره بيى؟
 - بيست سال زياتره كهرم نه ديوه .

- من پرسپاری تهوهت لی دهکهم ناخۆ پیره کهرێک دووههزارو پینج سهه لیره دهکا؟
- بلیم چی، نازانم.. کهرێکی به معریفهت بهلکو تهمه نرخه بی!- بهمهعریفهتی چی؟ کهره
که. سههره رای تهمهیش گورو و پیر، بهدووههزارو پینج سهه دلیره یان فرۆشته کابرا. لهههمویشی
به دتر من له نیوان تهه کپین و فرۆشتهه دا بووم.

- نا؟ چۆن؟

- منیش هاتووم باسی تهمهت بۆ بکهه. لهسهه داوهتنامهی لهتههریکاهه بۆ زانکۆی
ئیسنا بنوولهوه هاتبوو، خۆم و ژم سالتیک له تههریکا ماینهوه. دهزانی وانیه؟
- دهزانم.

- لهتههریکادا پرۆفیسۆرێکم ناسی و بوینه دۆست و زۆری یارمهتی دام و چاکه ی لهسههرم
بوو، کههه پرامهوه تورکیاش نامه مان لهیه کتر نه پری. دۆستی تورکیا بوو، تورکیشی
خۆشدهویست. له یهکی له نامهکانیدا باس له برادهرێکی خۆی دهکا که پسیپوره له مافور و
دهیهوی بیته تورکیا. کابرا بهدووی کۆنه مافوروشتی تهنتیکهیهوه خهریکه کتیپیک دادهنی.
نامه ی دا بووه کابرا.

پسیپور له مانگی تههمووزدا پهیدا بوو. تههرهس و ژماره ی تهلهفۆنی منی لایهه رۆژێکیان
تهلهفۆنی کردو یهکسهه چوممه تهو هۆتیله ی لیبی دابهزیهوه. کابرا ههر له جنۆکه ی دهکرد،
تههریکیهکی به تهسل تهلهمان، وایزم جووله که ی تهلهمانه و چۆته تههریکا. چوار باولی پر
له مافوروی پی بوو که بهرلهوه ی بیته تورکیا له وولاتانی دیکه ی کپیون. باولهکانی
کردنهوه و تهنتیکهکانی نیشانی من دا. کۆنه مافور، بهره، تهوره که. دیاره زۆر به کۆکردنهوه ی
تهه شتانه که یف سازبوو. دهیگوت تهمانه خهزینه نه.. تهه ده پارچه مافورانه لانی کهم سی
ههزار دۆلار نرخیا نه. کهچی تهو له یهکی له دیهاتهکانی ئییراندا بهیه که دۆلاری کپیون.
سههره رای تهوهش کابرای ئییرانی که دۆلاری وهگرتهوه و بینویهتی له پاره ی خۆیان ناکا،
دۆلاری توژداوه و نهیویستوه.

پرسپاری تهوهم لی کرد بۆچی تهه پارچه مافوره کۆنانه پاره دهکهن؟ گوتی: چونکه له ههر
سانتیمتریکدا ههشتا تهقه ل ههه، تهمانه شاکارن.

تهه بهزه و قهوه باسی مافوروی دهکردو زانیاری له بارهیهوه ههلهدرشت. دهیگوت نیشاکارترین
مافور سهه گرپی له ههر سانتیمتریکدا ههیه، تهویش مافوریکدی دیواره و نازانم له کام
مۆزه خانه دایه.

لبادىكى نىشان دام، ئەمەم بە پەنجا سېنت كرىپو . . لەكەيفان حرىت حرىت پىدەكەنى: ئەم لبادەيش لانى كەم پىنچ ھەزار دۆلار دەكا .

گوتم: باشە چۆن ئەم شتە گرانبەھايانە وا بە ھەرزان دەكرى؟ گوتى: چل سالە ئەمە پىشەى منە . ئەوئندە لە بارەى ئەنتىكەو وكونە مافورر دووا، ھىچم پى ئەما بە غەيرى ئەوئى سەرسام و واقى وپم. سى دانە كىتپى لە سەر مافورر داناوھو خۆشى يەكىنكە لەوكەسانەى بە خاوەن گەنجىنەى مافورر دەژمىردىن .

بەرەو ئەنادۆل بەرى كەوتىن . ناوچە ناوچە ، قەزا قەزا دەگەرپاين . وپنەى فۆتوگرافى مافوررى دەردەھىناو لە گەل مافوررى مزگەوتەكانى بەراورد دەكردن و تىپىنى تۆمار دەكرد . چەند پارچە كۆنە مافوررو بەرەو لبادىشى كرى . بەقسەى خۆى ئەو شتانەى لىرەى كرىن ھىچى وانىە بەرامبەر ئەوشتانەى لە ھىندستان وئەفگانستان وچىن وتركمانستان و ئىراندا كرىونى : - مافوررى زۆر بە قىمەت لە تركيادا ھەن ، بەلام تەسادوفى ناكەين .

چوونە ناوچەبەك دوو دەستەى ئەمرىكى و ئەلەمانى بەدوواى ئاسەوار عەردىان ھەلئەكەنى . لە پانتايى پىنچ دە كىلۆمىتر چادىيان ھەلئابوو . خاكىيان سەراوين كرىبوو . چىا ، گرد ، وەك پەمۆى ھەللەج پەردىان كرىبوو . خۆلىيان لە گردەكان دامالىبوو . ئىرە بەر لە ھەزرتەى عىسا ئاوەداون بووھو لەژىر خاكدا شوپنەوارى خانوو و گۆرستانىيان دۆزىوھتەو .

لەبەر ئەوئى شوپنەكى كۆن و مېژووبى بە ، ئەوانەى ھەوئى شتى كۆن دەكەن پەيتا پەيتا دەرژىنە ئەم ناوھو لە ھەر سى چواركىلۆمىتردا دەيان تورىست دەبىنى . خەلكى دىھاتىش پىرى ئەم ناون و ئەو پارچە گۆزانەى لەژىر خاكى دەدۆزنەوھ دەيفرۆشنەوھ ئەو خەلكە بىيانىانەى وا گەشت و گوزار دەكەن . ئەوانىش دەيفۆزنەوھ . منداھە دىھاتى پەيتا پەيتا دەخولنەوھو ئەو شتانەى لەژىر خاكىيان دۆزىونەتەوھ دەيفرۆشنەوھ : تاشەبەردى ھەلكەندراو ، گولدانى شكاو . كورر كچى بچكۆلانە ھەرايانە : وان دۆلارو بەرەو پىبلى گەشتوگەوزارگەران رادەكەن .

لەدلى خۆمدا گوتم با منىش شتىك بو يادگارى بكرم . قولپى گولدانىكەم و دەدەست كىژوولەيەكى قۆزەردى دە سالان بىنى و تەپلە سەرىكەش لە بەردى شىن تاشراو بە دەست كورپىزگەيەك بوو . واى بۆچووم كە رەنگە بەردەكە لەو بەردە بەنرخانە بى كە دەگەل زىوئەلماسى بكاردىن . گوتم :

- منالينە ئەمانە بايى چەندن؟

كچە داواى چل لىرەى كرىو كورپە پازدە لىرە . گوتم با ھەرزانتى بكرم :

- ئۆى ، گرانە .

كورپەو كچە لە چەشنى مرۆفى بەساللا چوو ، دەستىيان بە شەرح كرىدى شتەكانى خۆيان

کرد، گوتیان باوکمان چەند رۆژ خەریک بوو تا لە ژێر قوولایی پینج میتر زەوی ئەم شتانەی دۆزیوەتەوه.

لیم کرپن، بەلام دۆستی ئەمریکیم ئەم شتانەی نە بە میژوویی و نە بە ناسەوار دانا. گوتی: خەلکی ئێرەیش وەکو خەلکی تەواری رۆژەلەت ئەم شتە تەخلیتانە دەفرۆشنەوه بیگانه. هەرچی لە ماله کانیاندا هەن ژنانەو پیاوانە، قۆلی بیگانهی پی دەبرن. ئەوەندە لە تەخلیت کردن زیرەکن، کە ئەگەر شوینەوارناسی بەراستی نەبی دەرکی پی ناکا. بۆ نمونە ئەو قۆلپە مەرکانە دەست گێژۆلەو کەللەسەری لەبردی شین تاشراوی دەست کورپژگە هونەر نیە؟ ئەنانەت ئەو گوندنشینانە ئیسقانی سەگیکیان فرۆشتبوو کابرایەکی ئەمریکی بەو حسیبەیی ئیسقانی مەلیکیکی مۆمیا کراوەو حریت پێدەکەن.

بە سواری جیب بە رینگە قیرنەکراودا دەرویشتین و دنیاش زۆر گەرم بوو. دووسی درەختی چنارمان لە نزیک گوندیکەوه بەر چاوکەوت، لاماندا ژێر درەختەکان ژەمی نیوهرۆ بخۆین. پیره پیاویک لەو ناو دانیشتوو، کەمێک دوورتریش کەریکی بەستبوو. سلاومان لە کابرا کردو دەستمان بەقسە کردو قسەکام بە ئینگلیزی لە دۆستە ئەمریکیەکەم دەگەیاندا.

- ئەم گوندە کام بەرهممی لە هەمووان پترە؟

گوتی:

- هیچ بەرهممیکی نیە. جارێ تۆمۆ دەکراو دەخل و دان هەبوو. بەلام لەو تەمە دەست بە هەلکەندنی شوینەوار کراوە، بیست سالیش دەبی هیچ ناچاندی.

کابرای ئەمریکی گوتی:

- لە جینگە دیکەیشدا هەر هەمان شتە.

گوتم:

- ئەی باشە ئەم خەلکە بە چ دەژین؟

- پارچە گۆزەو بەردو کۆنە شتی ژیر خاک بوو بە مۆدە. خەلکی وازیان لە زەراعت و ئاژەڵ بەخیوکردن هیناوەو کەوتوونەتە دووای زەوی هەلکەندن و ئەو شتانەی دەدۆزنەوه دیانفرۆشنە بیانیان و پێی دەژین.

کابرای ئەمریکی:

- لە جینگە دیکەیشدا هەمان شتە.

پیره پیاو گوتی:

- خەلکی ئێرە زۆر نارەسەن و هیچ و پوچن. هەرچی گەنجینهی ئەم ولاتە هەیه بە بیگانهیان

فرۆشت. هەرچی له ژێرخاکهوه دهريان هینا ههزران فرۆش کران و به خۆزایی له ناویاندا. هه موویان دزن. باش بوو حکوممهت فریاکهوت، ئیستا نایه لێ کەس هیچ ده ربیستی و نه گه ربیگانه شت بکرن نهوه له حکوممهتی ده کړن.

کابرای ئه مریکی گوتی:

- راسته، له جیگه ی دیکه یشدا هه ر هه مان شته.

گوتم:

- باشه خه لکی گوند به چ ده ژین؟

- ئه م ناوچه یه شه ش گوندی لێ یه، برۆ ماله کانیا ن هه رچی شته نایدۆزیه وه، نه وه ی قیমে ت بکا نه ماوه. په رداغ، گولدان، سنی.. هه موویان خاوه ن مایکی چۆل و به تال.

- بۆ؟

- بۆ؟ چونکه فرۆشتوویانه توریستان، هیچیان له مالدا نه ماوه. هه رچیان هه بی به ئه نتیکه و ئاسه واری ده فرۆشن. داب و نه ربیتی خه لکی ئیبه به جاری شیواوه. دوینی ته ماشا ده که م وا میرد مندالیک خه ربیکه مۆرو له ملی که ره که ی من ده کاته وه و ده بدزی. که دزیشی ده بیا له ژیر خاکی ده شاریتته وه و پاشان ده ریده هیستی که به لێ ئاسه واری دۆزیتته وه! تیگه یشتن چۆنه؟ بارگه و بوو کینی کچه کانی گوندیش نه مان، هه موویان به ئه نتیکه و ئاسه وار فرۆشت، به ردیکی له په نجه درێژتر شتیکی لێ دروست ده که ن. نالی که ر ده که نه میدالیا و کۆنه پاره.

کابرای ئه مریکی:

- نه مگوت؟ له جیگا کانی دیکه یشدا هه ره هه مان شته.

پرسیارم له په ره پیا و کرد:

- ئه ی تۆ به چ ده ژێ؟ چکاره ی؟

گوتی:

- که ر ده کړم و ده فرۆشم.

پاشان نه و په ئاوه ی له گوند هیتابووی له به رده م که ری دانا، که ر خه ربیکي ئاوخواردنه وه بوو، کابرای ئه مریکی هه لسا یه سه ربی و به ره و لای که ر رۆیشت. ئیمه ییش خه ربیکي قسان بووین:

- جا بازرگانیی که ر خیری هه یه؟

- له خوا به زیاد بی، پینج ساله ئه م کاره ده که م.

- باشه چه ند قازانج ده که ی؟

- مه علوم نیه، به گوێره ی که ره.

- به چەند ساتە وەخت کەریک دەفرۆشی؟
 مەعلووم نیە. جاری وا دەبینی سێ مانگ، پینج مانگ کەر نافرۆشێ. جاری وایش هەیه لە
 رۆژیکدا پینج دانە کەر بەجاریک دەفرۆشێ.
 کابرای ئەمریکی لێم نزیک کەوتەووە گوتم:
- پارچە مافووریک وەبان کەرە کەیه و هەیه، هەر مەپرسە!
 تەماشام کرد، پارچە مافووریک لەقور وەردراو... گوتم:
- ئەم پارچە پیسە؟
 گوتم:
- ئەمان، ئەمە شاکارە. ئیوە خەریکی قسان بوون من پارچە مافوورم هەلگێرو وەرگێر کرد..
 رەنگی، هەرمەپرسە. لەهەر سانتیمتریکیدا سەدو بیست گری هەیه. شتی وا عەجایەب لەم
 دنیا دا نیە. دەگمەنە.
 گوتم:
- ئەگەر بيفرۆشی کرباری؟
- بەلێ کربارم. بەلام با کابرا نەزانی کرباری مافوورم. من ئەمانە چاک دەناسم، شتیکی فری بدن
 ، کەتۆ ویستت بیکری یە کسەر خۆیان گران دەکەن و دلێن دیارە بەقیمەتەو ئەنتیکەیه و داوای
 پارەیه کی یە جگار زۆر دەکەن. چاوشیان تیر نابێ هەرچەندە یی بیا نەدی لایان وایە کە مە. بۆیه
 با کابرا تێ نەگا.
- کابرای دێهاتی بە جواب هات:
- ئەم گاوە چ فینگە فینگیهتی؟
 گوتم:
- هیچ ، ئیترە زۆر بە دلە.
 - جا ئیترە چی لێیه بە دلێ بی؟ گردیکی رووت و قووت.
 کابرای ئەمریکی:
- پیم نەگوتمی؟ ریگە ی ئاسان هەیه شت بە هەرزان بکرم. ئیستا ئەو ریگە بە کار دینم.
 - چۆن؟
- هەوێل خۆمان لە مافوور نادەین، کەرە کە ی لێ دەکپین . کابرای دەشتە کی بیری بوو نرخی
 مافوور ناچی. کە پیکهاتین پارچە مافوور لە سەریشتی کەر دەبی ، ئینجا ئەویشی بە نرخیکی

ههزران لی ده کړین. تو ئیستا مامه لهی کهری له گه لدا بکه.

به کابرای پیره م گوت:

- جه نابت کهر ده فروشی، وانیه "

گوتی :

- به لی.

- باشه ئه م کهره به چهند ددهی "

- ده مینته سهر کړپار چندی پی ددا.

- ته گهر ئیمه کړپار بین؟

کابرا پتیکه نی:

- پی م راده بویرن؟ پیاوی وهك ئیوه ئه فندی و پوشته کهرتان بوچیه؟

- تو ههقت چیه، ئیمه ده یکړین. به چندی ددهی؟

- کړپار ده زانی. تو ده یکړی یا ئه م گاوره؟

- ئه و ده یکړی.

- چ میلله ته؟

- ته مریکیه.

- هممم. بیانی نیه، له خو مانه. برا ئه م پیره کهره به که لکی ئه و نایه.

له کابرای ئه مریکیم گه یاند، گوتی:

- زور باشه، که واتا ههزرانی ددا.

به پیره میردم گوت:

- پیره کهریش بی، ئه و رازیه.

- کاکه شووره بییه. ده چیته وه ئه مریکا و گله مان لی ده کا و ده لی تورک قولیان بریم.

له دؤستی ئه مریکیم گه یاند، گوتی:

- دیهاتی تورک زور دل سافن. راستگونه. له شوینیکی دیکه بوایه ئه سلن نه یانده فروشت.

مادام ئه وهنده پیاویکی دل سافه منیش پاره ی چاکی دده می.

گوتم:

- ته مریکی رازیه.

- باشه ، به لّام به گم ئەم كەرە ناگاتە ئەمريكا، لە ريگەدا دەتۆيى! ئەم كەرە گوروه .
- بەتۆ چى برا؟ كابرأ دهيهوى.
- هەللا هەللا. برا خۆ ئەمە جاشە كەر نيه ئيشيكي بۆ بكا، چ لەم كەرە گوروه دكا؟
- تۆ هەقت چيه؟ تۆ پارەى خۆت وەرېگره . ئىستا بەچەندى دەدهى؟
- دىهاتى گوتى:
- وەللاهى زۆرم مەراقە .بەم مامۆستايە ئەمريكى يە بلّى: كەر لە ولاتەكەى خۆياندا نيه؟
پرسيارم لى كرد
- كەر لە ولاتەكەى خۆتاندا نيه؟
گوتى:
- هەيه به لّام وەكو ئەمە نين .
لەكابراى دىهاتيم گەياندا .گوتى:
- هەممم .دياره ئەمريكى مەراقى كەرى توركانە! چبەم ئۆيال بە ئەستۆى خۆى . من تەواوى
ەهيهكانى كەرم پيگوت . ئىستاش بۆ كەريك دلّى دۆستىكى بيگانە ناشكيتم . با بيفرۆشين .
-بەچەند؟
- بۆ ئيوه بە يازدە هەزار .
- چى؟ كابرأ تۆ شىتى؟ رەسەنترين ئەسپى ەرهەبى بە دوو سى هەزار ليرەيه ..
-كەواتا كەرتان بۆچيه؟ برۆن ئەسپى رەسەن بکړن .
- لە ئەمريکيم گەياندا ..گوتى:
- چيم گوت؟ كە كړيار بووى داواى پارەى زۆر دەكەن . ئەگەر مامەلەى مافوورى سەريشتيمان
بکړدبا رەنگە داواى سەد هەزار ليرەى کړدبا! ئىستا من دە هەزار ليرەى پى دەدەم بە لّام
يەكسەر رازى بم داواى پەنج هەزار دەکا . با مامەلەى لەگەلدا بکەين .
- بە مامە پيرەم گوت:
- راستم پى بيژه، تۆ ئەم كەرەت بە چەند كړيوه؟
- من درۆم لانیه .دەسنويزم هەيه و درۆ ناکەم .ئەم كەرەم بە پينج ليرە كړيوه . چاوهرى بووم ئەمپرۆ
سبەى بتۆيى و كەولى بکەم . لەمە زياتر بەكەلکى هيج نايە .
- کورە ويزدان ..كەريکت بە پينج ليرە كړيوه، چۆن داواى يازدە هەزار ليرە دەكەى؟
- برا خۆ من فرۆشيار نەبووم، ئيوه خۆتان كړيارن .دەلّيم پيرە ..دەلّين قەيدى ناکا .دەلّيم

گوروه. ده لئین رازین. ده لئیم جاشه که رنیه هر رازی بوون. ناگاته ئه مریکا و ده تۆپی. گوتتان
باشه. ئیستا پیتان ده لئیم کهر قاچیکیشی شه له.
-قهیدی ناکا.

-بزانه؟ دیاره که ریکی به قیمه ته و من نازانم. ئه گینا ئه م ئه مریکی یه گاوره ئه م نیزه که ره شه ل
و پیرو گوروه ی بوچییه؟ له ده هزار لیله که متری ناده م.
به دۆستی ئه مریکیم گوت:
-نایه ته خواره وه. ده هزار ی بدهینی؟

دوو سه عاتی ته وا و مامه له مان کرد. وهک نیمچه پیک نه هاتنی کیش دوور که وتینه وه.
پاشان گه راینه وه.

کابرا گوتی:

-ده مزانی دینه وه؟

گوتم:

-چۆنت زانی؟

گوتی:

-چۆن نازانم؟ بیر له که رینی پیله که ریکی وا بکه نه وه، نارۆن.

شۆفیрман تیگه یاند له جاده ی قیرتا و چاوه روانمان بی، پاشان کهر سواری جیب ده که یین.

قوربان، هر چۆنیکی بی، کهرمان به دووه هزارو پینج سه د لیله لی کړی. پاره مان ژماردو
دامانی. ئه ویش ره شه ی له ده ستمان نا و گوتی:

-ده ی خیری لی بیینن.

دووا به دووا ی ئه م قسه یه ی گوتی:

-به هر حال پیله که ره که مان هر زمان فرۆشت. ده ی پیروژتان بی.

پسپۆری ئه مریکی چاوی بریوه ته پارچه مافووری ده ست کابرا. گوتی:

-با کابرا مان تی نه گا. کهر که میک لیده خورین و دوور ده که وینه وه و ده گه ریینه وه و ده لئین، ئه م
پارچه به ره مان بده ری له سه ر پشتی دانین گه رمایه. با تی نه گا پارچه مافور به قیمه ته.

جله ی کهرمان گرت و دوور که وتینه وه. من له پیشه وه و په ت راده کیشم و ئه مریکی له دووا وه
پال به کهر و ده نه ی. به هزار نالی عه لی بیست سی پی رویشترین که له نا کا و کابرای دیهاتی

بانگی کردین:

-بوہستن بوہستن ، شتیکتان له بیرکرد!

وای لهم که یفه ! کابرا پارچه مافورمان بۆ دینی! بهراکردن هاته لامان:

-کورینه، سککه تان له بیرکرد. تا دهگه نه ته مریکا کهر لهچ ده بهستنه وه؟ کهس کهری بی

سککه ده کړی. چیه ئیوه خه شیمن؟

سککه ی ئاسنیشمان لی وهرگرت.

دوستی ته مریکیم گوتی:

-دهی کاتی هاتوه، داوای پارچه مافور بکهو بلی ته پارچه بهره پیسه ش بینه به کابرا

دیتهاتیم گوت:

-تهم کهره زور لاوازه بهرگه ی گهرما ناگری،. پارچه بهرکی کونی پیسی له سهر پشت بو ،

بینه باداینینه وه.

گوتی:

-نا.. مافور نادهم. ئیوه کهرتان له من کړیوه نهک مافور.

-به لی کهرمان کړیوه . به لام تهم پارچه مافوره ی له سهر پشت بو. پاشان تهم پارچه کونه پیسه

بوچی باشه؟

- راست ده که ی کونه، پیسیشه، پاره ییش ناکا، به لام نایدهم.

- بۆ؟

- قوربان نایدهم. ته مه یادگاری باوکه مه. له باپره مه وه بوی ماوه ته وه چون دهیده م؟ نایدهم.

به کابرا ته مریکیم گوت:

- ده لی نایدهم، یادگاری باوکه مه.

گوتی:

- پی بلی به که لکی چی دی؟

که به کابرا دیتهاتیم گوت.. ته ویش وای وه لام دامه وه:

- به که لکی چیم دی؟ دهچم پیره کهرکی گوری دیکه پهیدا ده که م، به هیممه تی خوا به کینکی

وه کو جه نابتان دالغی لی بداو بیه وی، ته وه دیفرۆشمه وه دووعانه ی لی قازانج ده که م. تهم

مافوره به نرخه نرخ. سککه ی ئاسنم به خۆرای نیه دانی؟ هیچم لیتن ویست؟

- دهبا پارچه مافوریشته به دوو قرۆش لی بکړین و کهری به سه زمانی پی داپۆشین.

- ته وه فرۆشتم. ته ی پاشان چون کهر بفرۆشم؟ شهش ساله بهم مافوره وه پیره کهری گورو

ده فرۆشم... دهی خوا حافیزتان بی، خیری لی ببینن.

کابرا چەند هەنگاوێک دوورکەوتەو وەو گوتی:

- دەزائەم کەر جی دەهیلن. جا بوخۆتان ماندوو دەکەن؟ هەر ئیستا جیی بهیلن.

پسپۆری مافوور گوتی:

- لە شوینی دیکەدا شتی وانیه. قەت شتی وام بەسەر نەهاتوو.

کەرمان جی هیشت و بەرەو جیب رۆیشتین و سوار بووین. ئەمریکی سەکە ئاسنی بە دەستەو

گرتوو و فرە نادا. گۆتم:

- ئەم قازوخە ئاسنەت بوچیه؟

گوتی:

- بۆ یادگاری لەگەڵ مافوورەکانی دیکە ی هەل دەگرم. قازوخیکی بە نرخە بە دوو هەزارو پینج

سەد لێرە زۆر هەرزانه!

برادەرە کەم بە مست وەرگەراییە دەموچاوی خۆی و گوتی: ئای چۆن رەزێل و سەفیل بووین!!

تییینی

ئەم چیرۆکە و ئەوانی لە دووای ئەو دین، کاتی خۆی لە گۆقاری (باریش) ی سەر بە وەزارەتی

رۆشنیبری هەریمی کوردستان دا بلاوکرانەتەو.

کۆمپانیای گهرستهی یه دهگ

کاتیکی زۆرم بێ ئیشوکار به سه بر د... روژیکیان له و کاتهی وه بان په ردیکدا ده په رپه وه بیروکهی خو کوشتمم بو هات.. له بهر خو مه وه به دهنگیکی بهرز ده مگوت نایا خو کوشتم نازایه تییبه یا کاری ترسنوگانه؟ که له ناکاو یه کیک توند مه چه کی گرتم و گوتی:

-ئه وه شیت بووی نووری؟

کوته براده ریک قوتابخانه بو، ناوه کهیشیم وه بیر نه ماوه:

-به خوا نازام، شیتم.. ناقلم..

به دهه ریگاوه پرسیری لیکردم:

-ئێ، ئیستا خه ریکی چی؟

-هیچ .. عه تال به تال.. دوو سالی ره به قه هه موو به یانیا کاتژمیر هه شت له ماله وه

ده ده چه و تا نوێ ئیواره به دووای دۆزینه وی کارم ..

-کارکردن زه چه ته ..

-زه چه ت بێ ئاسان بێ، پیویستم به کارکردنه . سه ردانی ته وای دایه ره کانی ئیستانبوون هسی

حکوومه ت و کهرتی تاییه تم کردوه . وه لامیان هه ره وه بووه: ناوو ئه دره ست جی بهیله پاشان

خومان ناگادارت ده کهینه وه ..

-مانگانه سی سه د لیره باشه؟

-گالته م پیده کهی؟

-پیشم که وه ..

سواری ته کسی بووین و له به رده م بینایه کی گه وه ره دابه زین، له بان شووشه

نوسرابوو(نوسینگه ی فرۆشتمنی سپیر پارت) و له نووسینگه یه کی فراوانی نهومی بانه وه وه ژووور

که وتین.

دۆسته که م گوتی:

-دهزانی سهیرم به حالی تو دئی.. تو ته مه لترین قوتابی بووی و شهوهی شه که جی به جیت نه ده کردن و دراناوه ندیت به زه حمت ته او کردو نه چوویته زانکو، سه ره رای شهوهی که زوریش ده به ننگ بووی، که چی بهم هم مو سیفه تانه وه نه بوویته خاوه ن کار!
گوتم:

-به خوا بلیم چی، له وانه یه که موکورتی له دره ستبووندا هه بی!

-تهم دوکانه ی که لوپه لی یه ده گ ملکی خو مه.

-که لوپه لی یه ده گ یانی چی؟

-کورتکراوه ی کو مپانیا یه کی تورکی بی پشکداره.

-جا شه ریکت هه ن؟

-نه خیر. به لام بو شهوهی بیته کو مپانیا ده بی پشکدار بی بو یه ناوی ژنم و خوشکه که میم تیدا نووسیوه. خوت ده زانی خه لک زیاتر متمانه به کو مپانیا ده که ن نه که به دوکان.. مه سه له ی باجیش شه وه هه ندی ئاسانکاری هه یه، پاشان خوت لییان تیده گه ی.
گوتم:

- باشه چ ده فروشن؟

- هیچ!

- چون؟

- دیاره هیچ نافروشین.. ته ماشای ره فه کانی تهم نووسینگه پان و به رینه بکه هیچیان له سه ره؟ له راستیدا هیچیان له سه ره نه بوو. له م هوئی وا زه لام ته نیا هه ندی گوئی گه لاپانی نیو مه رکانم بینین.
-تهم کو مپانیا یه ی من پینچ دانه لقی له شه ده نه وه قوتیاومه لاتیاوئیزمیرو شه نقه ره دا هه یه. شه گهر ناماده ی کاریکی واده که م بیته به ریو به به ری یه که له و لقه نویانه ی ته مام وایه بیانکه مه وه. جاری وه که سه ره تا مووچت سی سه د لیره ده بی و به ره به ره زیا ده کا تا ده گاته هه زار لیره.

-جا کاری من چ ده بی؟

له یه کی له چه که مانه وه ده فته ریکی گه وره ی دهره ینا:

- له م ده فته ره دا نیو نرخه هه موو سپرپارته کان دیاری کراوه.

دیقه تی یه که م لاپه ره مدا، نووسرابوو: کابریته، میلی سه ره کی، قایشی ماکینه، خه رماشه، گاردن..
- ده توانی هه ره له ئیستاوه ده ست به کار بی.

دابه‌زینه نهومی یه‌که‌م، کابرایه‌ک وه‌بان می‌زیکی دارگوژی ری‌کوپیک وه‌ستا بوو:
-سایم.. نه‌مه کاکه نووریه.

دووی ته‌وقه‌کردن وچاک وچوتی، پی‌گوت:

-نووری لای نیوه راهینان ده‌کا.

چاوه‌کانی خوم‌کردنه‌وه تا به چاکی فی‌ری پیشه‌که بیم.سایم جگه‌ره‌یه کی دامی هیشتا ته‌واوم
نه‌کردبوو، که دوو زه‌لامی ده‌شته کی وه‌ژوور که‌وتن:

-سه‌لامه‌له‌یکوم..

-نای به‌خیرین فرموون فرموون دانیشن.

-سپاس کاتی دانیشن نیه زور پرکارین.

-وابزائم هوپه‌که‌ی ته‌راکتوره.

-نه‌ری وه‌للا دهق خوپیته..شه‌فتی شکاوه و نیشوکارمان په‌کی که‌وتوو، ناخو ده‌ستمان
ده‌که‌وی؟

- نای به‌داخوه.. دانه‌کمان هه‌بووه‌مووی پی‌نج ده‌قیقه نابی فروشتمان! خوژگه زووتر ده‌هاتن..
یه‌کیک له‌زه‌لامه‌کان گوتی:

-نای له‌م شانسه..و شه‌قیکی خیانده نه‌ژنوی..

-پی‌موايه لای یه‌کیک ده‌ست ده‌که‌وی.نه‌گه‌ر نه‌یفروشتی باشه..

-قوربانه سو‌زراخی‌کمان بو‌بکه.

-باشه پاره‌که‌ی بده‌ن و دووی دوو روژی دیکه وه‌رن شفت وه‌ربگرنه‌وه.

-نای به‌رخوداری.خو مووه‌فه‌قت بکا.پاره‌که‌ی چهنده؟

-به‌خو وه‌کو پی‌مگوتن، به‌ر له‌پی‌نج ده‌قیقه به‌بیست وپی‌نج لیره‌مان فروشت. نه‌گه‌ر لای
خومان بووايه ناسان بوو..

-کاکه به‌هه‌رچه‌ندی‌ک بی‌ده‌مانه‌وی،ئی خو‌کاره‌کامان ناوه‌ستی‌نین؟

- کابرای شفتی لایه پی‌او‌یکی پوله‌کی و بی‌ویژدانه..نازائم ناخو به‌دوسه‌دو په‌نجا لیره‌ی
ده‌دا یا نا؟

زه‌لامه ده‌شته‌کیه‌کان چپه‌چرپی‌کیان له‌گه‌ل یه‌کترا کردوو دوسه‌دو په‌نجا لیره‌یان داو رویشن.

-خو حافیزتان بی.

نه‌وه‌نده‌ی نه‌برد ده‌شته‌کیه‌کی دیکه وه‌ژوور که‌وت:

-زمانه‌ی خه‌رماشه‌تان هه‌یه؟
 -نه‌خیر هی ئاوینه‌مان هه‌یه..
 -پیتویستم به هی خه‌رماشه هه‌یه..
 -حالی حازر نیمانه .. دانه‌یه‌ک لای پیاویکی بیویژداند هه‌یه، به‌لام داوای پارهی‌کی زور ده‌کا.
 -چه‌ندی ده‌وی قه‌یدی نا‌کا.. ته‌راکتور یه‌ک حه‌فته‌ی ته‌واوه په‌کی که‌وتوهه.
 -سی سهد لیره جیبه‌یلله به‌لکو رازیمان کرد. ته‌گه‌ر داوای زیاتریشی کرد ته‌وه خو‌مان ده‌یخه‌ینه
 بانی و پاشان له تو‌ی وهرده‌گرینه‌وه.
 کابرا سی سهد دانه لیره‌ی ژماردن.
 -سبه‌ینی سه‌ریکمان لی‌بده‌ره‌وه.
 کابرا ده‌رچوووه ده‌ره‌وه یه‌کیکی دیکه هاته ژووره‌وه‌و گوتی:
 -زمانه‌ی ئاوینه‌تان هه‌یه؟
 -نه‌خیر نه‌مانه‌وه، زمانه‌ی خه‌رماشه‌مان هه‌یه.. ته‌وه‌ی تو‌ ده‌ته‌وی هه‌ر ئیستا فروشتمان..
 هه‌ر که‌سه‌ی داوای شتیکی ده‌کرد ده‌یگوت نیه‌و ناوی شتیکی دیکه‌ی ده‌گوت هه‌مانه..
 -قولی مه‌نگه‌نه‌تان هه‌یه
 -مه‌نگه‌نه‌مان هه‌یه ، ته‌وه‌نده نابی قولله‌که‌یمان فروشت.. ته‌گه‌ر ده‌ته‌وی بو‌تی په‌یدا ده‌که‌ین
 به‌لام لای کابرایه‌کی بیویژدانه‌و داوای پارهی‌کی زور ده‌کا..
 یه‌کینک ده‌روا یه‌کینکی دیکه دی و پرسیار ده‌کا:
 -زنجیری کیشانی دوواوه هه‌یه؟
 -ته‌وه‌نده نابی فروشتمان.
 -قایش پانکه‌تان هه‌یه؟
 -قایشی ما‌کینه‌مان هه‌یه، به‌لام ته‌گه‌ر ده‌ته‌وی بو‌ت په‌یدا ده‌که‌ین. کابرای ده‌یفروشی
 بیویژدانه‌و به‌نرخ‌ی بازاری ره‌شی ده‌دا..
 ته‌وه‌ی ده‌هات پارهی ده‌دا. پاره‌یش له نیوان سی سهدو پی‌نج سهد لیره‌دا بو.
 کابرایه‌کی ده‌شته‌کی وه‌ژورکه‌وت:
 -ته‌ری گاسنی داوام کردبو نه‌گه‌یشته؟ پی‌ری دووسه‌دو په‌نجا لیره‌م دا..
 سایم وه‌لامی دایه‌وه:
 -په‌یدامان کرد به‌لام به‌هه‌زار تکاو نزا به‌سی سهدو په‌نجا لیره رازیمان کرد.

کابرا سهد لیره‌ی دیکه‌یش دا. سایم له کریکاری بهر دهستی راخوری:
-برۆ گاسن لای وهستا خه‌په بیئه.

هه‌رکه یه کیټک بو که لویه‌لی به‌راداندر او ده‌هاته‌وه یه کسه‌ر سایم کریکاری دوکانی ره‌وانه‌ی لای
وهستا خه‌په ده‌کردو و نامیریان ده‌دایی!!

تاقی ئیواره دوستی خاوه‌ن کو‌مپانیا هات و پرسپاری لی‌کردم:
-ها ئیشوکاره کانت چۆن بینی؟
-زۆر باشه.

-خۆ به‌چاوی خۆت بینیت که ئیمه لی‌رده‌ا هیچ نافروشین، که چی ده‌بی هه‌موو روژتیک و به‌ر له
دوکان داخستن لانی که‌م سی تا پینج هه‌زار لیره قازانج بکه‌ین و تو‌ماره کانیشمان تا بلایی
خاوین وبی خه‌شن. وانیه کاکه سایم؟
-به‌لئ گه‌وره‌م وایه..

-ئیمه ئه‌م که‌رستانه له تو‌ماره‌گه‌دا به‌ نرخ‌ی ئه‌سللی تو‌مار ده‌که‌ین و هه‌موو وه‌سله‌کانمان
یاساین.. کاکه نووری له کاری ئیمه گه‌یشتی؟ ده‌توانی ده‌ست به‌کاری؟
-بی‌گومان تی‌گه‌یشتم.. ده‌توانم هه‌ر له ئیستاوه پیی هه‌لسم..
-ده‌ی با بزاین..

یه کسه‌ر له‌گه‌ل کابرایه‌کی ده‌شته‌کی ده‌ستم پی‌کرد:

-فه‌رموون ئاغا فه‌رموون..

-قایش پانکه‌تان هه‌یه؟

-ئای به‌ داخه‌وه دانه‌یه‌کمان هه‌بوو فرو‌شتمان.. ئه‌گه‌ر ده‌تانه‌وی قایشی پانتو‌لمان هه‌یه..
سه‌برکه‌ن بزاتم نیمانه.. با دانه‌یه‌کمان ماوه..
-نرخ‌ی چه‌نده؟

-له‌ نرخ مه‌پرسن.. ئه‌سله‌ن شه‌رم ده‌که‌م.. خاوه‌نه‌ گه‌ووادو بی‌ویژدانه‌که‌ی داوای پاره‌یه‌که ده‌کا
به‌قه‌د ماره‌یی دایکی ده‌بی.. کابرایه‌کی بی‌شه‌ره‌ف و بازرگانی بازاری ره‌شه، وه‌ک پیاز پاک
بکاته‌وه ئاوایش خه‌لک رووت ده‌کاته‌وه.. ده‌ک خوا له‌ناوی به‌ری.

هه‌رچه‌نده‌ی کابرای ده‌شته‌کی سهد لیره‌ی دا، به‌لام من له سه‌رجنی‌ودان به‌رده‌وام بووم:

-گاوری ئیمانسنز.. قایش پانکه‌یه‌که به‌ سهد لیره؟ چارچیه که‌وتینه‌ته به‌ر ده‌ست شه‌لاتیه‌کی
سه‌گی کوری سه‌گ.. نه‌ مانای ره‌وشت ده‌زانی نه‌ دین و ئیمانی هه‌یه.

دهشته کی سه دده قی له قسه کافدا و گوتی: راست ده که ی .. ورویشته.
کاتیک خوم تاماده ده کرد به دووای شه ووه بزومه دهره وه، چونکه گومانم نه بوو دوسته که م
وهدرم دهنی .. که چی رووی تی کردم وگوتی:
-ته ی تافه رین .. ماشه لالا که مروقیکی لیها تووی. به یه ک دانه روز فیبری پیشه که بووی. منیش
له نیستاره وا موچه که تم کرده پینج سه د لیره.
شهش مانگ له کومپانیای سپی پارتدا کارم کرد تا مانگانه م گیشته هزار لیره. بو شه و دی
هزار لیره که حال ل بکه م له به یانییه وه تا نیواره کارم ده کردو جنیوی ناشیرینم به دایک و ژنی
دوستم ددها. هه جار هی گوئی لی ده بوو، دهستی ده خسته سه شام و ده یگوت:
-تافه رین .. به راستی تو شه و که سه ی ده میک بوو به دووایدا ده گه رام!

ماله کە ی سەرسنوور

دوو روژ بوو چوو بووینە نیو خانووی تازه. لە دەستە راستماندا مائی دراوسییه ک دەروانیتە ماله کە ی ئیمە. بە کولاندا تیپەر دەبووم کە کابرایه کی پیر لەو ماله سەری دەرھیناو بی سەلام و کەلام، گوئی:

- ئەم خانووەتان نەگرتبا باشتەر بوو!

دیقه تیکی پر لە مانای پیره پیانم داو گوتم:

- وەکو بزائم کە کریچییه ک تازه بیتە گەرە ک، دراوسیکان دسەردانیان دەکەن و دەلین: بەخیر دانیشن نە ک وەکو جەنابت: ئەم خانووەتان نەگرتبا باشتەر بوو! دراوسی و بەدراوسی دەلی:

کابرای بەسالآ چوو گوئی:

- بەھیچ مانایه ک نەبوو... بۆیه وام گوت چونکە ئەم خانووه دزی دینی!

دز دیتە ماله کە ی ئیمە و ناچیتە ماله کانی دیکە!.. یانی چی؟

دلم گوشرا، بۆ جگەرە کرین چوومه دوکانه کە ی سەری کولان. گوتم:

- پیاری واهیه قسه ی خوئی نازانی!

دوکاندار گوئی:

- خیره؟

گوتم:

- لای مائی ئیمە پیره پیانکی خەلە فاو هیه ، دەلی (ماله کە ی ئیوه دزی دینی)، بە کرتیان نەگرتبا باشتەر بوو)

دوکاندار گوئی:

- راستی گوتوو ئەو خانووه دزی دینی، نەتان گرتبا باشتەر بوو.

بی ئەو هیچ بلیم لە دوکان بەدەرکە وتم. ئەو روژە تا ئیوارە سەخلەت و نیگەرەن بووم. شەو دراوسی دەستە چەپ سەردانیان کردین. لە نیو قسه و باس و خواساندا، گوتیان:

- تیره خانووی باشە بەلام دزی دینی..

کە رویشتن و بەریمان کردن لە بیرم چوو پرسیاریان لی بکەم و بلیم: (بۆ دز دینه ماله کە ی ئیمە و

نايه نه مالى ئىپوه؟

ژنم زانى نىگه رانم، پىكهنى و گوتى:

- كوره، تىناگهى.. كرىچى دهرپه راندن هه زار ريگهى هه يه. ته مەيش يه كىكه له ريگه كان. ده مانترسىنن به وهى دزمان دىنه سەر تا دهرپچين چونكه خانووه كه هه رزانه و بوخويان يا بو ناسياويان ده يانه وى.

كه ميك هپور بوومه وه، به لام خه و چيه نه چوه چاوم، وهك دز وادهى هه بى و چاوه روارن يم ها هات، ها وا دى!

نازاتم خه وم لى كه وتبوو يا وه ناگابووم كه له ناكاو راپه ريم و ده ستم بو ده مانچهى ژير سهرينم بر دو هاوارم كرد:

- نه بزوى ته گينا ليت ده دم!

له نيو تاريخيدا ته و ديوارو ته ديوار به دوواى سويچى كاره با ده گه ريم و نايدوزمه وه وهك شتيك له قاچم ئالا بى ته په م ليوه هات و كه وتم و ده مانچه كه م له ده ست دهرپه رى.

- ها.. ها.. ها..

درايه قاقاي پىكهنين.. هاوارم كرد:

- كوره فليمى ترسمان نيشان ده دهى؟ ته گه ر پياوى دىته به رامبه رم.

دهنگه كه له تاريخيدا پىده كه نى، ديسان هاوارم كرد:

- تو نازانى من چ له پياو ده كه م؟

كابرا:

- ده زانم.. به لام به يارمه تى خوتان با كاره با كه تان بو داگيرسىنم.

چت، دهنگى سويچى كاره با هات و ژورور روناك بوو. من چو بوومه ژير مئزو ژنيشم له ژير قهرويله بوو. زه لاميك له سه رسه رم وه ستاوه و ده رفه تى هه لسانم نيه. هه ر له شوينى خومه وه دهنگم دا:

- تو كىي؟

- دزم.

- ته ماشا، من هه لئاخه له تيم، تو دزنى، به م فيله ده ته وى له م ماله مان دهرپكهى؟

كابرا:

- دزم دز نه يم، ئىستا ده بينى.

وهك مالى باوكى بى، ده ستى كرده پشكنين و شت كو كرده وه. به دم مه شغه له تيش ده يگوت:

-دیاره ئیوه ئەم ژورەتان کردووتە هی نووستن. کرێچی بەر لە ئیوه کردبوویانە هی دانیشتن، ئەوانی پیشی ئەوانیش هەر وایان کردبوو.

- بزانه توو ئیستا دزیمان لی دەکە ی بەلام من شکاتت لی دەکەم.
بی ئەوهی دەست لە کاری هەلبگرێ گوتی:

- برۆ لای باوکت شکاتم لی بکەو سلای منیشی پی رابگهینه.
- تاخر تا من دەچمە پولیسخانە شکات بکەم توو رادەکە ی!
-راناکەم.

-نە بەخوا رادەکە ی. چ لەم ماله دا ههیه کو ی دەکە یهوهو بو ی دەر دەچی. ئەگەر راست دەکە ی
وەرە دەتبهستمهوه تا دەچمە پولیسخانە.

ژنم هاواری کرد:

- هیمداد..

خەلکی گەرە ک رژانه بەر دەرگای ماله که مان بەلام کەس نەهاتە هیمدادمان و لەنیوخویاندا
دەیانگوت:

-دیشان دز هاتووتە ئەم ماله.

هەندیکیان پرسیاریان لە یه کتری دەکرد:

-تاخو کامیانه؟

لەنیو دراوسیکانماندا هەندیک دزیان دەناسی و چاک و چوئیان لە گەل دەکرد.
گوتم:

-دراوسی یارمە تیمان بدن ئەم دزه ببهستینهوه.. دەچین ئاگاداری پولیسخانە دەکەین.
یه کیک لە دراوسیکان:

-ئیه خوتان باشر دەزانن ، بەلام بیهوهوده خوتان زهحمەت دەدەن!

بزانه ئیمە هاتووینەته چ گەرە کیک؟ ژنم پەتی جل هەلواسینی هیناو دزیش خو ی سه خەلت
نە کردو زۆر بە جوانی دەست و پیمان بەستهوهو له ژورویکمان دانا و دەرگامان کلیل داو
یه کسەر بەرهو مه خفەر رامان کرد. ژنم تهواری روودای له کو میسیژ گه یاند. کابرا ئەدره سی
ماله که ی ئیمه ی پرسی، پاشان گوتی:

-هاااا ، ئەو ماله؟

گوتم:-بەلی ئەو ماله.

گوتی:

- هه قمان وه سهر ئه و ماله وه نيه، له ناوچه ي ئيمه دا نيه!

- باشه ئه ي چ بکهين؟ له خوڤايي کابرامان به ستوته وه ..

- ته گهر خانويک له سه ره وه تر بوايه، شه وه ده که وته ناوچه ي ئيمه و شه کاته ئه رکي خو مان ده بيني.

ژنم گوتي:

- چي بکهين خانوي چولا له سه ره وه تر نه بوو.

- ماله که ي ئيمه که وتوته نيوان سنووري دوو پوليسخانه. کو ميسير گوتي:

- ماله که ي ئيوه عايدي... پوليسخانه يه.

ئه و پوليسخانه يه ي و باسي ليوه ده کا دووره و خه ريکه و اوژ هه لدي. چو وينه شه و يش .

پرسیاری ته دره سيان کرد، هه رکه هه لماندا، پوليسنيک گوتي:

- هاااا، شه و ماله؟

- به لي خو يه تي.

- ته گهر خانويک له خوارتر ده بوو، شه وه ده که وته ناوچه ي ئيمه و شه کات ده هاتين.

ژنم گوتي:

- ئاخ، ئاخ، کابرا شمان له خوڤايي به سته وه ..

پوليس گوتي:

- ماله که ي ئيوه ده که ويته سنووري ناوچه ي جاندرمه و، پوليس هه قي به سه ري وه نيه، سه ريکي

مه خفه ري جاندرمه بدن.

به ري که وتين.. ژنم گوتي:

- کوره با سه ريکي ماله وه بدهين بزائين دز ماوه مردوه؟

راست ده کا.. شه و کابرا مرد؟ له سه ر ئيمه ساغ ده بيته وه ده بينه پياو کوژ. هاتينه ماله وه. دز

له جيگه ي خو ي نه جو ولا وه ته وه.. گوتم:

- چوني؟

- باشم، به لام زورم برسپه.

ژنم خواردني بو دز ناماده کرد. ته ماشاي ئه م به لايه باميه مان هه يه و دز باميه ناخوا! ناچار

هه ندي گوشتي کوپله که ي لاي قه سا بي سه ري کولان کري و بو ي سوور کرده وه. دز خه ريکي

خواردن بوو، ئيمه يش به ره و مه خفه ري جاندرمه. هه رکه وه سفی ماله که مان بو کردن و گوتيان:

هاااا، شه و ماله؟

ته و او ي خه لکه که ماله که ي ئيمه ده ناسن. به رپرسی مه خفه ر گوتي:

- ماله‌کەى ئىپوه عايدى جاندرمه نيه، عايدى پولىسه.

-دهخيله، دهچينه لاي پولىس دهلّين عايدى جاندرمه‌يه، دئينه لاي ئىپوه دهلّين عايدى پولىسه، ماقوول نيه ئەو ماله‌ى ئيمه سەر به لايه‌نئىك نه‌بى!

به‌رپرس نه‌خشه‌يه‌كى ده‌ره‌يتنا:

-ته‌ماشاكەن، ئىپوه سەرتان له‌ نه‌خشه‌ ده‌رده‌چى؟ ئەمه‌ خالى ١٤٠ى ته‌سويه‌يه. ئىره‌يش ناستى تاوه. ئىره‌يش خالى ٢٠٨ گرده‌و ناوچه‌ى كاروبارو چالاكى جاندرمه‌ ده‌كه‌ويتته‌ ئىره. ئەگەر ئەو ماله‌ى ئىپوه به‌كره‌يتان گرتووه، دوو ميتر له‌ باكوورى روؤه‌ه‌لات ده‌سو، ئەوه‌ ده‌سووه‌ عايدى ناوچه‌ى جاندرمه.

- هەردوو ميتر؟ به‌گه‌لى بجه‌ن چ ده‌بى؟

- چ ده‌بى؟ ئىپوه نازانن ئيمه‌ خويمان ده‌زانين(نه‌خشه‌ى نيشان داين)سه‌يركه‌ن. ماله‌کەى ئىپوه ده‌كه‌ويتته‌ خالى سنوورى نيوان جاندرمه‌ و پولىس، تىگه‌يشتن؟ دوو ميتر و نيو له‌ باخچه‌ى مالكه‌تان ده‌كه‌ويتته‌ سنوورى ئيمه‌ به‌لام خو دزى له‌ باخچه‌ نه‌كراوه؟
ده‌رمانى ده‌رد هەر ئەوه‌يه جاريكى ديكه‌يش بچينه‌وه‌ پولىسخانه.

ژنم گوتى:

-پياوى چاك به‌ با سه‌ريكى ماله‌وه‌ بده‌ين. به‌خوا دزه‌ شتيكى لى بى قورمان وه‌سه‌ر ده‌بى.
هاتينه‌وه‌ مان. به‌دزم گوت:

- چونى؟

- سوتام، به‌په‌له‌ ناويكم بده‌نى.

دوواى ئەوه‌ى ناوى نوشى، گوتى:

- ها پيتان بلّيم، ئىپوه مافى ئەوه‌تان نيه‌ نازاديم غه‌سب بكه‌ن. لىره‌ رزگارم بى شكاتتان لى ده‌كه‌م.
- برا ئەى چى بكه‌ين؟ ماله‌کەى ئيمه‌ مه‌علووم نيه‌ عايدى كام ناوچه‌يه، تا له‌وى شكاتت لى بكه‌ين. مال له‌سه‌ر ئەده‌بخانه‌ى وا دروست ده‌كرى؟ ته‌واو كه‌وتووته‌ سه‌ر سنوور.
- ئەى پيم نه‌گوتن؟ به‌خوا ئەگەر نازادم نه‌كه‌ن له‌ دادگادا شكاتتان لى ده‌كه‌م.
گوتم:

-تا ئىپواره‌ سه‌برمان لى بگره، جاريكى ديكه‌يش دچينه‌وه‌ پولىسخانه .

-بوكووى ده‌چن بچن. ئيمه‌ دميكه‌ به‌م مه‌سه‌له‌يه‌ ده‌زانين. تا بريارى ئەوه‌ ده‌درى ماله‌كه‌تان ده‌كه‌ويتته‌ كام ناوچه‌؟ سنوورى جووله‌كه‌ ده‌گووى، تا ئەو كاته‌يش، هاهيه‌وو، هاهيه‌وو...
چووينه‌وه‌ پولىسخانه، كو‌ميسير نه‌خشه‌يه‌كى ده‌ره‌يتناو گوتى:

- تهماشاكهن، سنووری جاندرمه تا ئیرهیه، باخچه عایدی ئەوانه، بەشیکی ماله‌كەیش بەرئیمه ده‌كه‌وی.

گوتم:

- ژووری نوستن ده‌كه‌ویته سنووری ئیوه، دزیش له ژووره كراوه.

گوئی:

- بەلێ، بەلام پێویستی به (تەسبیت) ههیه، پاشان خو دز به‌فڕین نه‌چوته ژووری نوستن؟ له‌باخچه‌وه چوته ژووری، باخچه‌یش هی جاندرمه‌یه. ئەمه مه‌سه‌له‌یه‌کی تازه نیه و کێشه‌ی له‌سه‌ره‌وه له‌گفتوگۆدایه. كه بریار ده‌درا ماڵ سه‌ر به‌كام ناوچه‌یه‌ ئه‌و كات ئیمه‌یش به‌پێی بریار هه‌لسوكه‌وت ده‌كه‌ین.

گه‌راینه‌وه ماڵ. هه‌مان پیره‌ پیاوی گۆزین سه‌ری له‌ په‌نجه‌ره‌ی ماله‌كه‌ی خویا ده‌ره‌یناو گوئی:

- سه‌رتان ساغ بێ، دیاره دز هاتوته ماله‌كه‌تان؟

گوتم:

- بەلێ ته‌شریفی هیناوه‌!

- هه‌یج كرت‌چیه‌ك له‌م خانووه‌ دانانیشی بۆیه‌ خاوه‌نی وا هه‌رزانی ده‌دا. خۆیشی له‌ناوی دانانیشی. ئەگه‌ر دوو میتری ده‌رووخاند ئه‌وه مه‌علوم ده‌بوو سه‌ر به‌كام ناوچه‌یه.

مام یه‌ختیار درێژه‌ی داوی:

- گوناھی ئیوه نیه، هه‌مووی له‌ژێرسه‌ری خاوه‌ن خانووه. ئاوی، کاره‌بای، گازی، زێرابی، هه‌مووی به‌لاشه‌و نازاندی سه‌ر به‌كام لایه. توخوا كه‌س خانووی له‌سه‌ر سنوور دروست كردووه؟

هاتینه‌وه ماڵ. ماوه‌ی ساڵێك پێشین کریمان داوه‌ و ناکری چۆلی بکه‌ین. دزمان نازادکردو نانی ئیواره‌یشمان به‌یه‌که‌وه خوارد. واده‌ی رویشتنی هات دز گوئی:

- جاری به‌خواتان ده‌سپێرم، ئیشالا به‌م زووانه دیمه‌وه!

حالی حازر چوار پینج دز فی‌ری ماله‌كه‌ی ئیمه‌ بووینه‌وه خه‌لکی گه‌ره‌ك ده‌یاناسن و ته‌نانه‌ت هه‌ندێ ئیشوکاریشمان به‌یه‌که‌وه كردووه‌ ئه‌و كه‌لوپه‌له‌ی له‌ خه‌لکی ده‌دزن له‌ ماله‌كه‌ی ئیمه‌ی داده‌نین. بابزاین چۆن ده‌بی؟ تا واده‌ی کریمان ته‌واو ده‌بی ئه‌وه من و ژنم له‌گه‌ل شه‌ش دز ده‌ژین و داده‌نیشین، یانیش ئەگه‌ر مه‌علوم بوو ماڵ سه‌ربه‌كام ناوچه‌ی حکومه‌ته‌ ئه‌وه شکاتیان لێ ده‌که‌ین، چونکه‌ به‌شیکی ماله‌که‌ بووینه‌ میواخانه‌ی ئەوان و هه‌ندێ مه‌سه‌ره‌فی روژانه‌یش له‌سه‌ر ئەوانه‌!!

مالیکی بی دہنگ

گوتی:

- زور جوان دہنوسی.

ہہ وہاں گہلی برایانی نووسہر ئاسا ، گوتم: سیاست دہکہم . پاشان گوتم:

- مالہ کہم گونجاونیه ته گینا جوانتریش دہنوسم .

- چون؟

- چون و موتی دہوی؟ مال بچکولانہ وخیزانیش ماشه لالا فرہ زورن. خوت دہزانی نووسینکاری

میٹشکہو کپو بی دہنگیی دہوی. بیروکہ یہ کم بو دی کہچی گیژہ بچکولانہ کہمان دی شکات

لہ برای دہکا : بابا بو پیی نالیی؟ بیروکہ لہ میٹشکمدانامینی. ئہو کر بکہ مہوہ یہ کیتی دیکہ

دہکاتہ ہہراو کہللسہرم کہف دہکا. نووسینی باشیش لہم وہزعه دا نانوسری.

گوتی:

- چہند مندالت ہہن؟

- یازدہ.

خواعفوی بکام گوی لی بو ، پاشان دہنگیک ہات وہک بلی:

- ووسسس

گوتم:

- لہ گہل منتہ؟

گوتی:

توش یہ کسہر بہ خوتت وہرگرت..

گوتم:

- تاخر لہ من و لہ تو بترازین کہسی تری لی نیہ..

گوتی:

- ئہم ہہستی وا بہجاری ناسک باش نیہ. بہرینگہوہ برون دہنگ لہ گزوزی ئوتومبیل بیتہ

دەر وه، ده لئین: ئه وه به منته؟ من پیم وابوو یه کینک هات بو یه گوتم ووسسسس.. با بیینه وه
سهر مهسه لهی مندال، یازده مندال بو نووسه ریک زۆرن، مندالیکیش زیاده. نووسه ر مندالی
نه بی باشتره، چونکه کاتی نیه.

- مندال بوون هیچ کاتی ناوی..

گوتم:

- بو نووسه ر مندالی نه بی؟ چونکه هه موو کهس ده توانی مندالی هه بی به لام هه موو کهس
ناتوانی کتیبی هه بی.

گوتم:

- چی بکه م وا خاوه ن یازده مندالم، بلی یازده و نیو، مندالیکی دیکه به پروهیه.

- هه موو شتان له یه ک خانوودا ده ژین.. کتیب به چند ساته وهخت داده نیی؟

- میشکم ئه وه نده بابه تی تیدایه، ئه گه ر له مالیکی کړو هیمندا ده بووم، ئه وه هه ر دوومانگ
جاریک کتیبیکم داده نا..

گوتم:

- ئه وه دام و پرایه وه.. بو شهش مانگ ماله کهی خۆم دده مه تو.

پیم وابوو کابرا هه وه نتان ده کا، به لام که به ئوتومیلی خوی منی برده ماله کهی باوه رم
کرد. مال چ مال! کوشکیکی زه لام. گوتم:

- ئیمه زستان له (نیشانتاش) دا به سه ر ده به ی، تا مانگی گولان مال هی تو یه، ده کا شه شه
مانگ. ده فه رموو بزائم چ شاکار ده نووسی! لانی که م با منیش له دنیای ئه ده بیاتدا به شدارم.

به سه رسوپرمانه وه دیقه تی کوشکم دده ا. گوتم:

- ته نیا تکایه کم هه یه. گورگه سه گیکم له باخچه دایه و تو له کهیشی له نیو ماله و له
سالوتیشدا که ناری یه ک هه یه، ئه گه ر ناگاداریان ده بووی مه منوونت ده کردم.

گوتم:

- مه منوونی ناوی، من بوخۆم ئازده لم خو ش ده وی.

کابرا کوشکی بو من جیهیشت و رویشت. باوه رم نه ده کرد ئه گه ر به خه ونیش بووایه.

سه رله نوی له باخچه وه پیدا هاتم و ته واری کوشک گه رام. مالیکی کوشومات و بی دهنگ.

چوومه نهومی سه ره وه و له په نجه رکانه وه دیه نی جوان و دلرفین دیارن. هه رکه له بان میز

دانیشتم له بهر خومه وه گوتم:

- کوره، لیره که ریش دهبیتته شاعیر ..

به پهله قهله مم دهرهیناو هیشتا نه محستبووه سهر کاغز که زهنگ لییدا. تاوری ته ولام دایه وه، هی نه ملا، نه مزانی دهنگ له کوپوه دی. ته واری ژوره کانی نهومی سهره وه م پشکنین، هیچ نیه، که چی زنگ بهر دوه و امه .. گوتم رهنگه زهنگی ته له فون بی. له نهومی ناوه راستدا ته له فونم دوزیه وه و به بنا گوپی خوم وه نا دهنگ نیه، که چی زهنگ ههر لییده دا. ده بی ته له فونیکتی دیکه ییش له ماله دا هه بی؟

پاکه بو نه ملا، پاکه بو نه ولا، تیگه ییشتم به لی زهنگی دهرگایه .. روژنامه فروش بو .. گوتم:

- ئیدی له مه و لا پیویستم به روژنامه نیه.

دهرگام داخست و گه پامه وه .. هیشتا به ته واته تی له سهر میز دانه نیشتبوم، دووباره زنگ لییدا وه. له پلیکانی دوو نهوماندا دابه زیم، نه مجاره کهس له بهر دهرگادا نه بو. تو بلتی مندا ل بووین؟ زهنگ بهر دوه و امه. دهرکوت زهنگی دهرگای دوواوهی لای باخچه یه. شیرفروشه .. گوتم:

- پیویست ناکات، له مه و دا شیرمان بو مه هیینه.

گوتی:

- پاره ی ههفته یه کتان له سهره.

کابرا شش مانگ مائی بو من چی هیشتووه و کریی ناوی .. پاره ی شیری ههفته یه کم دا! وه سه ره که و تمه وه بان .. قهله مم نه گه یان دبووه کاغز، که جاریکی دیکه ییش زهنگ شیراندی. بهر اکردن هه وه ل دهرگای پییشه وه، پاشان هی دوواوه م کرده وه، کهس نیه ..

نه م کوشکه چهن دهرگای هه یه؟

نه و لاو نه ملام کرد، کهس نیه. گوتم رهنگه مندا ل و توان بن نارحه تم بکه ن. تا من دهرگای پییشه وه ده که مه وه نه وان هی دوواوه لییده دن، با فیلیان لی بکه م، نه گهر هی پییشه وه یان لییدا من دهرگای دوواوه ده که مه وه .. دهرکوت نه خیر زهنگی ته له فونته ..

- هه لاو .. فرمورون

- بی زه حمت نازان خانمان ده وی.

- قوریان له مال نیه.

گه پامه وه سهر میز، ههر دانیشتم و دانه نیشتم دووباره زره ی هات. هه وه ل رام کرده لای ته له فون، ته له فون نیه .. دهرگام کردووه، پوسته چی بو .. نامه م وهرگرت و سه ره که و تمه وه، دیسان

زەنگە. هەردوو دەرگا کاتم وەسەر کردنەو دەرگانین، تەلەفونیش نەبوو.. پراکە بو سەرەو، پراکە بو ژێرەو، سەیر دەکەم دەنگی بالندەیه:

- گوگ.. گوگ.. گوگ..

دەنگی سەعاتە. دووسەعاتیان بەدیوارەو، یەکیان زنگەو ئەوی دیکە دەنگی بالندەیه. کە سەرە سەعات تێپەری کرد، ئەوانیش لە لێدان کەوتن. ئەجارە تەلەفون لێیدا:

- بێ زەحمەت نازان خانمان دەوی.

- قوربان نازان خانم لە مال نیه، چونەتە ئیستانبول

دەنگی زەنگە لە سەرەو لە خوارەو. ئەوەندە بەملاو ئەولادا پامکرد ئارەقم کرد. لە ناوەراستی هۆدا چەقیم..

- دان.. دان.. دان، دەنگیکی لەم نەزمە.

من تیناکەم لە مایێکدا چەند دانە زەنگ دەبی، چەند دانە دەنگ دەبی، چەند دانە سەعات دەبی! ئەجارە سەعاتەکان لێ دەدەن. پراکە بو ئەملا، پراکە بو ئەولا، مردم.

جاریک ئەم دەرگایە لێدەدری، جاریکی دیکە دەرگای تر. بو تەلەفون پادەکەم، سەعاتە. بو سەعات پادەکەم دەرگایە.. ئەجارە سەرم لێ دەشیوی و نازانم دەنگی چیه، هەر لە زەنگی

پاسکیلی مندالان دەکا.

ئێوارە داها، وشە چیه نەمنوسیوو روژم بەراکردن برده سەر.. رەنگە چل جاران وەلامی تەلەفونم دا بێتەو.. هەرچی کالافروشی مەعمیلە لە دەرگای داو.

چەشنی پیاوی مردوو خزیه نێو وەتاغ و خۆم بە خۆم دەگوت:

- دەی، یەکەم روژ هەر وای دەبی. ئیستا هەموو تێگەیشتن کەس لە مال نیه. بەیانی ئیدی دەرگا لێناردی و تەلەفون ناکری، ئەوکات منیش خەریکی نووسین دەم.

سەرم خستە سەر سەری دەنگیک هات، بەلام دەنگی زەنگ نیه چونکە گوێچکەم بە تەواوی لە زەنگەکانی دەرگا و تەلەفون و سەعات راهاتوو و دەیانناسیتەو. میییک، میییک، میییک..

شتێکی لەم نەزمە. جاریکی دیکەیش ژوورەکانی کۆشکم بشکنین. توولە سەگە کە نەبی؟

دەرگای حەمام کردو، توولە من بینی بێ دەنگ بو، خۆی تێهەلده دایه سەر قاچە کاتم، تومەز برسیه. چم لە مەتەبەق دۆزیو، لە بەردەمیم داناو چومە ناویخەف.

زەنگ وەستاو بەلام سەعات و سەگ ناوەستن و تەلەفونیش بەردەوام لێدەدا. کات نیووی

شهو، له توولّه سهگ دوور ده که مه وه دهست به ميبکه ميبک ده کا. بردمه ژووری نوستن، هه
کرنه بووه، ناچار له گه له خوډا خه واندم .

ئه مجاره نوډه ی گورگه سه گه که ی باخچه بوو:

- هه و هه و هه و ..

خه ریکه شیت ده بم:

- ووس به هه ی سهگی کوری سهگ .. ووس به !

په نجه ره ده که مه وه له سهگ راده خوډم، توولّه سهگ دهست پیډه کا. هه پهی سهگ و زنگی
سهعات تیکه له بهیه کتری ده بن، که به یانیش خوډ هه لات مریشک و که له شیر به باخچه و هربوون
و کردیانه قرته قرت:

- جیبک جیبک جیبک ..

قه فهزی که ناریم کرده هه مام و ده رگام گاله دا .. ده ده قیقیه یه یا که متر چاوم نه چوبووه خه
که دیسان زړه ی هات. وه هوشم بیته وه بهر و ابوو. کوانی منداله کانم؟ قورباتان بم، هه رنه بی
که لیم راده خوډیم ووس ده بوون، به لام سهگ و مریشک و زهنگ کر ده کرینه وه؟
باشه به دوو کهس لهم کوشکه دا چون فریای ئه م هه موو زنگانه که وتوون؟
گوتم و اباشه برومه لای ئه م براده رم که چاکه ی له گه لدا کردووم ئه م ماله بی ده نگی داومه تی
و پیتی بلیم:

- کاکه من په شیمانم .. فرموو بوخوت یه کینک به کری بگره ناگای له ناژهل و بالنده بی .

سه ریکی کووچم دا ، تووشی کابرایه ک هاتم، گوتم:

- به خیر هاتی، ئه م زستانه تو نوډه تداری کوشکی؟

دلته ننگ و بیزار بووم، بو ئه وه ی کابرا له کولل خوم بکه مه وه، گوتم:

- به لی.

- به چه ند؟

- چ به چه ند؟

گوتم:

- ناگادار به به هه رزان نوډه تی لی مه گره. پار به پینج سه د هه زار لیره نوډه تداریکی گرت،
کابرا ئه وه نده ی نه مابوو شیت بی. ئه م کوشکه به کوشکه زهنگ به ناویانگه.

به په له خوږ گه یانده نووسینگه ی کابرای چاکه ی له گه لدا کردووم، زه لامیځیشی لا دانیشتبوو..
گوتم:

- کوښک نه جنوکه و، نه ئینسوکه ی تیدایه، زور بی دنگ و کره خه ریکم به ته نیا ده ته قم.

گوته:

- ده مزانی، تو له شوینی بی دنگ و کرډا ناتوانی ئیش بکه ی.. من هم نووسه رانه ده ناسم!
ته گهر شوینیکی بی دنگمان ده سکه وی وا دنووسم ، واده که م.. که شوینیشیان ده ست که وت،
ده لئین له بی دنگییان بیزار بووین. ته مانه وان هیچیان له باردا نیه.

نه بادا مقه دهریکم له ده ست روویدا ، هاتمه دهره وه گه رامه وه ماله که ی خوږ.. ئوخه ی. به لام
هه نووکه یش زه نغم له میښکدا دهرنگیته وه.